

Dokument powstał na zlecenie Urzędu Gminy Bobrowniki, a jego głównymi autorami są eksperci i interesariusze lokalni oraz konsultanci FRDL Małopolskiego Instytut Samorządu Terytorialnego i Administracji z Krakowa, którzy prowadzili proces strategiczny.

Serdecznie podziękowania dla wszystkich zaangażowanych w proces opracowania niniejszego dokumentu – za poświęcony czas, rzetelność, merytoryczne podejście, profesjonalizm oraz odwagę w proponowaniu rozwiązań korzystnych dla gminy Bobrowniki i jej mieszkańców.

Spis treści

Wprowadzenie	3
Wnioski z diagnozy społecznej, gospodarczej i przestrzennej gminy Bobrowniki	6
Analiza strategiczna (SWOT) gminy Bobrowniki	17
Wizja i misja rozwoju gminy Bobrowniki	19
Obszary, cele i kierunki działań Strategii Rozwoju Gminy Bobrowniki do roku 2030 oraz oczekiwane efekty jej realizacji	21
MIESZKAŃCY	23
PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO	46
GOSPODARKA LOKALNA	60
Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Bobrowniki wraz z ustaleniami i rekomendacjami w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie	66
Kwestie wodne a Strategia Rozwoju Gminy Bobrowniki na lata 2021-2030.....	66
Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Bobrowniki.....	76
Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie.....	80
Obszary strategicznej interwencji	83
Regionalne obszary strategicznej interwencji wraz z zakresem planowanych działań.....	83
Gminny obszar strategicznej interwencji wraz z zakresem planowanych działań.....	90
Spójność Strategii Rozwoju Gminy Bobrowniki na lata 2021-2030 z wytycznymi i założeniami zawartymi w dokumentach wyższego rzędu	92
System realizacji Strategii Rozwoju Gminy Bobrowniki na lata 2021-2030	95
System wdrażania.....	95
Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych.....	96
Monitoring, ewaluacja i aktualizacja dokumentu.....	102
Ramy finansowe i potencjalne źródła finansowania Strategii Rozwoju Gminy Bobrowniki na lata 2021-2030	105
Ramy finansowe.....	105
Potencjalne źródła finansowania.....	115

Wprowadzenie

Strategia rozwoju jest dokumentem, który diagnozuje uwarunkowania i potrzeby rozwojowe oraz potencjał gminy, a następnie na tej podstawie określa wizję rozwoju i cele w długim okresie czasu oraz plan działań i metody, które posłużą do ich realizacji. Stanowi punkt odniesienia w zarządzaniu rozwojem gminy, koordynując jednocześnie różne terytorialnie, sektorowo i technicznie plany oraz dokumenty strategiczne na szczeblu lokalnym.

Strategia Rozwoju Gminy Bobrowniki na lata 2021-2030 obejmuje obszar gminy w jej administracyjnych granicach i stanowi naturalną kontynuację polityki rozwoju określonej w dotychczasowym dokumencie obowiązującym do roku 2020. Stanowi odpowiedź na nowe wyzwania rozwojowe, związane m.in. z: poprawą atrakcyjności osadniczej gminy, zwiększeniem potencjału kapitału ludzkiego i społecznego, doskonaleniem dostępności i jakości usług publicznych, ochroną środowiska (ze szczególnym uwzględnieniem dbałości o czystość powietrza), ograniczeniem niekorzystnego wpływu na klimat i adaptacją do jego zmian, a także rozwojem i transformacją gospodarki lokalnej zgodną z nurtem europejskich i krajowych przekształceń systemowych. Zgodnie z tymi wyzwaniami, nowa strategia stara się pamiętać i rozwijać te obszary, za które odpowiada lokalny samorząd, co zostało ujęte w 3 obszarach strategicznych (mieszkańcy, przestrzeń i środowisko, gospodarka lokalna). Należy ją jednak traktować jako dokument otwarty, którego celem jest reagowanie na zmieniające się problemy, potrzeby i oczekiwania gminy i jej mieszkańców

Obecna strategia to nie tylko efekt zgodnej, wielomiesięcznej pracy przedstawicieli samorządu lokalnego, wspieranego przez ekspertów zewnętrznych. To przede wszystkim rezultat bezpośredniego zaangażowania mieszkańców i innych interesariuszy, którzy wzięli udział w publicznej debacie dotyczącej założeń i treści tego dokumentu. W strategii zaprezentowana została wspólna wizja rozwoju gminy Bobrowniki. Ma to w perspektywie prowadzić do podejmowania przez władze i instytucje gminne, a także partnerów publicznych, gospodarczych i społecznych wspólnych decyzji i aktywności zmierzających do jej urzeczywistnienia.

Jednocześnie Strategia Rozwoju Gminy Bobrowniki na lata 2021-2030 pozwoli na pozyskiwanie środków zewnętrznych na najważniejsze inwestycje i działania rozwojowe, w tym w ramach funduszy krajowych oraz środków europejskich.

Tym samym dokument ten pełni trzy podstawowe role: kierunkowania i zabezpieczenia ciągłości polityki rozwoju, podstawy do wnioskowania o dofinansowanie projektów, a także aktywizująco-integrującą.

Strategia Rozwoju Gminy Bobrowniki na lata 2021-2030 została opracowana w oparciu o nowe wytyczne proceduralne i merytoryczne. Procedura dotycząca opracowania dokumentu uwzględniała w szczególności ustawę z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, ustawę z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, ustawę z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Okres realizacji Strategii Rozwoju Gminy Bobrowniki sięga roku 2030, co jest zgodne z okresem kolejnej perspektywy budżetowej UE (2021-2027) wraz z dodatkowym okresem rozliczania projektów. Strategia została sformułowana w ścisłej korelacji z kluczowymi dokumentami planistycznymi szczebla unijnego, krajowego i regionalnego, m.in. Strategią na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą 2030 r.), Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030, Strategią Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”.

Przesłanki aktualizacji / budowy nowej strategii rozwoju

Potrzeba budowy nowej Strategii Rozwoju Gminy Bobrowniki na lata 2021-2030 wynikała z wielu przesłanek wewnętrznych i zewnętrznych. Podstawowe przesłanki opracowania strategii stanowiły:

- nowe potrzeby, problemy, oczekiwania i aspiracje mieszkańców,
- potrzeba dostosowania kierunków rozwoju gminy do zmieniających się uwarunkowań, w tym zmian społecznych, gospodarczych, środowiskowych, technologicznych i cywilizacyjnych zachodzących w otoczeniu gminy, zmian prawnych oraz nowych założeń krajowej i regionalnej polityki rozwoju oraz dokumentów strategicznych wyższego rzędu,
- dostępność środków zewnętrznych (głównie w ramach nowej perspektywy finansowej Unii Europejskiej na lata 2021-2027) i niewystarczające własne zasoby finansowe,
- zabezpieczenie średnio i długookresowych ustaleń na podstawie kompromisu wśród społeczności,
- mobilizacja społeczności do współrealizacji strategii.

Założenia i przebieg procesu opracowania strategii, w tym sposoby włączenia partnerów w przygotowanie strategii

Konstrukcję dokumentu Strategii Rozwoju Gminy Bobrowniki na lata 2021-2030 oparto na partycypacyjno-eksperckim modelu budowy planów strategicznych jednostek samorządu terytorialnego, w pełni oddającym oczekiwania unijnych i krajowych instytucji odpowiedzialnych za rozwój terytorialny. Partycypacja polegała przede wszystkim na przeprowadzeniu serii spotkań warsztatowo-konsultacyjnych, poświęconych diagnozie potrzeb rozwojowych i oczekiwań społecznych oraz identyfikacji potencjałów, barier, wyzwań i kluczowych przedsięwzięć realizacyjnych w perspektywie roku 2030. W prace te zaangażowani byli m.in. przedstawiciele władz lokalnych, urzędnicy samorządowi, reprezentanci sfery oświaty, instytucji kultury, pomocy społecznej, ochrony zdrowia, przedsiębiorcy, liderzy lokalni, osoby zaangażowane w działalność organizacji pozarządowych i mieszkańcy. Prace moderowali i wspierali konsultanci FRDL Małopolskiego Instytutu Samorządu Terytorialnego i Administracji w Krakowie. Dzięki takiemu podejściu dokument stanowi nie tylko narzędzie prowadzenia polityki rozwoju, ale również syntezę świadomych wyborów i rekomendacji przedstawicieli różnych społeczności tworzących wspólnotę samorządową gminy. Jednocześnie jest zaproszeniem do współpracy dla wszystkich partnerów zainteresowanych jej przyszłością.

Na proces opracowania Strategii Rozwoju Gminy Bobrowniki na lata 2021-2030 składały się następujące prace:

- Opracowanie diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej gminy, w ujęciu dynamicznym i porównawczym, wraz z podsumowaniem i określeniem wniosków dla planowania strategicznego.
- Podjęcie Uchwały nr XXXIV/334/21 Rady Gminy Bobrowniki z dnia 25 marca 2021 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Strategii Rozwoju Gminy Bobrowniki na lata 2021-2030 oraz określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu strategii, w tym trybu konsultacji.
- Partycypacyjno-eksperckie wypracowanie założeń Strategii Rozwoju Gminy Bobrowniki na lata 2021-2030:
I sesja (diagnostyczna), 23.09.2021 r., Bobrowniki:

Strategia Rozwoju Gminy Bobrowniki na lata 2021-2030

- Wprowadzenie do planowania strategicznego,
- Prezentacja podstawowych wskaźników oraz trendów opisujących rozwój społeczny, gospodarczy i przestrzenny gminy – wnioski z diagnozy,
- Przeprowadzenie analizy zasobów własnych i otoczenia gminy Bobrowniki – wspólne wypracowanie zapisów analizy SWOT,
- Wstępna dyskusja na temat wyzwań i kierunków rozwoju gminy.

II sesja (kreatywna), 14.10.2021 r., Bobrowniki:

- Identyfikacja głównych wyzwań i kierunków rozwoju gminy Bobrowniki w oparciu o wyniki diagnozy statystycznej i analizy SWOT,
- Budowa celów strategicznych (długofalowych) i celów operacyjnych (średniookresowych),
- Identyfikacja kierunków działań i zadań.

III sesja (prezentacyjno-dyskusyjna), 4.11.2021 r., Bobrowniki:

- Prezentacja projektu planu operacyjnego strategii oraz finalna dyskusja nad kierunkami działań i zadaniami.
- Opracowanie projektu dokumentu strategii o zakresie i treści zgodnej z art. 10e ust. 2-4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym.
- Realizacja konsultacji społecznych dotyczących strategii w szczególności z: sąsiednimi gminami i ich związkami, lokalnymi partnerami społecznymi i gospodarczymi, mieszkańcami gminy oraz z właściwym Dyrektorem Regionalnego Zarządu Gospodarki Godnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, wraz z ich podsumowaniem.
- Realizacja procedury opiniowania dokumentu strategii przez zarząd województwa (w celu wydania opinii dotyczącej sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie określonych w strategii rozwoju województwa).
- Przeprowadzenie uprzedniej ewaluacji trafności, przewidywanej skuteczności i efektywności realizacji strategii.
- Opracowanie wersji strategii po zmianach wynikających z konsultacji, opiniowania i ewaluacji.
- Realizacja procedury w trybie przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, w tym uzgodnienia z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska oraz państwowym wojewódzkim inspektorem sanitarnym.
- Opracowanie finalnej wersji Strategii Rozwoju Gminy Bobrowniki na lata 2021-2030, przedstawienie pod obrady i uchwalenie przez Radę Gminy.

Wnioski z diagnozy społecznej, gospodarczej i przestrzennej gminy Bobrowniki

Celem realizowanej diagnozy było rozpoznanie najważniejszych cech, zasobów, potencjałów, problemów gminy Bobrowniki i jej otoczenia dla potrzeb planowania długofalowej polityki rozwoju. Prace obejmowały przeprowadzenie szeregu analiz statystycznych, zarówno w ujęciu dynamicznym (analizie zostały poddane dane i informacje z lat 2015/2019/2020), jak i benchmarkingowym (dane dla gminy zestawiono z analogicznymi wskaźnikami dla gmin: Mierzęcice i Psary z powiatu będzińskiego, Ożarówice i Świerklaniec z powiatu tarnogórskiego oraz Gierałtówice z powiatu gliwickiego - jednostki te charakteryzują się podobną powierzchnią, liczbą ludności, uwarunkowaniami środowiskowymi czy dostępnością komunikacyjną; odniesiono się także do średniej powiatowej, regionalnej i ogólnopolskiej). Analizy zostały zrealizowane w kluczowych dla gminy obszarach (położenie i dostępność komunikacyjna, demografia, gospodarka i rynek pracy, infrastruktura techniczna, polityka społeczna i bezpieczeństwo publiczne, środowisko naturalne, kultura i zasoby dziedzictwa kulturowego, edukacja, aktywność społeczna, stan finansów samorządowych). Podstawowe źródło danych stanowiła statystyka publiczna (przede wszystkim materiały i dane Głównego Urzędu Statystycznego, zgromadzone w ramach Banku Danych Lokalnych) oraz różne opracowania i raporty dotyczące gminy. W strategii zamieszczono jedynie syntezę wniosków z diagnozy, które posłużyły jako baza do podejmowania decyzji dotyczących wizji rozwoju, celów i kierunków działań strategii.

Obraz gminy

Gmina Bobrowniki to gmina wiejska w powiecie będzińskim o liczbie mieszkańców nieprzekraczającej 15 tys. osób. Położona jest na trasie jedynej południkowo zlokalizowanej autostrady w Polsce – A1, choć brak jest bezpośredniego dostępu, jednocześnie w sąsiedztwie międzynarodowego portu lotniczego Katowice Pyrzowice. Cechuje ją także dobra dostępność komunikacyjna i związki funkcjonalne z miastami aglomeracji śląskiej (najsilniejsze relacje występują z Piekarami Śląskimi, Bytomiem, Będzinem i Tarnowskimi Górami i dotyczą m.in. zatrudnienia mieszkańców, lecznictwa, szkolnictwa ponadpodstawowego). Te uwarunkowania stanowią jeden z największych atutów gminy, który może być wykorzystywany do pobudzania rozwoju, w tym rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym, czy rekreacyjno-wypoczynkowym.

Analiza danych statystycznych z ostatnich kilku lat pokazuje, że gminę Bobrowniki cechuje stabilny rozwój w wielu zakresach tematycznych – tak jest m.in. w przypadku liczby ludności, która z roku na rok rośnie (wskutek wzmożonej migracji, pomimo ujemnego przyrostu naturalnego), poziomu rozwoju gospodarczego (czego dowodem jest rosnąca liczba przedsiębiorstw i korzystne wskaźniki lokalnego rynku pracy) czy gospodarki finansowej (co uwidacznia się w rosnących dynamicznie dochodach budżetu gminy w przeliczeniu na 1 mieszkańca). Te tendencje wskazują na poprawianie się poziomu życia mieszkańców gminy Bobrowniki i budowanie przewagi konkurencyjnej w relacji z podobnymi jednostkami samorządu terytorialnego w regionie.

Gmina posiada potencjał w zakresie walorów przyrodniczych oraz oferty spędzania czasu wolnego. Na jej terenie zlokalizowane są tereny zielone i zbiorniki wodne już częściowo wykorzystywane rekreacyjnie (warta podkreślenia jest wysoka wartość przyrodnicza obszarów: otoczenia zbiorników wodnych w Rogoźniku, południowego stoku Góry Dziewiczej w Myszkowicach, południowego stoku

Góry Buczyna w Rogoźniku), a charakterystycznym składnikiem lokalnego krajobrazu kulturowego są fortyfikacje Obszaru Warownego „Śląsk”. Tworzy to przyjazne warunki dla nowego osadnictwa.

Mieszkańcy gminy są aktywni w obszarze działalności organizacji pozarządowych i społecznych, tworząc m.in. podmioty i przedsięwzięcia skierowane na rozwój różnorodnych dyscyplin sportowych (w tym nietypowych) oraz oferty kulturalnej. Wspierani są przez gminne instytucje kultury, oferujące zajęcia i wydarzenia dla różnych grup wiekowych, promujące i kultywujące dziedzictwo, wzmacniające lokalną integrację. Gmina prowadzi liczne inwestycje, poprawiające dostępność i jakość usług publicznych oraz możliwości samorealizacji i rozwoju mieszkańców (np. budowa hali w Rogoźniku).

Kwestie zagrożeń rozwojowych w gminie Bobrowniki są podobne jak w większości polskich gmin. Są to przede wszystkim postępujące procesy starzenia się społeczeństwa, niedostatki w rozwoju infrastruktury sieciowej, wyzwania obszaru edukacji i ochrony zdrowia.

Ponadto gmina jest w części jednostką rolniczą – nie notuje się w na jej obszarze znaczących podmiotów przemysłowych, choć istnieje potencjał dla rozwoju dużych firm usługowych czy logistycznych wobec bliskości autostrady A1 i portu lotniczego. Aktualnie profil gospodarczy analizowanej gminy opiera się głównie na mikro i małych przedsiębiorstwach z branży handlu i usług.

Za najważniejsze, bezpośrednio wpływające na rozwój jednostki, można uznać następujące uwarunkowania:

a) wynikające z położenia gminy

Gmina Bobrowniki należy do tych jednostek, które charakteryzują się bardzo korzystnym położeniem i powiązaniem komunikacyjnymi. Zlokalizowana jest w sąsiedztwie miast aglomeracji śląskiej – do Bytomia czy Piekar Śląskich z gminy jest kilkanaście kilometrów, a do stolicy województwa śląskiego – Katowic – ok. 25 kilometrów, co stanowi istotną szansę ze względu na możliwość rozwoju funkcji osadniczej, przedsiębiorczej, usługowej, czy rekreacyjno-wypoczynkowej.

Z północy na południe gminę przecina autostrada A1. Brak jednak bezpośredniego dostępu do autostrady, co nie ułatwia rozwoju terenów sąsiednich jako potencjalnie przemysłowych oraz mobilności mieszkańców zarówno w kierunku portu lotniczego Katowice Pyrzowice, który jest regionalnym portem lotniczym województwa śląskiego, jak i Republiki Czeskiej. W północnej części gminy wzdłuż autostrady biegnie droga wojewódzka nr 913, a równoleżnikowo północne tereny jednostki przecina droga krajowa nr 78. Trakty te umożliwiają dotarcie do wspomnianego lotniska, a z drugiej strony – do miast aglomeracji śląskiej. Położenie w sieci takich szlaków komunikacyjnych to mocna strona gminy. Pozwala ona na szybkie dotarcie na lotnisko z połączeniami krajowymi i międzynarodowymi, co nie przypada w udziale wielu gminom wiejskim w Polsce i może być dużym atutem w konstruowaniu oferty dla nowych mieszkańców czy przedsiębiorców i inwestorów, dla których transport lotniczy ma istotne znaczenie.

Według danych z Raportu o stanie gminy Bobrowniki za 2020 rok, 2 829,63 ha powierzchni gminy to użytki rolne objęte opodatkowaniem. Stanowi to 54% powierzchni gminy Bobrowniki. Spory odsetek zajmują także lasy (23%), rozlokowane w centralnej części gminy. Tereny przemysłowe zajmują niewielką część gminy, a zagospodarowanie zabudową jednorodzinną skoncentrowane jest w dużych miejscowościach południowej części jednostki.

Gminę Bobrowniki pozytywnie charakteryzuje całościowy wskaźnik pokrycia jej obszaru planami zagospodarowania przestrzennego, co wpływa na prowadzenie uporządkowanej polityki przestrzennej.

Konsekwencje:

- Bardzo dobra dostępność komunikacyjna – dostępność autostrady, alternatywnej dla niej drogi wojewódzkiej łączącej gminę z aglomeracją śląską i portem lotniczym, dodatkowa droga krajowa w północnej części gminy, umożliwiająca przejazd pod granicę z Czechami i do województwa świętokrzyskiego;
- Niewielka odległość do ośrodków miejskich aglomeracji śląskiej, w tym do stolicy województwa – Katowic;
- Niedaleka odległość od portu lotniczego Katowice Pyrzowice – atut cechujący niewiele gmin wiejskich w Polsce;
- 100-procentowe pokrycie powierzchni gminy planami zagospodarowania przestrzennego, wpływające na jej atrakcyjność osadniczą i gospodarczo-inwestycyjną oraz ochronę środowiska.

Wyzwania:

- Utrzymanie odpowiedniego stanu sieci dróg lokalnych, łącznikowych względem autostrady A1, drogi krajowej nr 78, drogi wojewódzkiej nr 913;
- Wykorzystanie możliwości, jakie dają bardzo dobre połączenia komunikacyjne (w tym bliskość międzynarodowego transportu lotniczego) i lokalizacja gminy;
- Utrzymywanie oraz podnoszenie atrakcyjności osadniczej i gospodarczo-inwestycyjnej gminy oraz w zakresie oferty czasu wolnego, przy zachowaniu dbałości o stan środowiska naturalnego.

b) wynikających z procesów demograficznych

Sytuację demograficzną gminy Bobrowniki na przestrzeni ostatnich kilku lat można określić jako dobrą, choć wykazującą kilka negatywnych tendencji. Okres 2016-2020 charakteryzował się wzrostem liczby ludności o 1,6%. Na koniec 2020 r. analizowaną jednostkę zamieszkiwało 12 122 osób, z czego 26% miejscowość Bobrowniki, 25% - miejscowość Rogoźnik, 16% - miejscowość Dobieszowice, a 11% -miejscowość Sączów. Tym samym $\frac{3}{4}$ mieszkańców gminy mieszka w 4 największych jej wsiach. Najdynamiczniej rosła z kolei liczba mieszkańców w najmniejszych wsiach gminy Bobrowniki – Myszkowice i Wymysłów, ale także w siedzibie gminy – Bobrownikach. Jedynie miejscowości Siemonia i Dobieszowice traciły mieszkańców w analizowanym okresie.

Wzrost liczby ludności w okresie 2016-2020 w gminie Bobrowniki nieznacznie wpłynął na gęstość zaludnienia – zwiększyła się ona z 232 osób na km² w 2016 r. do 235 osób na km² w 2020 r. To przeciętny wynik na tle gmin grupy porównawczej, znacząco niższy od średniej województwa śląskiego (364 osoby/km²). Największą gęstością zaludnienia charakteryzują się największe miejscowości gminy Bobrowniki – wieś Bobrowniki, Dobieszowice i Rogoźnik.

W porównaniu do powiatu będzińskiego, całego województwa śląskiego czy gmin tła porównawczego, struktura demograficzna gminy Bobrowniki prezentuje się umiarkowanie korzystnie. Odnotowany w 2020 r. odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym (16,4%) jest znacznie niższy odsetek osób w wieku poprodukcyjnym (25,5%). Zwraca uwagę postępujący wzrost odsetka osób w wieku poprodukcyjnym – do wspomnianych 25,5% (2019) z poziomu 23,7% (2016). Wskaźnik starości, referujący odsetek osób w wieku powyżej 65 lat w ogólnej liczbie ludności, wzrósł w okresie 2016-2020 z 19,3% do 21,4% i jest wyższy od średniej regionalnej (19,8%). Proces starzenia się społeczeństwa w gminie Bobrowniki postępuje (świadczą o tym także prognozy GUS do 2030 r. – w tej perspektywie wartość wskaźnika udziału osób w wieku poprodukcyjnym w ogóle ludności wyniesie w gminie Bobrowniki 27,9%), co już teraz winno skłaniać do pytań i działań w zakresie reorientacji polityki dostarczania odpowiednich usług publicznych.

Gminę Bobrowniki charakteryzuje ujemny przyrost naturalny. Przez cały okres 2016-2020 liczba zgonów była wyższa niż liczba urodzeń. W przeliczeniu na 1 000 mieszkańców przyrost naturalny dla gminy Bobrowniki w roku 2020 wyniósł -6,84‰, wobec -7,82‰ odnotowanego w powiecie i -4,86‰ w całym województwie śląskim.

Korzystnie prezentuje się za to saldo migracji – przez wszystkie lata okresu 2016-2019 saldo migracji w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców w gminie Bobrowniki pozostawało na poziomie dodatnim, a rezultat odnotowany w 2019 r. (8,69‰) przewyższał wartości wskaźnika dla powiatu oraz regionu (odpowiednio 1,70‰ i -1,04‰). Wysokie dodatnie saldo migracji to główny czynnik wpływający na wzrost liczby mieszkańców gminy Bobrowniki.

W przypadku wielu gmin sposobem na poprawę sytuacji demograficznej jest podnoszenie atrakcyjności osadniczej (poprzez doskonalenia jakości i dostępności usług, wsparcie dla tworzenia miejsc pracy, kreowanie atrakcyjnej oferty czasu wolnego). Gmina Bobrowniki ma w tym względzie duży potencjał, o czym świadczą m.in. dane dotyczące pozwoleń na budowę i zgłoszeń budowy obiektów mieszkalnych z lat 2018-2020. Liczba pozwoleń na budowę w gminie Bobrowniki stanowi rocznie średnio 21,2% wszystkich pozwoleń na budowę w powiecie będzińskim. To bardzo dobry wynik biorąc pod uwagę fakt, że liczba ludności gminy Bobrowniki stanowi jedynie 8% populacji powiatu.

Konsekwencje:

- Dobra sytuacja demograficzna – rosnąca liczba mieszkańców;
- Relatywnie słaba i pogarszająca się struktura demograficzna ze wzrostem liczebności grupy osób w wieku poprodukcyjnym;
- Ujemny przyrost naturalny, wpływający na kontynuację negatywnych tendencji zmiany struktury wiekowej ludności;
- Duża atrakcyjność osiedleńcza widoczna w wysokim saldzie migracji i dużym udziale pozwoleń na budowę budynków mieszkalnych w gminie w ogóle pozwoleń w powiecie będzińskim;
- Niewielkie zagrożenie intensywną zabudową mieszkaniową i stanowiącą konsekwencję tego zjawiska gwałtowną zmianą charakteru tkanki społecznej, typowe dla gmin podmiejskich bardzo szybko przekształcających się w „sypialnie” dużych miast.

Wyzwania:

- Podejmowanie działań zmierzających do utrzymania pozytywnych trendów demograficznych (m.in. wsparcie w zakresie tworzenia nowych, atrakcyjnych miejsc pracy na terenie gminy, poprawa warunków życia oraz jakości i dostępności usług publicznych, skuteczna polityka mieszkaniowa);
- Łagodzenie skutków zmiany struktury demograficznej ludności gminy, m.in. za sprawą dostarczania usług publicznych na odpowiednim poziomie, dostosowanych do wieku oraz potrzeb, problemów i oczekiwań mieszkańców;
- Wzmacnianie pozytywnego wizerunku gminy, atrakcyjnego dla potencjalnych osiedleńców;
- Zapobieganie zjawisku zróżnicowania atrakcyjności osiedleńczej wewnątrz gminy, m.in. za sprawą inicjowania odpowiednich działań inwestycyjnych.

c) wynikających z sytuacji gospodarczej

Według danych BDL GUS, rok 2020 w przypadku gminy Bobrowniki zamknął się wynikiem 1 330 podmiotów gospodarczych w REGON. Liczba ta w stosunku do roku 2016 wzrosła o 175 firm (+15,2%). Zdecydowaną większość (96,9%) stanowiły te zatrudniające nie więcej niż 9 osób. Z większych podmiotów działało 36 firm zatrudniających 10-49 osób oraz 5 zatrudniających 50-249 osób. W przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców gmina Bobrowniki posiadała w 2020 r. 1 097 zarejestrowanych przedsiębiorstw – wśród gmin ościennych i całego powiatu będzińskiego (1 147) był to rezultat przeciętny, ale zbliżony do wartości dla województwa śląskiego (1 100). Przedsiębiorstwa lokalne klasyfikowano głównie w sekcjach PKD: G (Handel hurtowy i detaliczny oraz naprawa samochodów – 24,8%), F (Budownictwo – 11,9%) i M (Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna – 9,0%). Struktura ta nie uległa znaczącym zmianom w stosunku do roku 2016, nie odróżniała się też od rezultatów dla całego powiatu będzińskiego oraz województwa śląskiego.

Podobnie jak w całej Polsce, w gminie Bobrowniki w latach 2016-2019 obserwowano rokroczne spadki bezrobocia, by w roku 2020 odnotować jego wzrost. 219 zarejestrowanych bezrobotnych na koniec 2020 r. w gminie Bobrowniki to o 40,8% mniej niż w roku 2016, ale więcej o 48,0% niż w roku 2019. Bezrobotni stanowili tym samym 3,1% ludności w wieku produkcyjnym. W relacji z województwem i powiatem to wynik korzystniejszy (w tych jednostkach wartość omawianego wskaźnika to odpowiednio 3,4% i 4,2%). To także wynik korzystny na tle innych gmin porównywanych.

Wśród bezrobotnych w gminie Bobrowniki nieco więcej jest kobiet – na koniec 2020 r. stanowiły one 51,6% wszystkich bezrobotnych w gminie. Połowa bezrobotnych to osoby w wieku 31-49 lat. Wzrósł udział osób w wieku powyżej 50 lat w ogóle bezrobotnych – z 27,6% w roku 2016 do 31,5% w roku 2020. Spadł z kolei udział osób w wieku poniżej 30 lat – z 22,4% do 16,9%. Pozytywnym trendem jest zmniejszenie udziału bezrobotnych długotrwale w ogóle bezrobotnych – z 55,1% do 43,8%, choć w 2020 r. odnotowano wzrost udziału bezrobotnych długotrwale w ogóle bezrobotnych w stosunku do roku wcześniejszego.

Trudno określić trwałość skutków pandemii koronawirusa rozpoczętej w 2020 r. na rynek pracy i ryzyko wystąpienia kolejnych fal ograniczeń dla działalności gospodarczej. Sytuacja wymaga ta wdrożenia mechanizmów łagodzących skutki kryzysu społeczno-gospodarczego na szczeblu centralnym, ale jednocześnie zaangażowania i współpracy na poziomie lokalnym.

Konsekwencje:

- Umiarkowana atrakcyjność gospodarcza gminy i przeciętne wskaźniki poziomu przedsiębiorczości;
- Rosnąca liczba przedsiębiorstw, wskazująca na pobudzającą się aktywność gospodarczą;
- Potencjalny problem z aktywizacją zawodową osób starszych, których udział w ogóle bezrobotnych rośnie;
- Ryzyko załamania gospodarczego i wystąpienia negatywnych zjawisk społecznych w związku z epidemią koronawirusa.

Wyzwania:

- Łagodzenie skutków gospodarczych związanych z epidemią koronawirusa i wypracowanie mechanizmów reagowania na podobne wydarzenia w przyszłości;
- Podniesienie poziomu atrakcyjności gminy dla inwestorów, np. poprzez tworzenie i rozwijanie obszarów aktywności gospodarczej czy inne zachęty dla rozwoju przedsiębiorczości;
- Wsparcie procesu profesjonalizacji działania przedsiębiorstw z terenu gminy oraz promocja ich produktów i usług;
- Monitorowanie i obejmowanie wsparciem lub współpraca w tym zakresie grup

bezrobotnych wymagających najpilniejszej interwencji;

- Współpraca z powiatem w zakresie modernizacji kształcenia zawodowego, w szczególności dostosowania oferty kształcenia do potrzeb rynku pracy.

d) wynikających ze stopnia rozwoju infrastruktury technicznej

Najbardziej aktualne dane, dotyczące stopnia rozwoju infrastruktury sieciowej, jakie na czas tworzenia raportu diagnostycznego udostępnił GUS, obejmowały rok 2019. Pod względem odsetka ludności, posiadającej dostęp do danego rodzaju infrastruktury, gmina Bobrowniki notowała objęcie niemal wszystkich mieszkańców dostępem do sieci wodociągowej i po 58% mieszkańców do sieci kanalizacyjnej i do sieci gazowej. W przypadku sieci kanalizacyjnej rezultat gminy Bobrowniki jest przeciętny na tle gmin porównawczych oraz niższy niż wynik powiatu będzińskiego i województwa śląskiego - w tych jednostkach odpowiednio 68,5% i 78,6% mieszkańców miało na koniec 2019 r. dostęp do kanalizacji. W odniesieniu do sieci gazowej gmina także notuje gorszy wynik niż powiat będziński (65,9%) i województwo śląskie (63,2%) oraz ponownie przeciętne prezentuje się na tle grupy porównawczej.

Uszczegółowiając (w oparciu o statystyki UG Bobrowniki) dane dotyczące kanalizacji, według stanu na koniec 2020 r., do kolektora podpięte były gospodarstwa domowe w 6 z 8 miejscowości, przy czym szacunkowym odsetkiem gospodarstw domowych posiadających dostęp do kanalizacji przekraczającym 50% legitymują się cztery wsie – Bobrowniki, Dobieszowice, Rogoźnik i Wymysłów. Warto także zauważyć, że to miejscowości południowej części gminy. Północna część jednostki ma zdecydowanie słabsze wyniki w zakresie dostępności do sieci kanalizacyjnej, a w dwóch miejscowościach nie jest ona w ogóle dostępna. Na terenie gminy funkcjonuje 1 mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków - w Rogoźniku.

Likwidację deficytów infrastrukturalnych można wskazać jako jedno z istotniejszych wyzwań, stojących przed gminą w najbliższych latach. Dostęp do wodociągu czy kanalizacji ma bezpośrednie przełożenie na atrakcyjność osadniczą i komfort życia mieszkańców, warunki prowadzenia działalności gospodarczej, a także na stan środowiska naturalnego.

Konsekwencje:

- Obniżenie jakości życia części mieszkańców związane z brakiem dostępu do sieci gazowej czy kanalizacyjnej;
- Pozostawanie w konkurencji o nowych mieszkańców i nowe inwestycje z podobnymi gminami;
- Znaczący wpływ dostępności do infrastruktury sieciowej na zróżnicowanie atrakcyjności osadniczej wewnątrz gminy;
- Negatywny wpływ na jakość środowiska naturalnego – m.in. zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych, smog.

Wyzwania:

- Intensyfikacja działań w zakresie rozwoju sieci infrastruktury technicznej na terenie gminy;
- Podnoszenie jakości usług związanych z infrastrukturą techniczną i dostosowanie ich do zmieniających się warunków osadniczych oraz potrzeb gospodarczych;
- Optymalizacja kosztów związanych z utrzymaniem i rozwojem infrastruktury sieciowej.

e) wynikających z potrzeb polityki społecznej i ochrony zdrowia

Na terenie gminy Bobrowniki funkcjonują ośrodki zdrowia w Bobrownikach, Dobieszowicach, Rogoźniku, Siemoni i Sączowie. Ofertę uzupełniają placówki ochrony zdrowia poza gminą, w tym najbliższe szpitale w Bytomiu, Czeladzi, Będzinie i Piekarach Śląskich. Tym samym można uznać, że mieszkańcy posiadają zadowalający dostęp do rozmaitych usług medycznych, a ewentualne wyzwania dla gminy związane z utrzymaniem usług na odpowiednim poziomie czy ich dostępnością będą stanowić odbicie problemów ogólnopolskich, takich jak niedobory w kadrze medycznej, sprzęcie medycznym, czy długi czas oczekiwania na wizytę u specjalisty. Sytuację tę dodatkowo pogłębia kryzys spowodowany pandemią koronawirusa.

Dane, pochodzące z Ośrodka Pomocy Społecznej w Bobrownikach, pokazują istotny spadek liczby osób korzystających ze wsparcia - z poziomu 412 w roku 2016 do 207 w roku 2020. Odnotować należy jednak dużą grupę osób korzystających z pomocy długotrwale. W okresie 2016-2020 odsetek osób, które otrzymywały wsparcie dłużej niż 12 miesięcy, spadł co prawda o 3,5 punktu procentowego, ale wynosił w 2020 r. nadal 77,8%, co jest wynikiem niepokojąco wysokim. Podobnie jak w przypadku pojedynczych osób, zmniejszała się także liczba rodzin korzystających ze wsparcia społecznego. Na początku analizowanego okresu było ich 165, na koniec 115, co oznaczało spadek o 30,3%. Także i tutaj występuje zjawisko uzależnienia od pomocy społecznej – rodziny wspierane długotrwale stanowiły w 2020 r. 80,9% ogółu.

Statystyka dotycząca powodów udzielania pomocy za okres 2016-2020 pokazuje, że w gminie Bobrowniki dwa najczęstsze powody udzielania świadczeń to ubóstwo (26,5%) i bezrobocie (23,5%). Zwiększył się w ostatnich latach znacząco udział świadczeń z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby (z 11,0% w 2016 r. do 18,7% w 2020 r.) oraz niepełnosprawności (z 5,0% do 8,9%), znacznie zmniejszył z kolei – z tytułu bezrobocia (z 33,3% do 23,5%). Zmiany są powiązane z procesami starzenia się społeczeństwa (wzrost udziału w świadczeniach tych z powodu choroby i niepełnosprawności), jak i poprawy ogólnych warunków ekonomicznych rodzin w Polsce (programy rządowe, jak 500+).

Atrakcyjność osadniczą gminy buduje poziom bezpieczeństwa publicznego. Ważnymi podmiotami w tym zakresie są ochotnicze straże pożarne (w 2021 r. funkcjonowało ich 8, z czego 3 funkcjonujące w ramach Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego), które jednocześnie pełnią ważne funkcje animacyjne i społeczne. Wyzwaniem na najbliższe lata jest poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym, o czym może świadczyć liczba wypadków oraz kolizji odnotowanych w ostatnim pięcioleciu, przekraczająca 100 rocznie.

Konsekwencje:

- Powolny choć nieunikniony wzrost zapotrzebowania na opiekę zdrowotną i wsparcie społeczne, w tym na usługi specjalistyczne, związany ze zmianami w strukturze demograficznej;
- Duży (nawet pomimo spadku w analizowanym okresie) odsetek korzystających z pomocy społecznej długotrwale – konieczność zdiagnozowania przyczyn zjawiska oraz wdrożenia mechanizmów pomocowych;
- Porównywalny, przewidywalny katalog problemów (osoby dotknięte chorobą

Wyzwania:

- Doskonalenie systemu ochrony zdrowia, w tym w kontekście zmian w strukturze demograficznej oraz skutków pandemii koronawirusa;
- Przeciwdziałanie (widocznym na terenie całego kraju) problemom związanym z funkcjonowaniem służby zdrowia na poziomie lokalnym;
- Zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańców gminy (m.in. poprzez poprawę wyposażenia i podnoszenie kwalifikacji miejscowych placówek służących ratowaniu zdrowia i życia, w tym OSP);

<p>i niepełnosprawnościami, a także ubóstwem, często samotne), przekładających się na konieczność udzielenia wsparcia z zakresu pomocy społecznej;</p> <ul style="list-style-type: none"> Ryzyko problemów społecznych będących konsekwencją pandemii koronawirusa. 	<ul style="list-style-type: none"> Skierowanie dodatkowego wsparcia z zakresu pomocy społecznej do osób i rodzin realnie tego potrzebujących, w tym dotkniętych skutkami pandemii koronawirusa; Monitorowanie oraz reagowanie na zmiany w zakresie liczebności i struktury ludności objętej pomocą oraz związane z tym nowe potrzeby społeczne.
--	---

f) wynikających ze stanu oraz potencjału środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego

W gminie Bobrowniki nie notuje się powierzchni prawnie chronionej z uwagi na walory przyrodnicze i różnorodność biologiczną. Podobnie jest w innych gminach porównywanych. Można jednak wymienić obszary na terenie gminy, które cechują wysokie walory przyrodnicze. Takim obszarem jest otoczenie zbiorników wodnych w Rogoźniku na cieku Jaworznik, powstałych w wyniku zalania dawnych wyrobisk piasku. Do dyspozycji odwiedzających jest tutaj piaszczysta plaża i miejsca do kąpeli. Na terenie parku istnieje centrum rekreacyjne z domkami letniskowymi, amfiteatr, liczne punkty gastronomiczne, plac zabaw. Wśród walorów przyrodniczych gminy wymienić należy także południowy stok Góry Dziewiczej w Myszkowicach czy południowy stok Góry Buczyna w Rogoźniku. Ponadto w Siemoni znajdują się 4 drzewa stanowiące pomniki przyrody. Istnienie obszarów o ponadprzeciętnych walorach przyrodniczych stwarza predyspozycję do realizacji funkcji rekreacyjno-wypoczynkowej, choć na ten moment ten potencjał nie jest jeszcze w pełni wykorzystywany.

Czynnikiem zaburzającym komfort życia mieszkańców czy możliwości aktywnego korzystania z oferty czasu wolnego jest zła jakość powietrza, szczególnie w okresie jesienno-zimowym. Gmina Bobrowniki prowadzi jednak coraz intensywniejsze działania w zakresie wsparcia wymiany nieekologicznych źródeł ciepła, celem likwidacji zanieczyszczeń – w 2020 r. liczba zlikwidowanych kotłów sięgnęła 61, czyli 10 razy więcej niż w 2016 r. Problematyczna jest także kwestia jakości wód powierzchniowych na terenie gminy, negatywnie oceniana w opracowaniach śląskiego WIOŚ. Dbłość o jakość środowiska (a także mitygacja i adaptacja do zmian klimatu) stanowi priorytetowe wyzwanie rozwojowe gminy (jak i całego regionu) w perspektywie 2030 r.

W ostatnim z analizowanych lat, odsetek odpadów zebranych selektywnie w stosunku do ogółu w gminie Bobrowniki wyniósł 33,8%. Wartość ta wzrosła w stosunku do roku 2017 o 8,5 punktu procentowego. Pomimo to jest to jeden z niższych rezultatów wśród gmin stanowiących tło porównawcze, także niższy od wartości obserwowanych w powiecie (35,9%) oraz województwie (44,2%). Doskonalenie gospodarki odpadami i edukacja ekologiczna mieszkańców to kolejne istotne wyzwania na najbliższe lata.

Na terenie gminy Bobrowniki znajduje się kilka obiektów wpisanych do Rejestru zabytków województwa śląskiego. Są to przede wszystkim budynki sakralne (w tym kościół drewniany pw. św. Wawrzyńska w Bobrownikach – najstarszy zabytek architektury drewnianej na Zagłębiu), dwór obronny w miejscowości Dobieszowice (obecnie filia bobrownickiego ośrodka kultury oraz siedziba urzędu stanu cywilnego), a także charakterystyczne dla obrazu gminy fortyfikacje Obszaru Warownego „Śląsk”. Gminę Bobrowniki przecinają szlaki turystyczne – z Wymysłowa do Sączowa, dalej w kierunku Siemoni, aż do Rogoźnika. Są to głównie szlaki piesze, pozwalająca podziwiać walory przyrodnicze, jak i kulturalne gminy. Dane GUS za rok 2019 wskazują ponadto na 7,3 kilometra ścieżek rowerowych na terenie gminy. Na tle jednostek porównywanych jest to bardzo korzystny

wynik, który jednocześnie powinien być doskonalony w kolejnych latach, jeśli gmina chce podnosić swoją atrakcyjność w zakresie spędzania czasu wolnego.

Konsekwencje:

- Pewien potencjał w zakresie walorów przyrodniczych i kulturalnych, aktualnie wykorzystywany jedynie umiarkowanie;
- Zagrożenie dla mieszkańców oraz obniżenie jakości życia związane z zanieczyszczeniem powietrza;
- Wzrost kosztów gospodarowania odpadami i zagrożenia związane z nieefektywnym systemem odbioru i utylizacji śmieci (m.in. powstawanie dzikich wysypisk śmieci).

Wyzwania:

- Rozwój i komercjalizacja oferty czasu wolnego;
- Stworzenie nowych i promowanie istniejących produktów rekreacyjno-wypoczynkowych i turystycznych w oparciu o zasoby dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego gminy;
- Współpraca z gminami ościennymi w zakresie tworzenia jednolitej oferty czasu wolnego oraz jej promocji;
- Tworzenie i utrzymywanie w odpowiednim stanie infrastruktury sportowej, rekreacyjnej i wypoczynkowej;
- Poprawa stanu środowiska naturalnego, w szczególności czystości powietrza (wsparcie likwidacji nieekologicznych źródeł ciepła, promocja OZE itp.);
- Zrównoważone planowanie i zagospodarowanie przestrzenne;
- Podnoszenie świadomości ekologicznej wśród mieszkańców gminy, w tym w kontekście kryzysu klimatycznego i kryzysu bioróżnorodności oraz wyzwań transformacji.

g) wynikających z poziomu rozwoju kapitału społecznego

Wśród wniosków płynących z analizy rozmaitych mierników poziomu rozwoju kapitału społecznego warto zaznaczyć, obserwowaną także w skali całego powiatu oraz województwa, rosnącą frekwencję wyborczą w gminie Bobrowniki – w ostatnich jak dotąd wyborach, na urząd prezydenta RP (II tura), do urn udało się 68,82% uprawnionych do głosowania mieszkańców – dla porównania w ogóle powiatu będzińskiego było to 67,95%, a w ogóle województwa śląskiego – 66,91%. Świadczy to o korzystnym, dużym zaangażowaniu społecznym i obywatelskim mieszkańców gminy Bobrowniki. Ich aktywność i partycypacja społeczna przejawia się także poprzez działalność fundacji, stowarzyszeń i pozostałych organizacji. To głównie podmioty o zasięgu lokalnym, skupiające się przede wszystkim na szeroko pojętym rozwoju najbliższego otoczenia, poprawie jakości życia, kulturze, promocji dziedzictwa i kultywowaniu tradycji lokalnych oraz sferze sportu i rekreacji. Liczba organizacji pozarządowych w gminie w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w 2020 r. wyniosła 36, co jest drugim najkorzystniejszym wynikiem na tle porównywanych gmin, a także wynikiem wyższym niż wartość dla województwa śląskiego (29) i powiatu będzińskiego (26).

Mimo relatywnie niewielkiej liczby mieszkańców, gmina Bobrowniki jest aktywna w wielu, nawet mniej popularnych dziedzinach sportowych, jak np. modelarstwo sportowe (między Bobrownikami

a Wojkowicami na terenie byłego PGR funkcjonuje lotnisko modelarskie). Ważną inwestycją mającą na celu poprawę możliwości uprawiania sportu na terenie gminy Bobrowniki jest budowa hali widowiskowo-sportowej w Rogoźniku.

Obszarem kultury na terenie gminy Bobrowniki zajmuje się Gminne Centrum Kultury i Sportu w Bobrownikach i 4 jego filie – w Dobieszowicach, Rogoźniku, Sączowie i Siemoni. Centrum animuje życie kulturalne na terenie gminy, organizując zajęcia, warsztaty i konkursy oraz różnego rodzaju imprezy. W dworku w Dobieszowicach powstała także galeria „Spichlerz”. Wartość wskaźnika GUS obrazującego liczbę uczestników wydarzeń kulturalnych organizowanych na terenie gminy Bobrowniki w okresie 2016-2020 w przeliczeniu na 1 tys. ludności wynosiła średnio 1 636,6 i znacząco przewyższała wskaźniki gmin porównywanych, a także powiatu i województwa (odpowiednio 629,1 i 843,7).

Na terenie gminy Bobrowniki działa 5 szkół podstawowych. Na jeden oddział szkolny w 2020 r. przypadało średnio 16,57 uczniów, przy czym średnia liczba w poszczególnych szkołach uczniów w oddziale wyraźnie się różni - od 12,57 w Sączowie do 18,60 w Rogoźniku. Współczynnik skolaryzacji netto (81,9% w 2019 r.) jest niższy od wartości wskaźnika dla powiatu (89,6%) i województwa śląskiego (94,0%). Jednocześnie uczniowie ze szkół lokalnych wypadają relatywnie korzystnie na tle swoich rówieśników z gmin ościennych, całego powiatu będzińskiego oraz województwa śląskiego w przypadku ogólnopolskich egzaminów sprawdzających. Zwracają uwagę zwłaszcza dobre wyniki z testów z języka angielskiego oraz matematyki.

Konsekwencje:

- Wzrost zaangażowania mieszkańców gminy w wybory - zarówno ogólnopolskie, jak i samorządowe;
- Potencjał zaangażowania społecznego i współpracy międzysektorowej (duża liczba aktywnych organizacji pozarządowych);
- Wysoka jakość kształcenia w szkołach lokalnych;
- Potencjał dla popularyzacji oferty sportowej i spędzania czasu wolnego w gminie wobec dużej i różnorodnej aktywności mieszkańców w tym zakresie.

Wyzwania:

- Pełne wykorzystanie potencjału płynącego z zasobów kapitału społecznego i organizacyjnego mieszkańców gminy;
- Włączenie organizacji pozarządowych w tworzenie oraz rozwój oferty spędzania wolnego czasu, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb dzieci i młodzieży;
- Dbłość o lokalne dziedzictwo materialne i niematerialne;
- Utrzymanie infrastruktury i wyposażenia przedszkoli oraz szkół na odpowiednim poziomie;
- Optymalizacja oferty edukacyjnej z uwzględnieniem zmian i trendów demograficznych (sieć placówek, liczba uczniów na oddział itp.),
- Promocja lokalnej oferty kulturalnej, edukacyjnej i rekreacyjno-sportowej.

h) wynikających ze stanu finansów publicznych

Poziom dochodów gminy Bobrowniki w okresie 2015-2019 wzrastał, zarówno w ujęciu bezwzględny (ponad 60,4 mln zł w 2019 r.), jak i w przeliczeniu na mieszkańca (5 006,27 zł w 2019 r.). Ta druga wartość była najniższa na tle gmin tła porównawczego - dla porównania dla gmin

powiatu będzińskiego wynosiła w tym roku 5 056,28 zł, a dla gmin województwa śląskiego – 5 818,65 zł. Z drugiej jednak strony kwota dochodu w przeliczeniu na mieszkańca w gminie Bobrowniki w okresie 2015-2019 wzrastała średniorocznie (CAGR) o 10,9%, co jest jednym z najwyższych wyników na tle porównywanych gmin. W analizie dochodów budżetu gminy za okres 2015-2019 uwidoczniła się malejący udział subwencji kosztem zwiększenia poziomu dotacji. W ostatnich latach spadł udział dochodów własnych w strukturze dochodów. Sprawność gminy Bobrowniki w absorbowaniu funduszy unijnych można określić jako wysoką – pozyskane blisko 21,5 mln zł to najwyższa kwota wśród analizowanych gmin.

Wydatki gminy Bobrowniki w 2019 r. sięgnęły kwoty 61,4 mln zł. Ich poziom, począwszy od roku 2015, także sukcesywnie wzrastał – w średniorocznym tempie 11,1% (dla porównania w powiecie to 9,7%, w województwie – 9,2%). W przeliczeniu na mieszkańca gmina Bobrowniki wydawała w 2019 r. 5 082,10 zł i z tym wynikiem uplasowała się blisko średniej powiatowej (5 001,08 zł), ale poniżej średniej wojewódzkiej (5 911,50 zł). Na tle innych gmin wynik gminy Bobrowniki jest jednym z najniższych. Poziom wydatków inwestycyjnych w ostatnich latach wahał się pomiędzy wartościami 21,8% (2018) a 35,4% (2017).

Według podziału klasyfikacji budżetowej, najistotniejszymi źródłami wpływów do budżetu w 2019 r. były te zaliczane do działów 756 – *Dochody od osób fizycznych, prawnych i nieposiadających osobowości prawnej* (40,8%), 855 – *Rodzina* (19,7%) i 758 – *Różne rozliczenia*, m.in. subwencje płynące z budżetu centralnego (15,4%). Najwięcej wydawano w działach 801 – *Oświata i wychowanie* (26,2%).

Konsekwencje:

- Przewaga wydatków nad dochodami gminy, implikująca wzrost zadłużenia, a jednocześnie będąca potwierdzeniem odważnej polityki inwestycyjnej gminy;
- Spadek udziału dochodów własnych w dochodach gminy, rosnący udział dotacji w strukturze dochodów ogółem;
- Wysoka sprawność w pozyskiwaniu i wydawaniu środków europejskich;
- Umiarkowany w relacji do gmin porównywanych, ale rosnący poziom zadłużenia jednostki.

Wyzwania:

- Optymalizacja wydatków gminy przy jednoczesnym podniesieniu poziomu dochodów;
- Planowana długofalowo polityka inwestycyjna, odpowiadająca na realne problemy i potrzeby, uwzględniające możliwości budżetowe gminy, wykorzystująca wsparcie zewnętrzne;
- Utrzymanie efektywności w zakresie pozyskiwania i rozliczania środków zewnętrznych w nowej perspektywie programowania Unii Europejskiej na lata 2021-2027;
- Partycypacyjne mechanizmy wydatkowania niektórych środków;
- Bieżąca kontrola poziomu zadłużenia gminy.

Analiza strategiczna (SWOT) gminy Bobrowniki

Analiza SWOT stanowi jedną z najpopularniejszych metod diagnostycznych. Służy porządkowaniu informacji, dokonywaniu oceny zasobów i czynników zewnętrznych, ułatwia też identyfikację wyzwań i określenie priorytetów rozwoju. W najbardziej podstawowym ujęciu, polega na grupowaniu czynników odnoszących się do polityki rozwoju na cztery kategorie, nazwane z j. ang.: strengths – mocne strony, weaknesses – słabe strony, opportunities – szanse i threats – zagrożenia. W związku z dużą dokładnością prac diagnostycznych, wymienione kategorie doprecyzowano z zamiarem zestawienia najważniejszych wniosków z nich płynących. Efektem tego jest wskazanie w poniższej tabeli potencjałów konkurencyjnych gminy Bobrowniki (cech lub zasobów gminy stanowiących wymierną wartość rozwojową), barier strategicznych, które w istotny sposób ograniczają potencjały gminy (lub de facto hamują jej rozwój) oraz potencjalnych szans i zagrożeń, które wynikają z uwarunkowań zewnętrznych.

Tabela 1. Wyniki analizy SWOT dla gminy Bobrowniki.

Silne strony - Potencjały konkurencyjne	Słabe strony - Bariery rozwojowe
<ul style="list-style-type: none"> • Bezpośrednie sąsiedztwo konurbacji górnośląskiej – dostęp do jednego największych w kraju rynków dóbr i usług, pracy i klienta; • Odmienność krajobrazu (rozległe pola i łąki, lasy, otwarte przestrzenie, pofalowany krajobraz, Park w Rogoźniku) względem zurbanizowanych terenów konurbacji górnośląskiej rozciągających się w południowym sąsiedztwie gminy – jako atut pozytywnie wpływający na atrakcyjność osadniczą oraz potencjał dla rozwoju oferty rekreacyjnej, sportowej i wypoczynkowej; • Bezpośrednie sąsiedztwo lotniska Katowice-Pyrzowice – czynnik budujący potencjał inwestycyjny i biznesowy; • Bardzo dobra dostępność drogowa gminy (sąsiedztwo węzłów trasy A1, DK73 i DW913) oraz metropolitalnej komunikacji publicznej – czynnik budujący atrakcyjność inwestycyjną, gospodarczą i osadniczą gminy oraz zapewniający komfortowy dojazd do ośrodków konurbacji górnośląskiej; • Pozytywne trendy migracyjne (wzrost liczby ludności, dodatnie saldo migracji, wysoki udział zgód i pozwoleń na budowę wśród ich ogółu w powiecie) – potencjał ugruntowania marki gminy jako miejsca dobrego do życia; • Rozbudowywana baza żłobkowo-przedszkolna – czynnikiem budującym atrakcyjność osadniczą gminy dla młodych rodziców; • Szeroka i rozbudowywana baza sportowa i rekreacyjna oraz działalność różnych klubów i organizacji sportowych – jako wyróżnik i podstawa dla rozwoju specjalizacji gminy w kierunku ponadlokalnego zagłębia 	<ul style="list-style-type: none"> • Nierównomierny rozwój północnej i południowej części gminy (m.in. demograficzny, w zakresie infrastruktury sieciowej, rozproszenie zabudowy) – wyzwaniem dla jej zrównoważonego (społecznie, gospodarczo, przestrzennie i środowiskowo) rozwoju; • Ograniczona dostępność atrakcyjnych terenów inwestycyjnych pod rozwój gospodarczy w posiadaniu gminy przy rosnącej liczbie przedsiębiorstw – barierą dla stworzenia zintegrowanej przestrzennie strefy aktywności gospodarczej; • Zanieczyszczenie powietrza i zły stan wód – jako czynnik obniżający jakość życia i bariera dla rozwoju oferty sportowej, rekreacyjnej i wypoczynkowej; • Ograniczone kompetencje kadr kultury w zakresie rozwijania oferty skierowanej do wszystkich mieszkańców; • Ograniczona dostępność miejsc i okazji służących integracji różnych grup mieszkańców, szczególnie młodych osób – czynnik ograniczający atrakcyjność osadniczą i bariera dla zawiązywania się i utrzymania więzów społecznych; • Starzenie się społeczeństwa gminy (ujemny przyrost naturalny, rosnący odsetek osób w wieku poprodukcyjnym).

Strategia Rozwoju Gminy Bobrowniki na lata 2021-2030

<p>sportowego i wypoczynkowego;</p> <ul style="list-style-type: none"> Wysokie pozycje gminy w ogólnopolskich rankingach jakości zarządzania publicznego – czynnik budujący pozytywną markę gminy. 	
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> Potencjał pogłębiania się współpracy międzysamorządowej w ramach Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii ukierunkowanej na projekty rozwojowe m.in. w obszarze transformacji energetycznej i transportu (nowe instrumenty i platformy służące pogłębianiu współpracy, dedykowane fundusze itp.); Dostępność funduszy unijnych, międzynarodowych i krajowych oraz nowych instrumentów finansowania (PPP) na realizację szerokiego, zintegrowanego wachlarza kosztochłonnych projektów; Programy rządowe i systemy finansowe ukierunkowane na politykę prorodziną, ofertę dla młodzieży i młodych dorosłych, kompleksową politykę senioralną i społeczną; Moda na zdrowy i aktywny tryb życia oraz rozwijające spędzanie czasu wolnego, wzrost znaczenia turystyki jako gospodarki lokalnej oraz utrzymanie się trendu rosnącej popularności turystyki rekreacyjnej i wypoczynkowej w otoczeniu natury; Polityczny i społeczny priorytet związany z ochroną środowiska oraz mitygacją zmian klimatu i adaptacją do nich, dostęp do wiedzy i sprawdzonych rozwiązań, dostępność środków finansowych; Wdrożenie uchwały antysmogowej oraz kontynuowanie polityki skierowanej na poprawę jakości powietrza. 	<ul style="list-style-type: none"> Postępujące negatywne procesy demograficzne w skali całego kraju; Niepewna sytuacja gospodarcza i na rynku pracy związane m.in. z epidemią koronawirusa; Ryzyko wystąpienia negatywnych skutków społecznych i gospodarczych transformacji; Ryzyka związane ze zmianami klimatu – występowanie gwałtownych zjawisk pogodowych (np. deszcze nawalne, długookresowe susze) i konieczność ponoszenia kosztów przeciwdziałania ich zagrożeniom i skutkom; Impas współpracy na poziomie Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii jako bariera postępu dla projektów o skali ponadlokalnej, lecz wymiernym znaczeniu dla rozwoju lokalnego poszczególnych jednostek samorządowych; Utrwalająca się biurokracja – ograniczenie kreatywności i inicjatywności administracji publicznej; Niska jakość polityki centralnej i stanowionego prawa – brak wzorca prowadzenia długofalowej i profesjonalnej polityki rozwoju w zakresie ogólnym i branżowym, nieporządek prawny oraz rosnącego koszty realizacji zadań publicznych przez jednostki samorządu terytorialnego; Ryzyko wyhamowania poziomu inwestycji oraz rozwoju gminy ze względu na skale zmian w systemie finansów publicznych w odniesieniu do jednostek samorządu terytorialnego.

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie wyników z diagnozy oraz dyskusji w ramach spotkań warsztatowych z interesariuszami lokalnymi

Wizja i misja rozwoju gminy Bobrowniki

WIZJA ROZWOJU

Wizja rozwoju stanowi projekcję, opis pożądanego stanu gminy w perspektywie roku 2030. Określa stan docelowy, do którego dążyć będą władze samorządowe i wszyscy zaangażowani partnerzy. Wskazuje ona zasadniczy kierunek wspólnie podejmowanych interwencji.

Bobrowniki: Gmina, w której dobrze się żyje i spokojnie się mieszka, gdzie miło i aktywnie się wypoczywa, a przy tym znajduje przestrzeń do rozwijania swoich zainteresowań i pasji.

Bobrowniki w 2030 roku są gminą atrakcyjną do życia, nauki, pracy, prowadzenia działalności gospodarczej, rozwoju osobistego i zawodowego oraz aktywnego spędzania czasu wolnego, która w pełni wykorzystuje potencjał swojego położenia w bezpośrednim lub bliskim sąsiedztwie miast aglomeracji śląskiej, dostępności komunikacyjnej zapewnianej przez sieć dróg lokalnym i ponadlokalnym, bliskość portu lotniczego w Pyrzowicach oraz siatką połączeń transportu zbiorowego, a także wyjątkowych walorów środowiskowych.

Gospodarka lokalna rozwija się dynamicznie, a zielona transformacja stopniowo odmienia jej profil, wzmacniając różnicowanie, konkurencyjność i innowacyjność. Na północy gminy tworzy się obszar zorganizowanej i skoncentrowanej aktywności gospodarczej. Przedsiębiorczość mieszkańców, promowana i wspierana przez samorząd lokalny i wyspecjalizowane instytucje, owocuje nowymi mikro, małymi i średnimi działalnościami gospodarczymi. Ważna jest działalność usługowa, na czele z szeroko pojętą ofertą rekreacyjną i sportową, a także kulturalną i rozrywkową, która zagospodarowuje walory krajobrazowo-przyrodnicze i historyczno-kulturowe gminy Bobrowniki. Dzięki odpowiedzialnej i ukierunkowanej długofalowo polityce inwestycyjnej i przestrzennej powstaje nowa infrastruktura techniczna i społeczna o prorozwojowym efekcie dla gospodarki, gminy i mieszkańców. Kreowane są przyjazne i funkcjonalne przestrzenie publiczne, w tym tereny zielone, sportowe, rekreacyjne i wypoczynkowe, jak boiska, parki, skwery, place, ciągi piesze i rowerowe. Oferta czasu wolnego jest rozwijana i stopniowo komercjalizowana, przede wszystkim w zakresie usług gastronomicznych i okołoturystycznych, przynosząc mieszkańcom i budżetowi gminy liczące się korzyści. Wizytówkę gminy stanowią obszary jeszcze niedawno zdegradowane, pogórnice i przemysłowe, które zyskały nowe życie.

Szczególnym priorytetem pozostaje czystość powietrza. Realizowane są założenia planu gospodarki niskoemisyjnej i rozwoju sieci wodno-kanalizacyjnej, inwestycje termomodernizacyjne i w odnawialne źródła energii, projekty ekologiczne, w szczególności edukacyjne, a także przedsięwzięcia wzmacniające zintegrowany system transportowy.

Większość wyzwań realizowanych jest w ramach partnerstw o różnej konfiguracji zakresie. Szczególną rolę odgrywa współpraca w ramach Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii, w której gmina posiada ważny głos. Służy temu nowoczesne zarządzanie publiczne potwierdzające markę gminy jako miejsca dobrego do życia i rozwoju działalności gospodarczej.

MISJA

Misja wskazuje naczelny cel polityki rozwoju gminy, wokół którego powinny koncentrować się działania władz samorządowych i wszystkich zaangażowanych partnerów. Stanowi przesłanie, będące podstawą i określeniem kierunku współpracy na szczeblu lokalnym.

Chcemy kreować rozwój, który trwale równoważy interesy społeczne, gospodarcze, przestrzenne i środowiskowe, dzięki czemu gmina Bobrowniki będzie miejscem przyjaznym do życia, nauki, pracy, prowadzenia działalności gospodarczej, rozwoju osobistego i zawodowego oraz aktywnego spędzania czasu wolnego.

Obszary, cele i kierunki działań Strategii Rozwoju Gminy Bobrowniki

do roku 2030 oraz oczekiwane efekty jej realizacji

Wieloaspektowość zmian zachodzących w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym wymaga od samorządu lokalnego opracowania zintegrowanej interwencji publicznej, która będzie stanowić skuteczną odpowiedź na wyzwania będące ich następstwem. Znalazło to swoje odzwierciedlenie w strukturze strategii, której podstawę stanowią **3 obszary strategiczne**, wzajemnie się przenikające i uzupełniające. W ramach tych obszarów dokonano koncentracji różnych działań wokół wyznaczonych celów.

Schemat 1. Obszary strategicznego rozwoju gminy Bobrowniki na lata 2021-2030.

W ramach każdego z obszarów zdefiniowano cele rozwojowe w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym. **Cele strategiczne** mają charakter długofalowy, wskazują generalny kierunek postępowania w realizacji założonej wizji rozwoju gminy. **Cele operacyjne** dotyczą średniego horyzontu czasowego, określają narzędzia i sposoby realizacji celów strategicznych. Następnie określono kierunki działań, które wskazują przyjętą strategię postępowania, służą realizacji założonych celów, a tym samym stanowią podstawę wdrażania strategii. **Kierunki działań** oznaczają kierunki koncentracji wspólnych wysiłków (aktywności programowej, finansowej i organizacyjnej) podejmowanych przez samorząd oraz jego partnerów publicznych, społecznych i gospodarczych. Część z nich to **konkretne przedsięwzięcia rozwojowe (projekty), najczęściej o charakterze inwestycyjnym**, których realizacja będzie miała kluczowe znaczenie dla powodzenia prowadzonej polityki rozwoju gminy w perspektywie roku 2030. Strategia określa również **oczekiwane rezultaty** planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym, oraz **wskaźniki** ich osiągnięcia. Interwencje planowane w ramach poszczególnych obszarów nie są rozłączne, lecz wzajemnie się przenikają i uzupełniają, dzięki czemu możliwe będzie uzyskanie efektu synergii, kluczowego dla ich powodzenia.

Schemat 2. Schemat celów Strategii Rozwoju Gminy Bobrowniki na lata 2021-2030.

MIESZKAŃCY	PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO	GOSPODARKA LOKALNA
<p><i>Cel strategiczny 1.</i> Zagwarantowanie komfortu życia oraz wysokiej dostępności i jakości usług publicznych jako elementów wzmacniających atrakcyjność osadniczą gminy Bobrowniki.</p>	<p><i>Cel strategiczny 2.</i> Szczególna dbałość o przestrzeń i środowisko stanowiące dobro wspólne wszystkich mieszkańców gminy Bobrowniki.</p>	<p><i>Cel strategiczny 3.</i> Prowadzenie aktywnej polityki wspierającej wzrost gospodarczy, służącej mieszkańcom i budżetowi gminy Bobrowniki.</p>
<p>Cel operacyjny 1.1. Zapewnienie efektywnej i nowoczesnej oferty edukacyjnej.</p> <p>Cel operacyjny 1.2. Wdrożenie kompleksowej i perspektywicznej polityki zdrowotnej i społecznej.</p> <p>Cel operacyjny 1.3. Wzmocnienie sportu i rekreacji jako specjalizacji lokalnych.</p> <p>Cel operacyjny 1.4. Pielęgnowanie kultury i dziedzictwa budujących tożsamość lokalną i przewagę konkurencyjną gminy.</p> <p>Cel operacyjny 1.5. Nowoczesne zarządzanie sprawami publicznymi, służące mieszkańcom, środowisku i gospodarce.</p>	<p>Cel operacyjny 2.1. Kształtowanie atrakcyjnych warunków zamieszkania i rozwój infrastruktury technicznej.</p> <p>Cel operacyjny 2.2. Skuteczna eliminacja zanieczyszczeń i adaptacja do zmian klimatu.</p> <p>Cel operacyjny 2.3. Wykorzystanie polityki przestrzennej i rewitalizacji jako narzędzi kreujących rozwój lokalny.</p> <p>Cel operacyjny 2.4. Poprawa dostępności transportowej oraz rozwój zintegrowanej i ekologicznej mobilności.</p>	<p>Cel operacyjny 3.1. Tworzenie warunków dla rozwoju gospodarczego i inwestycyjnego gminy.</p> <p>Cel operacyjny 3.2. Rozwój i promocja lokalnej przedsiębiorczości oraz aktywizacja zawodowa mieszkańców.</p>

OBSZAR STRATEGICZNY 1.

MIESZKAŃCY

Cel strategiczny 1.

Zagwarantowanie komfortu życia oraz wysokiej dostępności i jakości usług publicznych jako elementów wzmacniających atrakcyjność osadniczą gminy Bobrowniki.

Cele operacyjne:

1.1. Zapewnienie efektywnej i nowoczesnej oferty edukacyjnej.

1.2. Wdrożenie kompleksowej i perspektywicznej polityki zdrowotnej i społecznej.

1.3. Wzmocnienie sportu i rekreacji jako specjalizacji lokalnych.

1.4. Pielęgnowanie kultury i dziedzictwa budujących tożsamość lokalną i przewagę konkurencyjną gminy.

1.5. Nowoczesne zarządzanie sprawami publicznymi, służące mieszkańcom, środowisku i gospodarce.

Gminę Bobrowniki zamieszkuje ok. 12 tys. mieszkańców i liczba ta w ostatnich latach rośnie, co świadczy o jej wysokiej atrakcyjności i potencjalnie osadniczym. Podobnie jak zmienia się liczba i struktura społeczności lokalnej, ciągłym modyfikacjom ulegają problemy i potrzeby mieszkańców, za którymi podążać musi lokalna polityka rozwoju. Gmina Bobrowniki chce być jednostką nowoczesną, o konkurencyjnej gospodarce, zapewniającą możliwości rozwoju swoim mieszkańcom i oferującym wysoką jakość życia w czystym środowisku. Stąd, pierwszy obszar Strategii Rozwoju Gminy Bobrowniki na lata 2021-2030 dedykowany jest bezpośrednim i pośrednim inwestycjom w kapitał intelektualny i społeczny. Grupuje działania na polach: edukacji, polityki zdrowotnej i społecznej, sportu i rekreacji, kultury i dziedzictwa, a także administracji i wsparcia aktywności obywatelskiej, co odzwierciedla się w każdym z pięciu celów operacyjnych.

Pierwszy z nich dedykowany jest lokalnemu systemowi oświaty i wychowania, gdzie priorytety stanowią: podnoszenie jakości kształcenia, rozwój różnorodnych form nauczania, wychowania i opieki nad dziećmi, dostosowanie systemu edukacji do wyzwań demograficznych, społecznych, osadniczych, rynkowych, technologicznych i cywilizacyjnych, zapewnienie bezpieczeństwa oraz poprawa zdrowia oraz kondycji fizycznej dzieci i młodzieży, a także ciągłe doskonalenie systemu zarządzania sferą oświaty, w tym w odniesieniu do kadr. Tak jak dotychczas, gmina będzie dążyła do konsekwentnej poprawy dostępności nowoczesnej bazy dydaktycznej i zaplecza sportowego. Oferta edukacyjna będzie natomiast silniej nastawiona na indywidualne potrzeby ucznia – zarówno wykazującego szczególnie uzdolnienia, jak również borykającego się z trudnościami lub o specjalnych potrzebach, oraz wdrażanie nowatorskich metod kształcenia, umożliwiających skuteczne wyposażanie uczniów w kompetencje kluczowe, z uwzględnieniem umiejętności emocjonalnych oraz psychospołecznych, niezbędnych do funkcjonowania w dorosłym życiu oraz swobodnego poruszania się na rynku pracy. Osobnym priorytetem pozostaje podniesienie jakości i poprawa dostępu do oferty kształcenia ustawicznego oraz promocja uczenia się przez całe życie, w tym w kontekście wyzwań transformacji. Jednym z tematów w tym zakresie pozostaje rozwój bazy i społeczeństwa informacyjnego.

Drugi cel operacyjny dotyczy wdrożenia kompleksowej i perspektywicznej polityki zdrowotnej i społecznej. W obszarze zdrowia, najważniejsza będzie profilaktyka, promocja zdrowego stylu życia i aktywizacja mieszkańców oraz zwiększenie dostępności i jakości usług medycznych. W sferze społecznej zakłada się wdrożenie efektywnej polityki prorodzinnej, senioralnej i międzypokoleniowej, silnie nastawionej na integrację i aktywizację społeczną, szczególnie grup zagrożonych lub dotkniętych marginalizacją czy wykluczeniem. Taka polityka oznacza w szczególności promocję i wsparcie rodziny we wszystkich fazach jej rozwoju, w tym efektywne przeciwdziałanie i zwalczanie kryzysów w rodzinie, a także kompleksowe wsparcie dla osób starszych i z niepełnosprawnościami oraz ich bliskich i opiekunów. To nie tylko działania miękkie, ale również konkretne inwestycje, związane m.in. z przystosowywaniem budynków użyteczności publicznej i przestrzeni publicznej do mobilności osób ze specjalnymi potrzebami czy tworzenie dedykowanych placówek. Ważna w tym zakresie będzie współpraca z sektorem pozarządowym i prywatnym, z naciskiem na promocję i wsparcie sektora ekonomii społecznej. Wyzwaniem pozostają też działania ukierunkowane na przeciwdziałanie i minimalizowanie społecznych i zdrowotnych skutków pandemii COVID-19.

Trzeci cel operacyjny ukierunkowany jest na rozwój sfery sportu i rekreacji oraz zwiększenie i zróżnicowanie aktywności ruchowej mieszkańców, w tym dzięki wykorzystaniu ogromnego potencjału nowo powstających i planowanych obiektów, w szczególności hali widowiskowo-sportowej. Działania obejmą m.in. kampanie społeczne, programy aktywizacyjne, animację istniejącej i nowej bazy, dodatkowe zajęcia w szkołach, tworzenie klas sportowych, współpracę z klubami, młodzieżowymi drużynami pożarniczymi i innymi organizacjami sportowymi, w szczególności

w kierunku rozwijania i różnicowania oferty dla mieszkańców niezależnie od płci i wieku, organizację i współorganizację imprez sportowych, rekreacyjnych i krajoznawczych o różnym zasięgu i charakterze. Jak zaznaczono, doskonała będzie ogólnodostępna i szkolna baza sportowa oraz infrastruktura rekreacyjna, w tym jednym z priorytetów pozostaje rozwijanie i animacja sieci rowerowej wraz z zapleczem oraz jej integracja z zewnętrznymi trasami i atrakcjami. Ważnym kierunkiem działania będzie wsparcie i promocja sportu, zaangażowanych w niego zawodników i działaczy oraz promocja samej gminy poprzez sport (stypendia, konkursy, wyróżnienia, budowanie rozpoznawalności w mediach). Mając na względzie, że sport i rekreacja mają stanowić specjalizację gminy Bobrowniki, konieczna będzie profesjonalizacja zarządzania tą sferą, np. poprzez powołanie gminnego pełnomocnika ds. sportu oraz opracowanie programu rozwoju sportu i rekreacji.

Czwarty cel operacyjny zakłada pielęgnowanie kultury i dziedzictwa budujących tożsamość lokalną i przewagę konkurencyjną gminy. Strategia postępowania w tym zakresie obejmuje zarówno inwestycje, ukierunkowane na rozwój bazy, w tym dostosowanie do wymogów społecznych i środowiskowych (np. remont „Sołtysówki”, zadaszenie amfiteatru), wyposażenie i doposażenie w sprzęt, cyfryzację, jak również działania miękkie, zwiększające dostępność i jakość oferty. Wyzwaniem jest kreowanie oferty z uwzględnieniem potrzeb i oczekiwań różnych grup mieszkańców (a także turystów i gości). Wymaga to dobrej diagnozy, kreatywności i bardzo często współpracy z innymi podmiotami. Ważnym jej elementem będą nie tylko nowe zajęcia czy warsztaty, ale także różnego rodzaju wydarzenia, w szczególności aktywizujące mieszkańców, lokalne organizacje i promujące gminę. Również ze względu na to, jednym z podstawowych założeń realizacyjnych będzie stałe doskonalenie umiejętności, kompetencji i kwalifikacji kadr oraz wolontariatu w kulturze. Ważnym i perspektywicznym działaniem będzie ponadto organizacja systemu wspierania młodych talentów - we współpracy z instytucjami i organizacjami działającymi w sferze kultury, przy wykorzystaniu doświadczenia innych gmin. Polityka kulturalna skupi się również na przedstawianiu tradycji i dziedzictwie historii, przy czym jednym z jej priorytetów pozostaje zachowanie, kultywacja, wsparcie i promocja jego elementów niematerialnych (m.in. poprzez wsparcie dla zaangażowanych osób i zespołów).

Z kolei w obszarze zarządzania publicznego motywem przewodnim pozostanie wzmocnienie potencjału i skuteczności administracji, co warunkuje w znacznym stopniu rozwój społeczny, gospodarczy, środowiskowy i przestrzenny całej gminy Bobrowniki. W związku z tym kontynuowane będą działania ukierunkowane na podnoszenie kompetencji i wzrost motywacji kadr samorządowych, a także rozwój oraz doposażenie i cyfryzację bazy administracyjnej, w tym dostosowanie jej do wymogów społecznych i środowiskowych. W odpowiedzi na rosnące oczekiwania klientów względem administracji publicznej, a także potrzebę dostosowania się do nowych uwarunkowań po pandemii koronawirusa, zakłada się dalszy rozwój usług elektronicznych (e-administracja). Implementowany będzie też bardziej efektywny system wsparcia i współpracy samorządowej i międzysektorowej, rozwijana współpraca terytorialna, w szczególności z gminami tworzącymi związek metropolitalny „Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia”, w tym przede wszystkim przy realizacji założeń i celów formułowanych w planach transformacji energetycznej dla regionu oraz dla podniesienia jakości i dostępności usług publicznych. Trzeba też wskazać na wyzwanie dotyczące integracji i aktywizacji społecznej, doskonalenia systemu komunikacji i dialogu z mieszkańcami oraz zwiększania partycypacji mieszkańców w zarządzaniu gminą i działaniach na rzecz swoich środowisk lokalnych. Ważnym partnerem gminy są i będą lokalne organizacje pozarządowe i inicjatywy społeczne, które będą wspierane, w tym poprzez doradztwo oraz zlecenie i powierzanie realizacji zadań publicznych. Osobnym priorytetem pozostaje poprawa bezpieczeństwa publicznego, w tym poprzez działania

informacyjne i edukacyjne, rozwój dedykowanej infrastruktury, doskonalenie i doposażenia służb oraz zapewnienie sprawnego systemu zarządzania kryzysowego.

CEL OPERACYJNY 1.1. Zapewnienie efektywnej i nowoczesnej oferty edukacyjnej.					
Kierunki działań		Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane/partnerzy
1.1.1	Rozwój oferty w zakresie wychowania i edukacji przedszkolnej oraz opieki żłobkowej – zwiększanie liczby miejsc, tworzenie nowych placówek (m.in. budowa przedszkola publicznego w Bobrownikach wraz z zagospodarowaniem otoczenia przy wykorzystaniu niebiesko-zielonej infrastruktury, rozbudowa budynku Gminnego Żłobka w Rogoźniku), dostosowywanie godzin pracy, rozwój oferty zajęć itp. – w odpowiedzi na potrzeby społeczne, przy uwzględnieniu możliwości organizacyjno-finansowych gminy, w tym m.in. we współpracy z sektorem prywatnym i pozarządowym.	Podniesienie jakości usług i poprawa dostępności opieki żłobkowej i edukacji przedszkolnej	Liczba dzieci korzystających z opieki żłobkowej Odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym ↗	Gminny Zespół Oświaty w Bobrownikach	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Urząd Gminy Bobrowniki, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe
1.1.2	Rozwój i modernizacja bazy oświatowej, w tym m.in. remonty, przebudowy, dostosowanie do wymogów środowiskowych (termomodernizacja, wymiana źródeł ciepła, instalacja OZE) i społecznych (likwidacja barier architektonicznych itp. we wszystkich placówkach). Modernizacja szkół podstawowych w Bobrownikach i Sączowie.	Poprawa warunków nauki Poprawa efektywności energetycznej, dywersyfikacja źródeł ciepła w kierunku bardziej ekologicznych Zapewnienie dostępności wysokiej jakości infrastruktury, wyrównywanie szans edukacyjnych	Liczba dzieci i młodzieży szkolnej, które korzystają z nowej lub zmodernizowanej bazy oświatowej ↗	Placówki oświatowe, Gminny Zespół Oświaty w Bobrownikach	Administracja rządowa, NFOŚiGW, WFOŚiGW, PFRON, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Urząd Gminy Bobrowniki, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe

Strategia Rozwoju Gminy Bobrowniki na lata 2021-2030

1.1.3	Rozwój i modernizacja szkolnej infrastruktury sportowej i rekreacyjnej oraz estetyczne, funkcjonalne i bezpieczne zagospodarowanie otoczenia szkół, w tym m.in. rozbudowa sali gimnastycznej przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Dobieszowicach oraz rozbudowa sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej w Rogoźniku, rozwój podstawowej bazy lekkoatletycznej, strefy ćwiczeń i zabawy na świeżym powietrzu (np. skateparki).	Zapewnienie dostępności wysokiej jakości szkolnej infrastruktury sportowej i rekreacyjnej Poprawa warunków dla promocji zdrowego stylu życia oraz aktywizacji ruchowej dzieci i młodzieży	Liczba dzieci i młodzieży szkolnej, które korzystają z nowej lub zmodernizowanej bazy rekreacyjnej i sportowej w ramach zajęć szkolnych 	Placówki oświatowe, Gminny Zespół Oświaty w Bobrownikach	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Urząd Gminy Bobrowniki, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe, Lokalna Grupa Działania „Brynica to nie granica”
1.1.4	Organizacja we wszystkich placówkach innowacyjnych klaso-pracowni wyposażonych w nowoczesny sprzęt komputerowy i multimedialny oraz oprogramowanie, a także pomoce dydaktyczno-naukowe oraz inną potrzebną aparaturę i urządzenia, cykliczne przeglądy oraz uzupełnianie i wymiana wyposażenia.	Poprawa warunków nauki Zapewnienie możliwości atrakcyjnego, angażującego i efektywnego kształcenia	Średni wiek komputera w szkole oraz liczba uczniów przypadających na 1 komputer z dostępem do Internetu 	Placówki oświatowe, Gminny Zespół Oświaty w Bobrownikach	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Urząd Gminy Bobrowniki, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe
1.1.5	Rozwój oferty edukacyjnej w kierunku wdrażania nowatorskich metod kształcenia, umożliwiających skuteczne wyposażenie uczniów w kompetencje kluczowe, z uwzględnieniem umiejętności emocjonalnych oraz psychospołecznych, niezbędnych do funkcjonowania w dorosłym życiu oraz swobodnego poruszania się na rynku pracy (np. zajęcia z programowania i robotyki, przedsiębiorczości, szachy).	Zwiększenie i atrakcyjnienie oferty edukacyjnej dla dzieci i młodzieży szkolnej Poprawa jakości i efektów kształcenia, poprawa wyników egzaminów końcowych	Wyniki egzaminów końcowych 	Placówki oświatowe, Gminny Zespół Oświaty w Bobrownikach	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Kuratorium Oświaty w Katowicach, Urząd Gminy Bobrowniki, Gminne Centrum Kultury i Sportu w Bobrownikach, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe, Kluby sportowe, Straż Pożarna, Młodzieżowe drużyny pożarnicze
1.1.6	Rozwijanie programów ukierunkowanych na	Dostosowanie oferty	Liczba laureatów i finalistów	Placówki oświatowe,	Administracja rządowa,

Strategia Rozwoju Gminy Bobrowniki na lata 2021-2030

	<p>identyfikowanie oraz rozwój indywidualnych potrzeb dzieci i młodzieży - rozwijanie form wsparcia psychologicznego i pedagogicznego dla uczniów i rodziców, tworzenie warunków dla realizacji programów pracy z uczniem zdolnym i uczniem o specjalnych potrzebach itp. (np. systemy stypendialne, optymalizacja liczby uczniów w klasach, klasy integracyjne).</p>	<p>edukacyjnej do indywidualnych potrzeb uczniów – z trudnościami w nauce oraz uczniów utalentowanych</p> <p>Zapobieganie problemom i zaburzeniom psychicznym dzieci i młodzieży szkolnej, fachowe wsparcie</p> <p>Poprawa jakości i efektów kształcenia, poprawa wyników egzaminów końcowych</p>	<p>olimpiad, konkursów przedmiotowych, artystycznych i zawodów sportowych</p> <p>↑</p> <p>Liczba dzieci przypadających na etat psychologa szkolnego</p> <p>↓</p>	<p>Gminny Zespół Oświaty w Bobrownikach</p>	<p>Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Kuratorium Oświaty w Katowicach,</p> <p>Urząd Gminy Bobrowniki, Ośrodek Pomocy Społecznej w Bobrownikach,</p> <p>Poradnie psychologiczno-pedagogiczne, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe</p>
<p>1.1.7</p>	<p>Rozwój współpracy szkół w wymiarze międzysektorowym (np. z radami rodziców, specjalistami, w tym m.in. pedagogizacja rodziców, organizacjami społecznymi, instytucjami publicznymi, przedsiębiorcami) i międzynarodowym (np. wymiany młodzieży i nauczycieli w ramach Erasmus+).</p>	<p>Zwiększenie oferty edukacyjnej dla dzieci i młodzieży szkolnej</p> <p>Dostosowanie oferty edukacyjnej do wyzwań społecznych, gospodarczych, cywilizacyjnych - zdobycie przez uczniów wiedzy i specjalistycznych kompetencji (np. znajomość języka obcego) na poziomie międzynarodowym i wielokulturowym</p> <p>Poprawa jakości kształcenia, poprawa wyników egzaminów końcowych</p>	<p>Liczba projektów we współpracy szkoły i co najmniej jednego partnera oraz liczba uczestników</p> <p>Liczba projektów międzynarodowej wymiany uczniów oraz liczba uczestników</p> <p>Wyniki egzaminów końcowych z języka angielskiego</p> <p>↑</p>	<p>Placówki oświatowe, Gminny Zespół Oświaty w Bobrownikach</p>	<p>Partnerzy krajowi i zagraniczni, Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Kuratorium Oświaty w Katowicach,</p> <p>Urząd Gminy Bobrowniki, Gminne Centrum Kultury i Sportu w Bobrownikach, Poradnie psychologiczno-pedagogiczne, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe, Kluby sportowe, Rodzice,</p> <p>Lokalna Grupa Działania „Brynica to nie granica”</p>

Strategia Rozwoju Gminy Bobrowniki na lata 2021-2030

1.1.8	Rozwój umiejętności, kompetencji i kwalifikacji kadry kierowniczej i dydaktycznej, w tym m.in. zapewnienie doradztwa metodycznego dla nauczycieli.	<p>Podniesienie poziomu umiejętności, kompetencji i kwalifikacji zawodowych kadry kierowniczej i dydaktycznej w oświacie</p> <p>Zapewnienie właściwej ilości kadry pedagogicznej</p> <p>Zapewnienie wsparcia w zakresie wdrażania atrakcyjnych, angażujących i efektywnych metod kształcenia</p>	<p>Średnia liczba szkoleń i/lub innych form doskonalenia nauczyciela w ciągu roku</p> <p>Liczba nauczycieli w podziale na stopnie awansu zawodowego</p>	Placówki oświatowe, Gminny Zespół Oświaty w Bobrownikach	<p>Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Kuratorium Oświaty w Katowicach, Ośrodki doskonalenia nauczycieli, Urząd Gminy Bobrowniki, Organizacje pozarządowe</p>
1.1.9	Monitorowanie sieci placówek wychowania przedszkolnego oraz szkół w gminie oraz dostosowanie jej do obecnych i przyszłych potrzeb oraz zmian przestrzenno-urbanizacyjnych i demograficznych, a także możliwości organizacyjno-finansowych gminy.	Podniesienie efektywności organizacyjnej i finansowej sieci oświatowej w gminie	Udział wydatków na oświatę w ogólnej puli wydatków gminy	Władze samorządowe gminy, Gminny Zespół Oświaty w Bobrownikach	Kuratorium Oświaty w Katowicach, Urząd Gminy Bobrowniki, Placówki oświatowe, Rodzice
1.1.10	Wspieranie świadomości i postaw prozdrowotnych oraz aktywizacja ruchowa dzieci i młodzieży.	<p>Profilaktyka uzależnień</p> <p>Podniesienie ogólnego poziomu kondycji fizycznej dzieci i młodzieży, ograniczanie występowania problemów rozwoju fizycznego, poprawa zdrowia</p>	Liczba dedykowanych zajęć ruchowych oraz liczba ich uczestników	Placówki oświatowe, Gminny Zespół Oświaty w Bobrownikach	<p>Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Kuratorium Oświaty w Katowicach, Urząd Gminy Bobrowniki, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Placówki ochrony zdrowia, Organizacje pozarządowe,</p>

Strategia Rozwoju Gminy Bobrowniki na lata 2021-2030

					Kluby sportowe, Lokalna Grupa Działania „Brynica to nie granica”
1.1.11	Rozwój preorientacji i orientacji zawodowej oraz doradztwa zawodowego, w tym m.in. we współpracy z urzędem pracy i przedsiębiorcami.	Wsparcie młodzieży w procesie podejmowania decyzji edukacyjno-zawodowych Zwiększenie rozeznania rodziców w kwestii kierunkowania edukacji dziecka	Liczba dzieci i młodzieży, które skorzystały z konsultacji dotyczących rozwoju edukacyjnego i/lub zawodowego w formie zajęć grupowych i porad indywidualnych 	Placówki oświatowe, Gminny Zespół Oświaty w Bobrownikach	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Kuratorium Oświaty w Katowicach, Starostwo Powiatowe w Będzinie, Powiatowy Urząd Pracy w Będzinie, Urząd Gminy Bobrowniki, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe, Rodzice
1.1.12	Podniesienie jakości i poprawa dostępu do oferty kształcenia ustawicznego oraz promocja uczenia się przez całe życie.	Poszerzenie możliwości i zwiększenie motywacji wśród dorosłych w zakresie pozyskiwania nowych kompetencji Wzrost aktywności edukacyjnej osób dorosłych	Liczba osób dorosłych, które skorzystały ze szkoleń i kursów OPS, PUP Odsetek osób w wieku 25/6–64 lata uczących się i dokształcających się w ludności ogółem w tej samej grupie wiekowej 	Ośrodek Pomocy Społecznej w Bobrownikach	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Kuratorium Oświaty w Katowicach, Starostwo Powiatowe w Będzinie, Powiatowy Urząd Pracy w Będzinie, Urząd Gminy Bobrowniki, Placówki oświatowe, Gminny Zespół Oświaty w Bobrownikach, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe,
1.1.13	Bezpieczna droga do szkoły - inwestycje poprawiające bezpieczeństwo w ruchu	Poprawa bezpieczeństwa dzieci i młodzieży	Liczba wypadków z udziałem dzieci w okolicy szkół	Urząd Gminy Bobrowniki	Administracja rządowa,

Strategia Rozwoju Gminy Bobrowniki na lata 2021-2030

	drogowym (np. budowa chodników, bezpiecznych przejść, tworzenie progów zwalniające oraz instalacja barierki oddzielających chodnik od jezdni przy szkołach), działania informacyjne i edukacyjne wśród dzieci i młodzieży, rodziców i opiekunów, nauczycieli oraz kierowców, doskonalenie i promocja transportu zbiorowego.	szkolnej, szczególnie w ramach podróży do i z szkoły			NFOŚiGW, WFOŚiGW, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Placówki oświatowe, Gminny Zespół Oświaty wBobrownikach, Właściciele i zarządcy dróg, Policja
1.1.14	Rozwój społeczeństwa informacyjnego, w tym m.in. zabezpieczenie kadry (np. informatyk obsługujący wszystkie instytucje gminne) i sprzętu oraz organizacja zajęć i wydarzeń dla dzieci oraz dorosłych.	Podniesienie umiejętności i kompetencji cyfrowych przedstawicieli społeczności lokalnej	Liczba mieszkańców, którzy w ramach oferty gminnej podnieśli swoje umiejętności i kompetencje cyfrowe	Gminne Centrum Kultury i Sportu wBobrownikach	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Placówki oświatowe, Gminny Zespół Oświaty wBobrownikach, Organizacje pozarządowe
1.1.15	Edukacja ekonomiczna i finansowa oraz kształtowanie postaw przedsiębiorczych i innowacyjnych wśród młodzieży szkół podstawowych (wprowadzanie autorskich programów, organizowanie konkursów, wykorzystanie gier symulacyjnych, wizyty w lokalnych przedsiębiorstwach itp.).	Podniesienie umiejętności rozpoznawania szans i zagrożeń związanych z produktami finansowymi oraz zarządzania finansami przedstawicieli społeczności lokalnej Zwiększenie zaradności i przedsiębiorczości osób młodych	Odsetek dzieci, które w szkołach przeszły szkolenia i/lub zrealizowały inne formy doskonalenia z zakresy ekonomii i/lub finansów i/lub przedsiębiorczości	Placówki oświatowe, Gminny Zespół Oświaty wBobrownikach	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Kuratorium Oświaty wKatowicach, Starostwo Powiatowe wBędzinie, Powiatowy Urząd Pracy wBędzinie, Urząd Gminy Bobrowniki, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe, Sektor bankowy, Rodzice

CEL OPERACYJNY 1.2. Wdrożenie kompleksowej i perspektywicznej polityki zdrowotnej i społecznej.					
Kierunki działań		Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane/partnerzy
1.2.1.	Aktywna profilaktyka, w szczególności w zakresie chorób cywilizacyjnych i wynikających ze zmian demograficznych, oraz promocja aktywnego i zdrowego stylu życia (m.in. cykliczne badania profilaktyczne, walka z uzależnieniami, w tym behawioralnymi, promocja zdrowego odżywiania i aktywności fizycznej, programy zdrowej diety i dodatkowe zajęcia ruchowe w placówkach oświatowych).	<p>Poprawa profilaktyki idiagnostyki na terenie gminy</p> <p>Wzrost świadomości społecznej w zakresie zdrowia</p> <p>Podniesienie poziomu zdrowia publicznego</p>	<p>Liczba akcji profilaktyczno-diagnostycznych skierowanych idostosowanych do różnych grup społecznych oraz liczba uczestników</p> <p>↗</p>	<p>Urząd Gminy Bobrowniki, Placówki oświatowe</p>	<p>Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Placówki ochrony zdrowia, Organizacje pozarządowe, Kluby sportowe, Firmy farmaceutyczne i medyczne</p>
1.2.2.	Podniesienie jakości infrastruktury i wyposażenie placówek ochrony zdrowia (w szczególności w obszarach deficytowych, w tym m.in. poprzez współpracę ze przedsiębiorcami gotowymi zasponsorować zakup sprzętu) oraz podniesienie jakości obsługi pacjentów, w tym dzięki wykorzystaniu nowoczesnych technologii (e-medycyna itp.).	<p>Poprawa warunków i jakości leczenia</p> <p>Podniesienie jakości obsługi pacjentów</p>	<p>Poziom zadowolenia mieszkańców z działalności ośrodków ochrony zdrowia</p> <p>↗</p>	<p>Placówki ochrony zdrowia</p>	<p>Administracja rządowa, NFZ, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Urząd Gminy Bobrowniki, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe</p>
1.2.3.	Wsparcie dla zapewnienia kompleksowości i wysokiej jakości świadczeń medycznych dla mieszkańców, w tym m.in. zwiększenie dostępności do podstawowej opieki zdrowotnej mieszkańców północnych obszarów gminy oraz zapewnienie powszechnego dostępu do usług rehabilitacyjnych (np. utworzenie ośrodka	<p>Zapewnienie mieszkańcom dostępności wysokiej jakości usług ochrony zdrowia</p> <p>Dostosowanie usług ochrony zdrowia do struktury i potrzeb</p>	<p>Poziom zadowolenia mieszkańców z działalności ośrodków ochrony zdrowia</p> <p>↗</p>	<p>Placówki ochrony zdrowia</p>	<p>Administracja rządowa, NFZ, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Urząd Gminy Bobrowniki, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe</p>

Strategia Rozwoju Gminy Bobrowniki na lata 2021-2030

	rehabilitacji).	społecznych			
1.2.4.	Promocja i edukacja na rzecz rodziny, wsparcie rodzin w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w tym m.in. zapewnienie pomocy w formie pracy socjalnej i asystentury rodzin, utworzenie placówki wsparcia dziennego dla dzieci.	<p>Promocja i wsparcie rodziny, w tym rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych</p> <p>Zapewnienie prawidłowego rozwoju dzieci, wyrównywanie szans rozwojowych</p>	Liczba oraz odsetek osób/rodzin korzystających z pomocy społecznej, w tym objętych pracą socjalną oraz wsparciem materialnym i finansowym	Ośrodek Pomocy Społecznej w Bobrownikach	<p>Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Będzinie, Urząd Gminy Bobrowniki, Placówki oświatowe, Poradnie psychologiczno-pedagogiczne, Organizacje pozarządowe</p>
1.2.5.	Efektywne przeciwdziałanie i zwalczanie kryzysów w rodzinie oraz zapewnienie adekwatnej pomocy, w tym m.in. rozwój pracy bezpośredniej z rodzinami, wsparcie osób i rodzin z problemami uzależnień, przeciwdziałanie i zwalczanie przemocy, wsparcie i ochrona ofiar, pomoc prawna, psychologiczna i psychiatryczna, terapeutyczna, rehabilitacyjna itp.	<p>Wsparcie osób i rodzin w przezwyciężeniu trudnej sytuacji życiowej</p> <p>Przeciwdziałanie i zwalczanie kryzysów oraz dysfunkcji w rodzinie</p> <p>Zapewnienie profesjonalnej pomocy osobom i rodzinom dotkniętym skutkami patologii społecznej, w tym przemocą w rodzinie</p> <p>Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu</p>	<p>Liczba oraz odsetek osób/rodzin korzystających z pomocy społecznej, w tym objętych asystenturą</p> <p>Liczba rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty</p> <p>Liczba przypadków uzależnień wśród dzieci i młodzieży szkolnej</p> <p>Liczba osób objętych leczeniem odwykowym</p>	<p>Ośrodek Pomocy Społecznej w Bobrownikach,</p> <p>Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,</p> <p>Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych</p>	<p>Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Będzinie, Urząd Gminy Bobrowniki, Placówki oświatowe, Poradnie psychologiczno-pedagogiczne, Placówki ochrony zdrowia, Policja, sądy</p>
1.2.6.	Kompleksowa polityka senioralna i względem osób z niepełnosprawnościami (rozwój poradnictwa, pracy socjalnej, usług	Zapewnienie szerokiej oferty wsparcia osób starszych	Liczba organizacji seniorskich na terenie gminy oraz liczba ich członków	Ośrodek Pomocy Społecznej w Bobrownikach	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego,

Strategia Rozwoju Gminy Bobrowniki na lata 2021-2030

	<p>asystenckich i opiekuńczych, wzmocnienie samodzielności, wsparcie sprzętowe, aktywizacja społeczno-kulturalna, ruchowa, zawodowa, rozwijanie i wspieranie dedykowanych placówek, klubów seniora, rozwój i profesjonalizacja wolontariatu, pozyskiwanie i wspieranie doskonalenia zawodowego osób świadczących usługi na rzecz seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami itp., w tym m.in. poprzez współpracę z sektorem pozarządowym i prywatnym, przeciwdziałanie samotności, marginalizacji i wykluczeniu).</p>	<p>izniepełnosprawnościami</p> <p>Wzrost aktywności osób starszych izniepełnosprawnościami</p> <p>Integracja społeczna izawodowa osób starszych izniepełnosprawnościami</p> <p>Poprawa jakości życia osób starszych izniepełnosprawnościami</p>	<p>Liczba projektów dedykowanych seniorom i/lub osobom zniepełnosprawnościami oraz liczba ich uczestników</p> <p>↑</p> <p>Liczba oraz odsetek osób/rodzin korzystających zpomocy społecznej, w tym korzystających z usług opiekuńczych ispecialistycznych usług opiekuńczych</p>		<p>Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Będzinie, Urząd Gminy Bobrowniki, Placówki oświatowe, Gminne Centrum Kultury iSportu w Bobrownikach, Placówki ochrony zdrowia, Organizacje pozarządowe, Kluby sportowe Przedsiębiorcy, Lokalna Grupa Działania „Brynica to nie granica”</p>
1.2.7.	<p>Usługi opieki wytchnieniowej i odciążeniowej w różnych formach, np. pobytu dziennego, pobytu całodobowego, czy poprzez zapewnienie członkom rodziny lub opiekunom możliwości skorzystania ze specjalistycznego poradnictwa (psychologicznego lub terapeutycznego) oraz wsparcia w zakresie nauki pielęgnacji/rehabilitacji/dietetyki.</p>	<p>Wsparcie członków rodziny lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad osobami zależnymi</p>	<p>Liczba osób korzystających z usług opieki wytchnieniowej</p>	<p>Ośrodek Pomocy Społecznej wBobrownikach</p>	<p>Administracja rządowa, PFRON, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Będzinie, Urząd Gminy Bobrowniki, Placówki ochrony zdrowia, Organizacje pozarządowe</p>
1.2.8.	<p>Przystosowywanie przestrzeni publicznej do mobilności osób starszych oraz innych ze specjalnymi potrzebami, w tym m.in. remonty chodników, rozwój oświetlenia, instalacja i modernizacja wiat przystankowych, poprawa dostępności ławek, likwidacja wysokich stopni, realizacja nasadzeń, aranżacja cienia itp.</p>	<p>Zwiększenie dostępności ifunkcjonalności przestrzeni publicznej</p> <p>Zapewnienie warunków do aktywnego uczestnictwa osób starszych oraz innych ze specjalnymi potrzebami wżyciu społecznych</p> <p>Przeciwdziałanie marginalizacji iwykluczeniu</p>	<p>Liczba zinwentaryzowanych barier architektonicznych wprzestrzeni gminy, które nie zostały zlikwidowane</p> <p>↓</p>	<p>Urząd Gminy Bobrowniki</p>	<p>Administracja rządowa, PFRON, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Właściciele i zarządcy dróg</p>

Strategia Rozwoju Gminy Bobrowniki na lata 2021-2030

		społecznemu			
1.2.9.	Analiza możliwości i zasadności cyfryzacji poszczególnych usług społecznych i kryzysowych, wzrost poziomu dostępności do usług świadczonych zdalnie przy wykorzystaniu najnowszych technologii, upowszechnianie korzystania przez beneficjentów, w tym m.in. wsparcie specjalistyczne realizowane on-line i zabezpieczenie całodobowej infolinii.	Zwiększenie dostępności wysokiej jakości usług społecznych i kryzysowych Zwiększenie bezpieczeństwa wymiarze socjalnym	Odsetek usług społecznych i kryzysowych dostępnych zdalnie ↗	Ośrodek Pomocy Społecznej wBobrownikach	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Będzinie, Urząd Gminy Bobrowniki, Organizacje pozarządowe, Policja
1.2.10.	Wieloaspektowe działania ukierunkowane na przeciwdziałanie i minimalizowanie społecznych i zdrowotnych skutków pandemii COVID-19 (zapewnienie wsparcia specjalistów, tworzenie zespołów doradczych, szeroka współpraca międzyinstytucjonalna).	Przeciwdziałanie negatywnym skutkom społecznym pandemii COVID-19 Podniesienie poziomu zdrowia publicznego	Liczba gminnych i międzyinstytucjonalnych projektów antykryzysowych oraz liczba ich odbiorców ↗	Ośrodek Pomocy Społecznej wBobrownikach	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Będzinie, Powiatowy Urząd Pracy wBędzinie, Inne JST, Urząd Gminy Bobrowniki, Placówki ochrony zdrowia, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe
1.2.11.	Inicjowanie i wsparcie dla rozwoju podmiotów działających w obszarze reintegracji społeczno-zawodowej, w tym m.in. utworzenie klubu integracji społecznej w Dobieszowicach.	Wsparcie dla rozwoju podmiotów ekonomii społecznej na terenie gminy Aktywizacja społeczna i zawodowa osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem	Liczba działających na terenie gminy podmiotów ekonomii społecznej Liczba osób zatrudnionych w lokalnych podmiotach ekonomii społecznej ↗	Ośrodek Pomocy Społecznej wBobrownikach	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Województwa Śląskiego, Urząd Gminy Bobrowniki, Ośrodki wsparcia ekonomii społecznej, Organizacje pozarządowe, Przedsiębiorcy, Osoby bezrobotne
CEL OPERACYJNY 1.3. Wzmocnienie sportu i rekreacji jako specjalizacji lokalnych.					
Kierunki działań		Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki oceny	Realizacja lub	Podmioty zaangażowane/

Strategia Rozwoju Gminy Bobrowniki na lata 2021-2030

		planowanych działań	osiągnięcia rezultatów ioczekiwany trend	nadzór nad procesem po stronie gminy	partnerzy
1.3.1.	Profesjonalizacja zarządzania sferą sportu i rekreacji w gminie, w tym m.in. powołanie gminnego pełnomocnika ds. sportu oraz opracowanie programu rozwoju sportu i rekreacji (rozwój kadr, promocja i wsparcie talentów, dywersyfikacja oferty, wykorzystanie infrastruktury sportowej na cele społeczne i komercyjne).	Podniesienie efektywności i jakości działań w sferze rozwoju oraz promocji i upowszechniania sportu	Przeprowadzona analiza i ewentualne powołanie odrębnego podmiotu	Władze samorządowe gminy, Urząd Gminy Bobrowniki	Gminne Centrum Kultury i Sportu w Bobrownikach, Placówki oświatowe, Kluby sportowe, Organizacje pozarządowe, Przedsiębiorcy
1.3.2.	Dalsza rozbudowa i modernizacja ogólnodostępnej bazy sportowej, w tym pod kątem dywersyfikacji oferty sportowej i poprawy jej dostępności dla mieszkańców przez cały rok, m.in. budowa hali sportowo-widowiskowej w Rogoźniku, rozbudowa bazy KS Cyklon w Rogoźniku i KS Orzeł Bobrowniki, rozbudowa bazy w Sączowie, organizacja obiektu zadaszonego na terenie gminy.	Zapewnienie dostępności wysokiej jakości infrastruktury sportowej Poprawa warunków dla promocji zdrowego stylu życia oraz aktywizacji ruchowej mieszkańców Stworzenie oferty sportowej w gminie do różnych grup odbiorców Poprawa warunków dla profesjonalnego uprawiania sportu	Liczba wydarzeń na nowych obiektach sportowych i liczba ich uczestników ↗	Gminne Centrum Kultury i Sportu w Bobrownikach, Urząd Gminy Bobrowniki	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe, Kluby sportowe
1.3.3.	Rozwój i modernizacja infrastruktury rekreacyjnej, np. miejsca do trenowania na wolnym powietrzu, place zabaw, przystań kajakowa, tereny zielone itp. (tereny wokół zalewów w Rogoźniku, Wyspa Cisy).	Zapewnienie dostępności wysokiej jakości infrastruktury rekreacyjnej Poprawa warunków dla promocji zdrowego stylu życia oraz aktywizacji ruchowej mieszkańców Stworzenie oferty rekreacyjnej w gminie do różnych grup odbiorców	Liczba nowych i modernizowanych stref rekreacji ↗	Gminne Centrum Kultury i Sportu w Bobrownikach, Urząd Gminy Bobrowniki	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe, Lokalna Grupa Działania „Brynica to nie granica”

Strategia Rozwoju Gminy Bobrowniki na lata 2021-2030

1.3.4.	<p>Promowanie aktywności fizycznej wśród mieszkańców niezależnie od płci i wieku (kampanie społeczne, programy aktywizacyjne, animacja istniejącej bazy, w tym wynajem boisk dla grup, organizacji wydarzeń prywatnych, dodatkowe zajęcia w szkołach itp.).</p>	<p>Wzrost aktywności ruchowej mieszkańców</p> <p>Podniesienie ogólnego poziomu kondycji fizycznej mieszkańców oraz ograniczanie występowania problemów zdrowotnych społecznych</p>	<p>Poziom komercyjnego wykorzystania gminnych obiektów sportowych</p>	<p>Gminne Centrum Kultury i Sportu w Bobrownikach</p>	<p>Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Urząd Gminy Bobrowniki, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Placówki oświatowe, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe, Kluby sportowe, Lokalna Grupa Działania „Brynica to nie granica”</p>
1.3.5.	<p>Wsparcie klubów, młodzieżowych drużyn pożarniczych i innych organizacji sportowych w zakresie ich profesjonalizacji, rozwoju kadr trenerskich, poszerzania oferty o nowe dyscypliny i nowe grupy docelowe, w tym z wykorzystaniem istniejącej i nowopowstającej bazy.</p>	<p>Rozwój i profesjonalizacja klubów sportowych</p> <p>Zwiększenie oferty sportowej na terenie gminy</p>	<p>Liczba klubów sportowych i ich członków, prowadzonych przez nie sekcji oraz ćwiczących w ramach poszczególnych sekcji, w tym w podziale na kobiety i mężczyzn</p>	<p>Urząd Gminy Bobrowniki</p>	<p>Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Gminne Centrum Kultury i Sportu w Bobrownikach, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe, Kluby sportowe, Straż Pożarna, Młodzieżowe drużyny pożarnicze, Lokalna Grupa Działania „Brynica to nie granica”</p>
1.3.6.	<p>Organizacja klas sportowych.</p>	<p>Wzrost aktywności ruchowej dzieci i młodzieży szkolnej</p>	<p>Liczba klas sportowych</p> <p>Liczba dzieci i młodzieży w klasach sportowych</p>	<p>Placówki oświatowe, Gminny Zespół Oświaty w Bobrownikach</p>	<p>Kuratorium Oświaty w Katowicach, Urząd Gminy Bobrowniki, Organizacje pozarządowe,</p>

Strategia Rozwoju Gminy Bobrowniki na lata 2021-2030

		Szkolenie młodzieży szczególnie uzdolnionej fizycznie	↗		Kluby sportowe, Przedsiębiorcy, Rodzice
1.3.7.	Organizacja i współorganizacja imprez sportowych, rekreacyjnych i krajoznawczych o zasięgu lokalnym i ponadlokalnym, o różnym charakterze (zawody międzygminne i wewnątrzgminne, imprezy rodzinne, wycieczki sportowo-krajoznawcze itp.).	Zwiększenie oferty imprez sportowych i rekreacyjnych na terenie gminy Wzrost aktywności ruchowej mieszkańców Budowa wizerunku gminy	Liczba gminnych imprez sportowych, rekreacyjnych i krajoznawczych w skali roku oraz liczba ich uczestników ↗	Gminne Centrum Kultury i Sportu w Bobrownikach	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Urząd Gminy Bobrowniki, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Placówki oświatowe, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe, Kluby sportowe, Lokalna Grupa Działania „Brynica to nie granica”
1.3.8.	Promocja gminy poprzez sport (identyfikacja i szczególne wykorzystywanie promocyjne dyscyplin, które mają szansę stać się wizytówkami promocyjnymi gminy, np. ze względu na szczególne wyniki, unikalność, oryginalność, wykorzystanie promocyjne znanych postaci sportu związanych z gminą, organizacja znaczących, medialnych wydarzeń sportowych i promujących aktywność fizyczną).	Budowa nowej specjalizacji i wizerunku gminy	Liczba publikacji i/lub kampanii i/lub wydarzeń promujących gminę poprzez sport ↗	Urząd Gminy Bobrowniki, Gminne Centrum Kultury i Sportu w Bobrownikach	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Starostwo Powiatowe w Będzinie, Urząd Gminy Bobrowniki, Placówki oświatowe, Kluby sportowe, Straż Pożarna, Młodzieżowe drużyny pożarnicze, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe, Lokalna Grupa Działania „Brynica to nie granica”, Media
1.3.9.	Organizacja lokalnego systemu nagród i stypendiów sportowych dla wyróżniających się zawodników - we współpracy z klubami i organizacjami sportowymi, przy	Promocja talentów i zapewnione wsparcie dla dalszego rozwoju	Liczba zawodników objętych systemem stypendialnym ↗	Władze samorządowe gminy, Gminne Centrum Kultury i Sportu	Urząd Gminy Bobrowniki, Placówki oświatowe, Kluby sportowe, Przedsiębiorcy,

Strategia Rozwoju Gminy Bobrowniki na lata 2021-2030

	wykorzystaniu doświadczenia innych gmin.			wBobrownikach	Organizacje pozarządowe, Lokalna Grupa Działania „Brynica to nie granica”
1.3.10	Przyznawanie i promocja tytułu „Przyjaciół sportu” (tytuł roboczy) dla szczególnie zasłużonych trenerów, działaczy, a także osób i firm wspierających zawodników i kluby sportowe z terenu gminy.	Docenienie i wyróżnienie działaczy, osób i firm wspierających zawodników i kluby sportowe z terenu gminy Budowa nowej specjalizacji i wizerunku gminy	Liczba edycji oraz osób i/lub podmiotów z przyznanym tytułem „Przyjaciół sportu” (tytuł roboczy) 	Władze samorządowe gminy, Gminne Centrum Kultury i Sportu wBobrownikach	Urząd Gminy Bobrowniki, Placówki oświatowe, Kluby sportowe, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe, Lokalna Grupa Działania „Brynica to nie granica”, Media
1.3.11	Organizacja nowych szlaków oraz ścieżek sportowych, rekreacyjnych i krajoznawczych, współpraca w tym zakresie z klubami sportowymi i lokalnymi organizacjami, w tym m.in. rozwijanie, promocja i animacja sieci rowerowej wraz z zapleczem oraz jej integracja z zewnętrznymi trasami i atrakcjami, np. budowa drogi pieszo-rowerowej wraz miejscem odpoczynku rowerzystów i spacerowiczów na terenie zalewowym Brynicy.	Rozwój szlaków oraz ścieżek sportowych, rekreacyjnych i krajoznawczych, zapewnienie ich ciągłości i integralności Poprawa atrakcyjności rekreacyjnej i turystycznej gminy Wzrost aktywnej mobilności mieszkańców	Liczba km powstałych szlaków oraz ścieżek sportowych, rekreacyjnych i krajoznawczych 	Urząd Gminy Bobrowniki	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia, Starostwo Powiatowe wBędzinie, Inne JST, Kluby sportowe, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe, Lokalna Grupa Działania „Brynica to nie granica”

CEL OPERACYJNY 1.4. Pielęgnowanie kultury i dziedzictwa budujących tożsamość lokalną i przewagę konkurencyjną gminy.					
Kierunki działań		Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane/partnerzy
1.4.1.	Rozwój i modernizacja bazy instytucji kultury, w tym remonty, przebudowy, dostosowanie do wymogów środowiskowych (termomodernizacja, wymiana źródeł ciepła, instalacja OZE) i społecznych (likwidacja barier architektonicznych itp.), a także estetyczne, funkcjonalne i bezpieczne zagospodarowanie otoczenia.	Zapewnienie dostępności wysokiej jakości bazy instytucji kultury Poprawa warunków uczestnictwa w kulturze Poprawa efektywności energetycznej bazy, w tym dywersyfikacja źródeł ciepła w kierunku bardziej ekologicznych	Liczba nowych izmodernizowanych obiektów Liczba uczestników wydarzeń organizowanych w nowych lub zmodernizowanych obiektach ↗	Urząd Gminy Bobrowniki	Administracja rządowa, NFOŚiGW, WFOŚiGW, PFRON, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Gminne Centrum Kultury i Sportu w Bobrownikach, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe, Kluby sportowe
1.4.2.	Doposażenie i cyfryzacja instytucji kultury oraz wdrażanie nowych działań edukacyjnych i animacyjnych.	Unowocześnienie i atrakcyjnienie instytucji kultury i ich oferty Rozwój społeczeństwa informacyjnego i cyfrowego	Średni wiek komputera w instytucji kultury Liczba nowych zajęć wykorzystujących i promujących technologie cyfrowe oraz liczba ich uczestników ↘	Gminne Centrum Kultury i Sportu w Bobrownikach	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Urząd Gminy Bobrowniki, Placówki oświatowe, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe, Lokalna Grupa Działania „Brynica to nie granica”
1.4.3.	Rozwój umiejętności, kompetencji i kwalifikacji kadr oraz wolontariatu w kulturze.	Podniesienie poziomu umiejętności, kompetencji i kwalifikacji zawodowych kadr kierowniczej i dydaktycznej w kulturze	Średnia liczba szkoleń i/lub innych form doskonalenia w przeliczeniu na pracownika kultury w ciągu roku ↗	Gminne Centrum Kultury i Sportu w Bobrownikach	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Urząd Gminy Bobrowniki, Placówki oświatowe, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe, Lokalna Grupa Działania „Brynica to nie granica”

Strategia Rozwoju Gminy Bobrowniki na lata 2021-2030

1.4.4.	<p>Tworzenie oferty z uwzględnieniem potrzeb i oczekiwań różnych grup mieszkańców, w tym m.in. wprowadzanie nowych zajęć i warsztatów, współpraca lokalowa z mieszkańcami na potrzeby wspierania ich działalności społecznej i artystycznej, współpraca z ponadlokalnymi instytucjami kultury.</p>	<p>Zwiększenie i uatrakcyjnienie oferty kulturalnej dla mieszkańców</p> <p>Dostosowanie oferty kulturalnej do potrzeb i oczekiwań oraz możliwości różnych grup mieszkańców</p> <p>Integracja i aktywizacja społeczno-kulturowa mieszkańców</p>	<p>Liczba zajęć statycznych i czasowych w ofercie instytucji kultury w ciągu roku oraz liczba ich uczestników</p>	<p>Gminne Centrum Kultury i Sportu w Bobrownikach</p>	<p>Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Urząd Gminy Bobrowniki, Placówki oświatowe, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe, Lokalna Grupa Działania „Brynica to nie granica”, Różne zespoły, twórcy i artyści lokalni</p>
1.4.5.	<p>Organizacja wydarzeń aktywizujących mieszkańców, lokalne organizacje i promujących gminę.</p>	<p>Zwiększenie oferty wydarzeń skierowanej do mieszkańców, jak również do turystów i gości</p> <p>Integracja i aktywizacja społeczno-kulturowa mieszkańców</p>	<p>Liczba wydarzeń organizowanych na terenie gminy w ciągu roku oraz liczba ich uczestników</p>	<p>Gminne Centrum Kultury i Sportu w Bobrownikach</p>	<p>Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Urząd Gminy Bobrowniki, Placówki oświatowe, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe, Lokalna Grupa Działania „Brynica to nie granica”, Różne zespoły, twórcy i artyści lokalni</p>
1.4.6.	<p>Organizacja systemu wspierania młodych talentów - we współpracy z instytucjami i organizacjami działającymi w sferze kultury, przy wykorzystaniu doświadczenia innych gmin.</p>	<p>Promocja talentów i zapewnione wsparcie dla dalszego rozwoju</p>	<p>Liczba osób objętych systemem stypendialnym</p>	<p>Władze samorządowe gminy, Gminne Centrum Kultury i Sportu w Bobrownikach</p>	<p>Urząd Gminy Bobrowniki, Placówki oświatowe, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe, Lokalna Grupa Działania „Brynica to nie granica”, Różne zespoły, twórcy i artyści lokalni</p>
1.4.7.	<p>Zachowanie, kultywacja, wsparcie i promocja niematerialnego dziedzictwa kulturowego</p>	<p>Zachowanie i promocja niematerialnego</p>	<p>Liczba osób należących do grup i zespołów</p>	<p>Gminne Centrum Kultury i Sportu</p>	<p>Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski</p>

Strategia Rozwoju Gminy Bobrowniki na lata 2021-2030

	gminy, m.in. poprzez realizację wydarzeń i konkursów, digitalizację, aranżację izby pamięci, wsparcie dla zaangażowanych osób i zespołów.	<p>dziedzictwa kulturowego gminy</p> <p>Integracja i aktywizacja społeczno-kulturowa mieszkańców</p> <p>Wzmocnienie tożsamości gminy i mieszkańców</p>	<p>podjmujących dziedzictwo kulturowe gminy</p> <p>↗</p>	wBobrownikach	<p>Województwa Śląskiego, Urząd Gminy Bobrowniki, Placówki oświatowe, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe, Lokalna Grupa Działania „Brynica to nie granica”, Różne zespoły, twórcy iartyści lokalni, Media</p>
CEL OPERACYJNY 1.5. Nowoczesne zarządzanie sprawami publicznymi służące mieszkańcom, środowisku i gospodarce.					
Kierunki działań		Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów ioczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane/ partnerzy
1.5.1	Rozwój umiejętności i kompetencji pracowników urzędu i jednostek gminnych.	<p>Podniesienie poziomu umiejętności, kompetencji i kwalifikacji zawodowych pracowników samorządowych</p> <p>Podniesienie efektywności świadczenia i jakości usług publicznych</p>	<p>Liczba szkoleń i/lub innych form doskonalenia przypadających na 1 pracownika urzędu w ciągu roku</p> <p>↗</p> <p>Liczba uchylonych przez wojewodę decyzji</p> <p>↘</p>	Urząd Gminy Bobrowniki	<p>Administracja rządowa, Śląski Urząd Wojewódzki wKatowicach, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Pracownicy urzędu ijednostek gminnych</p>
1.5.2	Rozwój i modernizacja bazy administracyjnej, w tym remonty, przebudowy, dostosowanie do wymogów społecznych (zapewnienie dostępności architektonicznej, cyfrowej, informacyjno-komunikacyjnej) i środowiskowych (termomodernizacja, wymiana źródeł ciepła, instalacja OZE), a także estetyczne, funkcjonalne i bezpieczne zagospodarowanie otoczenia, m.in. stworzenie nowoczesnego budynku urzędu	<p>Poprawa warunków pracy oraz korzystania z usług urzędu</p> <p>Poprawa efektywności energetycznej bazy, dywersyfikacja źródeł ciepła w kierunku bardziej ekologicznych</p>	<p>Liczba nowych izmodernizowanych obiektów</p> <p>↗</p> <p>Liczba zinwentaryzowanych barier architektonicznych wobięktach użyteczności publicznej, które nie zostały zlikwidowane</p>	Urząd Gminy Bobrowniki	<p>Administracja rządowa, NFOŚiGW, WFOŚiGW, PFRON, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Jednostki gminne, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe</p>

Strategia Rozwoju Gminy Bobrowniki na lata 2021-2030

	gminy.	Zapewnienie dostępności wysokiej jakości bazy administracyjnej	↘		
1.5.3	Cyfryzacja urzędu i jednostek gminnych oraz rozwój i integracja e-usług publicznych.	Podniesienie efektywności świadczenia i jakości usług publicznych, w tym wzrost dostępności i liczby e-usług Zwiększenie liczby spraw realizowanych elektronicznie	Liczba i/lub odsetek dostępnych e-usług Odsetek usług realizowanych przez urząd z użyciem cyfrowych form komunikacji ↗	Urząd Gminy Bobrowniki	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Jednostki gminne
1.5.4	Integracja i aktywizacja społeczna, doskonalenie systemu komunikacji i dialogu z mieszkańcami oraz zwiększanie partycypacji mieszkańców w zarządzaniu gminą i działaniach na rzecz swoich środowisk lokalnych – m.in. tradycyjne i elektroniczne kanały komunikacji, otwarte konkursy ofert, konsultacje społeczne, promocja, wsparcie i profesjonalizacja obsługi wolontariatu, rozwój form współdziałania mieszkańców w ustalaniu wydatków budżetu gminy.	Integracja i aktywizacja społeczna mieszkańców Poprawa systemu komunikacji i promocji Wzrost aktywności i partycypacji społecznej	Liczba organizacji pozarządowych na terenie gminy Liczba aktywnych wolontariuszy w szkołach na terenie gminy Liczba zrealizowanych procesów konsultacyjnych i ich uczestników ↗	Władze samorządowe gminy, Urząd Gminy Bobrowniki	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Organizacje pozarządowe, Kluby sportowe, Mieszkańcy
1.5.5	Wsparcie i promocja działalności lokalnych organizacji pozarządowych i inicjatyw społecznych (artystycznych, senioralnych, sportowych itp.), w szczególności zapewnienie pomocy w zakresie przygotowywania, realizacji i rozliczania projektów oraz harmonizacji działań w na terenie gminy.	Wzrost znaczenia i profesjonalizacja organizacji pozarządowych i innych form aktywności społecznej, w tym na polu przygotowywania, realizacji i rozliczania projektów oraz pozyskiwania dofinansowania	Liczba organizacji pozarządowych, które otrzymały wsparcie konsultacyjne z urzędu Liczba organizacji pozarządowych, które pozyskały i rozliczyły dofinansowanie ze środków zewnętrznych ↗	Urząd Gminy Bobrowniki	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Starostwo Powiatowe w Będzinie, Placówki oświatowe, Gminne Centrum Kultury i Sportu w Bobrownikach, Organizacje pozarządowe i inicjatywy nieformalne, Lokalna Grupa Działania „Brynica to nie granica”
1.5.6	Rozwój współpracy z organizacjami pozarządowymi, w tym zlecanie i powierzenie	Wzrost zaangażowania organizacji	Liczba kierunków działań, w ramach których organizacje	Władze samorządowe gminy,	Placówki oświatowe, Gminne Centrum Kultury

Strategia Rozwoju Gminy Bobrowniki na lata 2021-2030

	organizacjom realizacji zadań publicznych.	pozarządowych w realizacji zadań strategii	pozarządowe realizują zadania publiczne ↗	Urząd Gminy Bobrowniki	iSportu w Bobrownikach, Organizacje pozarządowe, Lokalna Grupa Działania „Brynica to nie granica”
1.5.7	Budowanie trwałych partnerstw lokalnych, subregionalnego, regionalnego, krajowego i międzynarodowego, w różnych konfiguracjach, w tym o charakterze: międzysamorządowym, międzysektorowym, czy też międzyorganizacyjnym.	Rozwój procesów współpracy lokalnej, ponadlokalnej międzynarodowej Osiągnięcie efektu synergii (wzajemnego napędzania się efektów działań)	Liczba projektów we współpracy gminy i co najmniej jednego partnera krajowego i/lub zagranicznego ↗	Władze samorządowe gminy, Urząd Gminy Bobrowniki	Partnerzy zagraniczni, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Starostwo Powiatowe wBędzinie, Sąsiednie gminy i inne JST, Jednostki gminne, Organizacje pozarządowe, Lokalna Grupa Działania „Brynica to nie granica”, Przedsiębiorcy
1.5.8	Współpraca w ramach związku metropolitalnego pod nazwą „Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia”, w tym przede wszystkim przy realizacji założeń i celów formułowanych w planach transformacji energetycznej dla regionu oraz dla podniesienia jakości i dostępności usług publicznych.	Zacieśnianie i koncentracja współpracy z gminami ościennymi i stowarzyszonymi na rzecz rozwiązywania najważniejszych wspólnych problemów i wykorzystywania potencjałów, zposzanowaniem ich indywidualnej specyfiki i odrębności Osiągnięcie efektu synergii (wzajemnego napędzania się efektów działań)	Liczba zrealizowanych projektów w ramach związku metropolitalnego pod nazwą „Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia” ↗	Władze samorządowe gminy, Urząd Gminy Bobrowniki	Partnerzy zagraniczni, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Starostwo Powiatowe wBędzinie, Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia, Sąsiednie gminy i inne JST, Jednostki gminne, Organizacje pozarządowe, Lokalna Grupa Działania „Brynica to nie granica”, Przedsiębiorcy
1.5.9	Działania zachęcające mieszkańców do odprowadzania podatków dochodowych na terenie gminy – akcje informacyjne	Wzmocnienie przywiązania mieszkańców do życia	Wielkość i udział % dochodów z PIT w dochodach własnych	Władze samorządowe gminy,	Jednostki gminne, Sołtysi i rady sołeckie, liderzy

Strategia Rozwoju Gminy Bobrowniki na lata 2021-2030

	i promocyjne, prezentacja korzyści dla wspólnoty lokalnej, pomoc w rozliczaniu PIT, w tym promocja organizacji pożytku publicznego z terenu gminy.	wgminie Zwiększenie poziomu dochodów własnych gminy	budżetu gminy ↗	Urząd Gminy Bobrowniki	społeczni, Media
1.5.10	Poprawa bezpieczeństwa publicznego, w tym poprzez działania informacyjne i edukacyjne wzmacniające świadomość społeczną zakresie bezpieczeństwa, działania z zakresu zapobiegania katastrofom, klęskom żywiołowym i epidemiom oraz minimalizowanie ich skutków, rozwój dedykowanej infrastruktury, wyposażenia służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo publiczne i powszechne oraz zapewnienie sprawnego systemu zarządzania kryzysowego, finansowanie dodatkowych patroli, kontrolę i egzekwowanie ustaleń poczynionych z policją, np. odnośnie patrolowania określonych miejsc w przestrzeni gminy.	Wzrost świadomości mieszkańców w zakresie unikania zagrożeń i reagowania w sytuacji zagrożeń Poprawa zdolności operacyjnych służb Zmniejszenie zagrożenia związanego z występowaniem katastrof, klęsk żywiołowych i epidemii oraz minimalizowanie ich ewentualnych skutków Udoskonalenie systemu bezpieczeństwa i zarządzania kryzysowego Poprawa bezpieczeństwa publicznego na terenie gminy	Odsetek dzieci, które wszkolał przeszły szkolenia i/lub zrealizowały inne formy doskonalenia z zakresu szeroko pojętego bezpieczeństwa Poziom odczuwalnego bezpieczeństwa na terenie gminy ↗	Urząd Gminy Bobrowniki	PGW Wody Polskie, Administracja rządowa, NFOŚiGW, WFOŚiGW, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Starostwo Powiatowe w Będzinie, Inne JST, Policja, Straż Pożarna i inne służby odpowiedzialne za bezpieczeństwo, porządek publiczny i ratownictwo

OBSZAR STRATEGICZNY 2.

PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO

Cel strategiczny 2.

Szczególna dbałość o przestrzeń i środowisko stanowiące dobro wspólne wszystkich mieszkańców gminy Bobrowniki.

Cele operacyjne:

2.1. Kształtowanie atrakcyjnych warunków zamieszkania i rozwój infrastruktury technicznej.

2.2. Skuteczna eliminacja zanieczyszczeń i adaptacja do zmian klimatu.

2.3. Wykorzystanie polityki przestrzennej i rewitalizacji jako narzędzi kreujących rozwój lokalny.

2.4. Poprawa dostępności transportowej oraz rozwój zintegrowanej i ekologicznej mobilności.

Drugi obszar Strategii Rozwoju Gminy Bobrowniki na lata 2021-2030 łączy kwestie przestrzenne i środowiskowe. Gminę, mimo braku terenów prawnie chronionych, wyróżniają wyjątkowe walory przyrodnicze. Wspomnieć należy m.in. o obszarach otoczenia zbiorników wodnych w Rogoźniku, południowego stoku Góry Dziewiczej w Myszkowicach, czy południowego stoku Góry Buczyna w Rogoźniku. Ich istnienie stanowi o atrakcyjności i potencjale osadniczym jednostki, jak również daje podstawy do rozwoju oferty sportowej, rekreacyjnej i wypoczynkowej. Strategia zakłada ich efektywne wykorzystanie w procesach rozwoju społecznego i gospodarczego, z założeniem aktywnej ochrony i poprawy stanu środowiska. Największym wyzwaniem w tym obszarze pozostaje zapewnienie odpowiedniej jakości powietrza. Z kolei ograniczoność przestrzeni gminy, a jednocześnie jej znaczenie i wartość, potęgowane stałą presją inwestycyjną, próbom zawłaszczania i dominacji jednych funkcji przez drugą, zobowiązują do prowadzenia odpowiedzialnej i perspektywicznej polityki przestrzennej. Samorząd lokalny dysponuje narzędziami planowania przestrzennego, kształtowania przestrzeni oraz ochrony krajobrazu i miejsc szczególnie ważnych dla lokalnej społeczności. Gmina Bobrowniki aktywnie je wykorzystuje, o czym świadczy m.in. wskaźnik pełnego pokrycia powierzchni gminy miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Wyzwaniem pozostaje zagospodarowanie obszarów zdegradowanych, pogórnicznych i poprzemysłowych, które wymagają przemysłanej rekultywacji i rewitalizacji. Zgodnie z tym samorząd gminny deklaruje szczególną dbałość o przestrzeń i środowisko stanowiące dobro wspólne wszystkich mieszkańców gminy Bobrownik, swoje działania koncentrując w czterech celach operacyjnych.

Pierwszy z nich dotyczy kształtowania atrakcyjnych warunków zamieszkania i rozwoju infrastruktury technicznej. Stanowi ona ten element w układzie gminy, który spaja wszystkie inne jego składniki w całość i pełni szereg funkcji, np. lokacyjną, aktywizacyjną, integracyjną, czy ochronną. Stopień rozwoju i dostępność do sieci komunalnych determinują atrakcyjność osadniczą i inwestycyjną gminy, a jednocześnie pozostaje kluczowym czynnikiem wpływającym na stan środowiska przyrodniczego. Rozbudowa i modernizacja systemów kanalizacji i oczyszczania ścieków oraz zaopatrzenia w wodę wiąże się z koniecznością podnoszenia standardów infrastrukturalnych oraz zabezpieczenia potrzeb w kontekście rozwoju potencjału osadniczego i gospodarczego gminy Bobrowniki, a jednocześnie ochroną zasobów wodnych. Realizacja programu budowy przydomowych oczyszczalni ścieków ma na celu zabezpieczenie i unieszkodliwienie ścieków na tych obszarach gminy, gdzie rozproszenie zabudowy lub ukształtowanie terenu nie pozwalają na budowę sieci. Gmina będzie prowadziła aktywną politykę mieszkaniową i kreowała dogodne warunki do rozwoju budownictwa indywidualnego oraz wielorodzinnego. Strategia postępowania zakłada ponadto współpracę z podmiotami odpowiedzialnymi w zakresie poprawy dostępu do szybkiego Internetu, a także rozwoju sieci gazowej na terenie gminy.

Drugi cel operacyjny dedykowany jest wprost zagadnieniom środowiskowym. W kontekście zmian, które niosą kryzys klimatyczny oraz kryzys bioróżnorodności także na poziomie lokalnym, a jednocześnie wobec zobowiązań wynikających z transformacji energetycznej, gmina będzie realizowała politykę ograniczania emisyjności i adaptacji do zmian klimatu. Jak zaznaczono wcześniej, kontynuowane będą działania na rzecz poprawy jakości powietrza. Gmina będzie realizowała własne inwestycje proekologiczne i wspierała w tym zakresie mieszkańców. Zakłada się m.in. rozwój monitoringu jakości powietrza, prowadzenie kampanii informacyjno-edukacyjnych, ekodoradztwo dla mieszkańców i przedsiębiorców, a także programy termomodernizacji, wymiany nieekologicznych źródeł ciepła i instalacji odnawialnych źródeł energii. Ważnym zobowiązaniem pozostaje również poprawa jakości wód i racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi, wspieranie

wdrażania rozwiązań w zakresie ochrony przeciwpowodziowej i przeciwdziałania skutkom suszy, w tym m.in. poprzez rozwój zielonej i błękitnej infrastruktury. Pośrednio wiąże się to z innym priorytetem, dotyczącym promocji i doskonalenia zintegrowanego systemu gospodarki odpadami, wsparcia dla ograniczenia wytwarzania odpadów oraz ich prawidłowej segregacji, m.in. poprzez budowę nowego punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych. Gmina dostrzega również potrzebę redukcji zanieczyszczeń i hałasu komunikacyjnego oraz zmniejszania ich uciążliwości. Działaniem horyzontalnym w ramach całego obszaru pozostanie edukacja ekologiczna i kształtowanie postaw proekologicznych mieszkańców.

Trzeci cel operacyjny zakłada wykorzystanie polityki przestrzennej i rewitalizacji jako narzędzi kreujących rozwój lokalny. Zgodnie z tym, zarządzanie przestrzenią w gminie Bobrowniki ma polegać na realizacji inwestycji w infrastrukturę społeczną i gospodarczą, kształtujących ład przestrzenny, zachowujących szczególną dbałość o krajobraz kulturowy i środowiskowy oraz zwiększających estetykę przestrzeni publicznych. Polityka inwestycyjna będzie dążyć do porządkowania struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy, przywracania utraconych przestrzeni i ich zagospodarowywania na nowe cele (środowiskowe, gospodarcze, mieszkalne, kulturalne, sportowe, rekreacyjne, czy wypoczynkowe). Szczególnie dotyczy to centrów miejscowości, Parku w Rogoźniku, terenu po byłym szybie w Bobrownikach, nowych terenów zielonych. Powiązaniem obszarem interwencji będzie zarządzanie i ochrona zasobów materialnego dziedzictwa kulturowego gminy. Kontynuowane będą działania z zakresu ochrony i opieki nad zabytkami, w tym podejmowane prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy obiektach zabytkowych pozostających we własności gminy (np. Dworku w Dobieszowicach) oraz wsparcie realizowane dla właścicieli prywatnych (np. terenu po Gliwickich Zakładach Materiałów Ogniotrwałych), w szczególności w kierunku przywracania tych obiektów do obiegu społecznego i gospodarczego.

Przestrzeń i środowisko łączą również kwestie mobilności, którym dedykowany jest czwarty cel operacyjny. Gminę Bobrowniki wyróżnia w tym zakresie dobra dostępność komunikacyjna zapewniana przez sieć dróg lokalnych i ponadlokalnych, bliskość portu lotniczego w Pyrzowicach oraz siatkę połączeń transportu zbiorowego. Rolą gminy będzie dalszy rozwój i modernizacja infrastruktury drogowej i powiązanej (pieszej, rowerowej, parkingowej, oświetleniowej itp.), w tym we współpracy z innymi właścicielami i zarządcami dróg. Celem nadrzędnym w tym przypadku pozostaje poprawa bezpieczeństwa wszystkich uczestników ruchu drogowego. Jednocześnie zakłada się współdziałanie z innymi organizatorami i zarządcami transportu, w tym z samorządami tworzącymi związek metropolitalny pod nazwą „Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia” oraz przewoźnikami publicznymi i prywatnymi, w celu podniesienia jakości i dostępności usług przewozowych, przyjaznych dla środowiska, dostosowanych do potrzeb społecznych i zawodowych mieszkańców oraz gości i turystów odwiedzających gminę, a także w zakresie integracji różnych form transportu. Ważną i perspektywiczną kwestią jest również wsparcie dla rozwoju sieci infrastruktury transportu elektromobilnego, gdzie gmina planuje m.in. stworzenie stacji ładowania samochodów elektrycznych i hybrydowych w Bobrownikach.

CEL OPERACYJNY 2.1. Kształtowanie atrakcyjnych warunków zamieszkania i rozwój infrastruktury technicznej.					
Kierunki działań		Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów ioczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane/ partnerzy
2.1.1	Aktywna polityka mieszkaniowa i kreowanie dogodnych warunków do rozwoju budownictwa indywidualnego oraz wielorodzinnego, w tym m.in. rozwój społecznego budownictwa mieszkaniowego, aktualizowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, współpraca z deweloperami.	Zwiększenie dostępu do nowych mieszkań Zwiększenie możliwości zaspokojenia podstawowych potrzeb mieszkaniowych różnych grup mieszkańców, w tym młodych rodzin z dziećmi, osób średnio i najniżej zarabiających, osób starszych, niepełnosprawnościami, zagrożonych wykluczeniem społecznym	Liczba nowych pozwoleń na budowę na terenie gminy, wrzeliczeniu na 1 tys. mieszkańców ↗	Urząd Gminy Bobrowniki	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Inne JST
2.1.2	Rozwój i modernizacja systemu kanalizacji i oczyszczania ścieków, w tym m.in. budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach: Sączów, Siemonia, Bobrowniki, Rogoźnik, Dobieszowice, modernizacja starej części oczyszczalni ścieków wraz z rozbudową sieci kanalizacyjnej w miejscowościach: Twardowice, Wymysłów, Rogoźnik, Siemonia.	Zwiększenie dostępności i jakości usług kanalizacyjnych Zwiększenie przepustowości oczyszczalni ścieków Poprawa warunków mieszkalnych i prowadzenia działalności gospodarczej Ochrona i poprawa stanu środowiska, szczególności wód	Odsetek mieszkańców i/lub gospodarstw domowych korzystających z kanalizacji ↗	Aquaplus Sp. z o.o.	NFOŚiGW, WFOŚiGW, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Mieszkańcy, Przedsiębiorcy i inwestorzy

Strategia Rozwoju Gminy Bobrowniki na lata 2021-2030

2.1.3	Wsparcie alternatywnych form kanalizacji sanitarnej, w przypadkach gdy brak jest racjonalnych możliwości rozwoju sieci (np. przydomowe oczyszczalnie ścieków, głównie na północy gminy).	<p>Zapewnienie alternatywnych dla kanalizacji sieciowej rozwiązań na terenach trudnych i wykluczonych</p> <p>Optymalizacja systemu kanalizacji sanitarnej</p> <p>Ochrona i poprawa stanu środowiska, szczególności wód</p>	Liczba nowo wybudowanych przydomowych oczyszczalni zdofinansowaniem publicznym ↗	Urząd Gminy Bobrowniki	NFOŚiGW, WFOŚiGW, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Mieszkańcy, Przedsiębiorcy i inwestorzy
2.1.4	Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w gospodarce komunalnej, w tym m.in. budowa instalacji fotowoltaicznej dla oczyszczalni ścieków w Rogoźniku.	<p>Zwiększenie, zróżnicowane i ustabilizowanie zasobów energii</p> <p>Poprawa efektywności kosztowej oczyszczalni ścieków</p>	<p>Udział energii odnawialnej w bilansie energetycznym oczyszczalni ścieków ↗</p> <p>Koszty funkcjonowania oczyszczalni ścieków ↘</p>	Urząd Gminy Bobrowniki, Aquaplus Sp. z o.o.	NFOŚiGW, WFOŚiGW, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Mieszkańcy, Przedsiębiorcy i inwestorzy
2.1.5	Rozwój i modernizacja systemu zaopatrzenia w wodę na terenie gminy oraz optymalizacja zużycia wody, w tym m.in. budowa stacji uzdatniania wody w Rogoźniku.	<p>Zwiększenie dostępności i jakości usług zaopatrzenia w wodę</p> <p>Zwiększenie wydajności, systemu, zapewnienie odpowiedniego ciśnienia itp.</p> <p>Poprawa jakości wody pitnej</p> <p>Poprawa warunków mieszkalnych i prowadzenia działalności gospodarczej</p>	<p>Odsetek mieszkańców i/lub gospodarstw domowych korzystających z wodociągu</p> <p>Poziom zaopatrzenia w wodę ze źródeł własnych ↗</p> <p>Liczba awarii sieci wodociągowej ↘</p>	Bobrownickie Aquaplus Sp. z o.o.	NFOŚiGW, WFOŚiGW, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Mieszkańcy, Przedsiębiorcy i inwestorzy
2.1.6	Wykup sieci wodno-kanalizacyjnych wybudowanych przez prywatnych	Ujednolicenie stanu prawnego sieci wodno-	Udział sieci wodno-kanalizacyjnej we własności	Urząd Gminy	NFOŚiGW, WFOŚiGW,

Strategia Rozwoju Gminy Bobrowniki na lata 2021-2030

	inwestorów.	kanalizacyjnej na terenie całej gminy (gmina jako jedyny zarządca).	gminnej spółki Aquaplus wogóle sieci na terenie gminy ↓	Bobrowniki, Aquaplus Sp. z o.o.	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Mieszkańcy, Przedsiębiorcy i inwestorzy
2.1.7	Wsparcie dla rozwoju infrastruktury sieci gazowej.	Zapewnienie mieszkańcom i przedsiębiorstwom z terenu gminy dostępu do sieci gazowej Dywersyfikacja źródeł ogrzewania Ochrona i poprawa stanu środowiska, w szczególności jakości powietrza	Odsetek mieszkańców i/lub gospodarstw domowych korzystających z gazu ↗ Poziom zanieczyszczenia powietrza i/lub liczba dni wciągu roku z przekroczonymi normami (na podstawie gminnych eko-słupków) ↓	Urząd Gminy Bobrowniki	PGNiG, Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o., Mieszkańcy, Przedsiębiorcy i inwestorzy
2.1.8	Współpraca z operatorami w zakresie polepszenia dostępności szybkiego Internetu na terenie gminy.	Poprawa dostępności szybkiego Internetu na terenie całej gminy	Odsetek gospodarstw domowych bez dostępu do szybkiego Internetu ↓	Urząd Gminy Bobrowniki	Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki, Operatorzy telekomunikacyjni
CEL OPERACYJNY 2.2. Skuteczna eliminacja zanieczyszczeń i adaptacja do zmian klimatu.					
	Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane/partnerzy
2.2.1.	Aktywna polityka gminy na rzecz poprawy jakości powietrza, w tym kompleksowa modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej (termomodernizacja, wymiana źródeł grzewczych, instalacja odnawialnych źródeł energii).	Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej Wzrost udziału energii produkowanej z OZE w bilansie energetycznym gminy	Liczba i/lub odsetek budynków użyteczności publicznej, które korzystają z OZE Liczba i/lub odsetek budynków użyteczności	Urząd Gminy Bobrowniki	NFOŚiGW, WFOŚiGW, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego

Strategia Rozwoju Gminy Bobrowniki na lata 2021-2030

		<p>Ograniczenie wykorzystania emisyjnych źródeł ciepła</p> <p>Poprawa jakości powietrza</p>	<p>publicznej, które zostały poddane termomodernizacji</p> <p>↗</p> <p>Poziom zanieczyszczenia powietrza i/lub liczba dni wciągu roku przekroczonymi normami (na podstawie gminnych eko-słupków)</p> <p>↘</p>		
2.2.2.	<p>Wspieranie wdrożenia i egzekwowania rozwiązań poprawiających jakość powietrza - monitoring jakości powietrza, ekodoradztwo, kampanie medialne, działania informacyjno-edukacyjne w zakresie ochrony powietrza oraz wymiana dobrych praktyk, programy termomodernizacji budynków i mieszkań, wymiany nieekologicznych źródeł ciepła, instalacji OZE, lokalna uchwała antysmogowa itp.</p>	<p>Poprawa efektywności energetycznej budynków prywatnych</p> <p>Wzrost udziału energii zOZE w bilansie energetycznym gminy</p> <p>Ograniczenie wykorzystania emisyjnych źródeł ciepła</p> <p>Poprawa jakości powietrza</p>	<p>Liczba i/lub odsetek gospodarstw domowych, które korzystają z OZE</p> <p>Liczba i/lub odsetek gospodarstw domowych, które dokonały termomodernizacji przy wsparciu publicznym</p> <p>↗</p> <p>Liczba gospodarstw domowych korzystających z nieekologicznych źródeł ciepła</p> <p>Poziom zanieczyszczenia powietrza i/lub liczba dni wciągu roku z przekroczonymi normami (na podstawie gminnych eko-słupków)</p> <p>↘</p>	<p>Urząd Gminy Bobrowniki</p>	<p>NFOŚiGW, WFOŚiGW, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Mieszkańcy, Przedsiębiorcy i inwestorzy</p>
2.2.3.	<p>Poprawa jakości wód i racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi, wspieranie wdrażania rozwiązań w zakresie ochrony przeciwpowodziowej i przeciwdziałania skutkom suszy, w tym m.in.</p>	<p>Podniesienie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego, ograniczenie szkód wynikłych wskutek</p>	<p>Liczba lokalnych i ponadlokalnych projektów ukierunkowanych na ochronę środowiska wodnego gminy oraz ich oddziaływanie</p>	<p>Urząd Gminy Bobrowniki</p>	<p>PGW Wody Polskie, NFOŚiGW, WFOŚiGW, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego,</p>

Strategia Rozwoju Gminy Bobrowniki na lata 2021-2030

	uregulowanie ciągów wodnych na terenie gminy, np. koryta wodnego Konotopy, modernizacja 3 jazów wraz z budową elektrowni wodnej oraz rekultywacja kanału przy Wyspie Cisy w Parku w Rogoźniku, rozwój zielonej i błękitnej infrastruktury (rozwój różnych form retencji, rozwój terenów zieleni wśród zabudowy mieszkaniowej).	deszczy nawałnych itp. Zmniejszenie zagrożenia suszą hydrologiczną Ochrona i poprawa stanu środowiska, szczególności wód			Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia, Mieszkańcy, Przedsiębiorcy i inwestorzy
2.2.4.	Promocja i rozwój zintegrowanego systemu gospodarki odpadami, wsparcie dla ograniczenia wytwarzania odpadów oraz ich prawidłowej segregacji, w tym m.in. budowa w Rogoźniku nowego, kompleksowego Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych z rampą wyładowniczą, wagą najazdową lub przejazdową, pomieszczeniami socjalno-biuroowymi oraz halą magazynowo-warsztatową wraz z wyposażeniem.	Wzrost poziomu selektywnej zbiórki odpadów Zwiększenie poziomu odpadów podatnych do dalszego wykorzystania Ochrona i poprawa stanu środowiska	Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów Odpady poddane recyklingowi Liczba gospodarstw kompostujących odpady	Urząd Gminy Bobrowniki	Administracja rządowa, NFOŚiGW, WFOŚiGW, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia, Mieszkańcy, Przedsiębiorcy i inwestorzy
2.2.5.	Wsparcie działań na rzecz redukcji zanieczyszczeń i hałasu komunikacyjnego oraz zmniejszania ich uciążliwości, w tym m.in. redukcja hałasu u źródła, redukcja hałasu na drodze propagacji, wspieranie i promowanie alternatywnych względem samochodu form mobilności.	Redukcja zanieczyszczeń i hałasu komunikacyjnego oraz zmniejszania ich uciążliwości dla mieszkańców i środowiska	Liczba działań (wspartych lub podjętych przez gminę) na rzecz redukcji zanieczyszczeń i hałasu komunikacyjnego	Urząd Gminy Bobrowniki	Administracja rządowa, NFOŚiGW, WFOŚiGW, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, Właściciele i zarządcy dróg
2.2.6.	Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców i kształtowanie postaw proekologicznych jako działania towarzyszące zadaniom realizowanym w obszarze ochrony środowiska i obszarach powiązanych, w tym m.in. programy szkolne i kampanie ogólnospołeczne.	Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców oraz wykształcenie zachowań prośrodowiskowych Wzrost świadomości w zakresie znaczenia zagrożeń środowiskowych (m.in. związanych ze	Liczba i/lub odsetek dzieci, które w szkołach przeszły szkolenia i/lub zrealizowały inne formy doskonalenia w zakresie edukacji ekologicznej Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów	Placówki oświatowe	NFOŚiGW, WFOŚiGW, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Urząd Gminy Bobrowniki, Organizacje pozarządowe, Lokalna Grupa Działania „Brynica to nie granica”, Media

		zmianami klimatu)	Liczba nowopowstałych dzikich wysypisk śmieci		
CEL OPERACYJNY 2.3. Wykorzystanie polityki przestrzennej i rewitalizacji jako narzędzi kreujących rozwój lokalny.					
	Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane/partnerzy
2.3.1.	<p>Rekultywacja i rewitalizacja obszarów zdegradowanych, pogórnicych i przemysłowych oraz zagospodarowanie na nowe cele (środowiskowe, gospodarcze, kulturalne, rekreacyjne), w tym m.in. wyburzenie starych budynków po Kółku Rolniczym w Dobieszowicach i zagospodarowanie terenu, zagospodarowanie terenów po byłym szybie w Bobrownikach.</p>	<p>Poprawa atrakcyjności, estetyki i funkcjonalności przestrzeni, podwyższenie standardu budynków i pozostałej infrastruktury na obszarach rewitalizowanych</p> <p>Ożywienie społeczno-gospodarcze</p> <p>Podniesienie poziomu życia mieszkańców na terenach objętych rewitalizacją</p>	<p>Liczba zrealizowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz liczba mieszkańców, którzy skorzystali z rewitalizacji</p> <p>Liczba przedsięwzięć (prywatnych, publicznych) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach</p>	Urząd Gminy Bobrowniki	<p>Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Właściciele i zarządcy obiektów, Mieszkańcy, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe</p>
2.3.2.	<p>Kształtowanie i odnowa centrów miejscowości, w tym poprzez inwestycje w infrastrukturę.</p>	<p>Poprawa atrakcyjności, estetyki i funkcjonalności przestrzeni, podwyższenie standardu budynków i pozostałej infrastruktury na obszarach odnowy</p> <p>Ożywienie społeczno-gospodarcze</p>	<p>Liczba zrealizowanych przedsięwzięć z zakresu odnowy centrów miejscowości</p> <p>Liczba przedsięwzięć (prywatnych, publicznych) zlokalizowanych na odnowionych obszarach</p>	Urząd Gminy Bobrowniki	<p>Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Mieszkańcy, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe, Lokalna Grupa Działania „Brynica to nie granica”</p>

Strategia Rozwoju Gminy Bobrowniki na lata 2021-2030

		Podniesienie poziomu życia mieszkańców na terenach objętych odnową			
2.3.3.	Działania z zakresu ochrony i opieki nad zabytkami, podejmowanie prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy obiektach zabytkowych oraz włączanie ich w obieg społeczno-gospodarczy, w tym m.in. wykonanie elewacji zewnętrznej wraz z renowacją wnętrza Dworku w Dobieszowicach.	<p>Ochrona krajobrazu kulturowego gminy</p> <p>Poprawa stanu technicznego obiektów zabytkowych i ewentualne nadanie im nowych funkcji</p> <p>Zwiększenie dostępności zabytków dla mieszkańców, jak również turystów i gości</p>	<p>Liczba obiektów zabytkowych, które poddane zostały rewitalizacji</p> <p>Liczba wydarzeń wzrewitalizowanych obiektach zabytkowych oraz liczba ich uczestników</p>	Urząd Gminy Bobrowniki	<p>Administracja rządowa, Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Katowicach, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Gminne Centrum Kultury i Sportu w Bobrownikach, Właściciele i zarządcy obiektów zabytkowych</p>
2.3.4.	Tworzenie przyjaznych, dostępnych, atrakcyjnych, estetycznych i funkcjonalnych przestrzeni publicznych, zharmonizowanych z krajobrazem oraz odwołujących się do lokalnych tradycji i dziedzictwa, w tym instalowanie w przestrzeni infrastruktury umożliwiającej wspólne spędzanie czasu przez mieszkańców i integrację społeczności lokalnych, a jednocześnie tworzącej ofertę dla turystów i gości.	<p>Poprawa atrakcyjności, estetyki i funkcjonalności przestrzeni</p> <p>Zapewnienie dostępności urbanistyczno-architektoniczną przestrzeni dla wszystkich, w tym osób ze szczególnymi potrzebami</p> <p>Zagospodarowanie terenów użyteczności publicznej, stworzenie warunków dla aktywizacji i integracji społecznej</p>	<p>Liczba nowych lub zmodernizowanych przestrzeni publicznych</p> <p>Liczba wydarzeń w nowych przestrzeniach oraz liczba ich uczestników</p>	Urząd Gminy Bobrowniki	<p>Administracja rządowa, PFRON, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Mieszkańcy, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe, Lokalna Grupa Działania „Brynica to nie granica”</p>
2.3.5.	Pielęgnowanie i rozwijanie terenów zielonych i zalesionych, porządkowanie i sprzątanie	Poprawa atrakcyjności, estetyki i funkcjonalności	Odsetek powierzchni terenów zieleni w całkowitej	Urząd Gminy Bobrowniki	Administracja rządowa, NFOŚiGW, WFOŚiGW,

Strategia Rozwoju Gminy Bobrowniki na lata 2021-2030

	<p>lasów, w tym m.in. utworzeniu parku kieszonkowego w miejscu dokonanej rozbiórki starej remizy OSP Dobieszowice w celu stworzenia miejsca odpoczynku i rekreacji dla mieszkańców sołectwa.</p>	<p>przeźrzeni</p> <p>Zwiększenie udziału terenów zieleni wcałkowitej powierzchni gminy</p>	<p>powierzchni gminy</p> 		<p>Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia, Mieszkańcy, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe, Lokalna Grupa Działania „Brynica to nie granica”, OSP</p>
2.3.6.	<p>Poprawa i wykorzystanie walorów krajobrazowych, przyrodniczych, wypoczynkowych i rekreacyjnych Parku w Rogoźniku, a także terenu po byłym szybie w Bobrownikach, dla zdynamizowania rozwoju całej gminy – inwestycje, wydarzenia, rekreacja wodna, edukacja środowiskowa i ekologiczna, wparcie działalności usługowej, w tym gastronomicznej i w zakresie zakwaterowania itp.</p>	<p>Poprawa atrakcyjności, estetyki ifunkcjonalności przestrzeni i infrastruktury Parku w Rogoźniku oraz terenu po byłym szybie wBobrownikach</p> <p>Tworzenie lokalnej strefy turystycznej, rekreacyjnej iwypoczynkowej</p>	<p>Liczba wydarzeń wParku wRogoźniku oraz liczba ich uczestników</p> 	<p>Urząd Gminy Bobrowniki</p>	<p>Administracja rządowa, NFOŚiGW, WFOŚiGW, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia, Gminne Centrum Kultury iSportu w Bobrownikach, Mieszkańcy, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe, Lokalna Grupa Działania „Brynica to nie granica”, Nadleśnictwo Świerklaniec</p>

CEL OPERACYJNY 2.4. Poprawa dostępności transportowej oraz rozwój zintegrowanej i ekologicznej mobilności.					
Kierunki działań		Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów ioczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane/partnerzy
2.4.1.	Współpraca z innymi właścicielami i zarządcami dróg w zakresie budowy, modernizacji i przebudowy dróg oraz chodników, w tym m.in. maksymalizacja przepustowości dróg powiatowych.	<p>Poprawa stanu i jakości infrastruktury drogowej oznaczeniu krajowym, wojewódzkim i powiatowym na terenie gminy</p> <p>Poprawa dostępności komunikacyjnej</p> <p>Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym</p>	<p>Długość wykonanych lub zmodernizowanych dróg krajowych / wojewódzkich / powiatowych na terenie gminy ↗</p> <p>Liczba wypadków na drogach krajowych / wojewódzkich / powiatowych ↘</p>	<p>Władze samorządowe gminy, Urząd Gminy Bobrowniki</p>	<p>Administracja rządowa, GDDKiA, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Zarząd Dróg Wojewódzkich w Katowicach, Starostwo Powiatowe w Będzinie, Powiatowy Zarząd Dróg w Będzinie, Policja</p>
2.4.2.	Rozwój i modernizacja gminnej infrastruktury drogowej i towarzyszącej, w szczególności pod kątem zwiększania dostępności i atrakcyjności terenów mieszkaniowych oraz usługowych i gospodarczych, a także lepszego połączenia gminy względem ościennych ośrodków miejskich, w tym m.in. skomunikowanie węzła A1 z centrum gminy, przebudowa drogi z odwodnieniem na ul. Zwycięstwa i Strażackiej w Myszkowicach, przebudowa drogi na ul. Sienkiewicza w Dobieszowicach, budowa drogi w kompleksie mieszkaniowym przy ul. Drozdów w Bobrownikach. Doskonalenie standardów projektowania i realizacji inwestycji drogowych, w tym m.in. dążenie do wdrożenia zasady, zgodnie z którą każda nowa droga powinna powstawać razem z chodnikiem i ścieżką rowerową lub ścieżką pieszko-rowerową.	<p>Poprawa stanu i jakości gminnej infrastruktury drogowej</p> <p>Poprawa wewnętrznej dostępności komunikacyjnej</p> <p>Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym</p>	<p>Długość wykonanych lub zmodernizowanych dróg gminnych oraz ciągów pieszych i pieszko-rowerowych ↗</p> <p>Liczba wypadków na drogach gminnych, w tym z udziałem pieszych i rowerzystów ↘</p>	<p>Urząd Gminy Bobrowniki</p>	<p>Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Policja</p>

Strategia Rozwoju Gminy Bobrowniki na lata 2021-2030

2.4.3.	Wsparcie rozwoju i promocja zintegrowanego, zrównoważonego i niskoemisyjnego transportu zbiorowego, dostosowanego do potrzeb mieszkańców, a także turystów i gości.	<p>Zapewnienie mieszkańcom oraz turystom i gościom dostępności wysokiej jakości usług transportowych</p> <p>Poprawa integralności komunikacyjnej gminy i gmin sąsiednich / subregionu</p> <p>Ograniczenie zanieczyszczeń emitowanych przez transport drogowy, poprawa jakości powietrza</p>	<p>Liczba mieszkańców korzystających z transportu zbiorowego / publicznego oraz poziom zadowolenia z usług</p> <p>↗</p> <p>Poziom zanieczyszczenia powietrza i/lub liczba dni wciągu roku przekroczonymi normami (na podstawie gminnych eko-słupków)</p> <p>↘</p>	Władze samorządowe gminy, Urząd Gminy Bobrowniki	<p>Administracja rządowa, NFOŚiGW, WFOŚiGW, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia, Starostwo Powiatowe w Będzinie, Przewoźnicy</p>
2.4.4.	Wsparcie dla rozwoju sieci infrastruktury transportu elektromobilnego.	<p>Poprawa warunków użytkowania i popularyzacja pojazdów z napędem elektrycznym</p> <p>Ograniczenie zanieczyszczeń emitowanych przez transport drogowy, poprawa jakości powietrza</p>	<p>Liczba użytkowników pojazdów elektrycznych w gminie</p> <p>↗</p> <p>Poziom zanieczyszczenia powietrza i/lub liczba dni wciągu roku przekroczonymi normami (na podstawie gminnych eko-słupków)</p> <p>↘</p>	Władze samorządowe gminy, Urząd Gminy Bobrowniki	<p>Administracja rządowa, NFOŚiGW, WFOŚiGW, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia, Starostwo Powiatowe w Będzinie</p>
2.4.5.	Tworzenie miejsc parkingowych, w szczególności przy budynkach i miejscach użyteczności publicznej, oraz optymalizacja systemu parkowania (np. zakaz parkowania po jednej stronie na drogach gminnych).	Zapewnienie komfortu mieszkańców korzystających z usług publicznych oraz gości i turystów odwiedzających gminę	<p>Liczba budynków i miejsc użyteczności publicznej oraz atrakcji turystycznych, gdzie powstały nowe miejsca parkingowe</p> <p>Liczba miejsc parkingowych</p>	Urząd Gminy Bobrowniki	-

Strategia Rozwoju Gminy Bobrowniki na lata 2021-2030

		Eliminacja korków oraz emisji spalin i hałasu	<p>na terenie gminy</p> <p>↙</p> <p>Poziom zanieczyszczenia powietrza i/lub liczba dni wciągu roku z przekroczonymi normami (na podstawie gminnych eko-słupków)</p> <p>↘</p>		
2.4.6.	Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego, w tym we współpracy z innymi właścicielami i zarządcami dróg – prewencja, edukacja, inwestycje, poprawa organizacji ruchu itp.	Podniesienie poziomu bezpieczeństwa ruchu drogowego	<p>Liczba inwestycji w system bezpieczeństwa ruchu drogowego</p> <p>↙</p> <p>Liczba wypadków drogowych na terenie gminy, w tym udziałem pieszych i/lub rowerzystów i/lub dzieci</p> <p>↘</p>	Urząd Gminy Bobrowniki	<p>Administracja rządowa, GDDKiA,</p> <p>Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Zarząd Dróg Wojewódzkich wKatowicach,</p> <p>Starostwo Powiatowe wBędzinie,</p> <p>Powiatowy Zarząd Dróg wBędzinie,</p> <p>Policja</p>
2.4.7.	Rozwój i modernizacja oświetlenia ulicznego, z naciskiem na wdrażanie rozwiązań energooszczędnych, w tym m.in. budowa oświetlenie hybrydowego na terenach nowozasiedlanych oraz doświetlenie ulic.	<p>Objęcie całej gminy systemem nowoczesnego oświetlenia ulicznego</p> <p>Poprawa bezpieczeństwa publicznego na terenie gminy</p> <p>Poprawa efektywności energetycznej i kosztowej systemu oświetlenia ulicznego</p>	<p>Liczba punktów oświetlenia na terenie gminy</p> <p>Poziom odczuwalnego bezpieczeństwa na terenie gminy</p> <p>↙</p> <p>Energia zasilająca system oświetlenia publicznego i jej koszty</p>	Urząd Gminy Bobrowniki	<p>NFOŚiGW, WFOŚiGW,</p> <p>Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia,</p> <p>Właściciele i zarządcy dróg</p>

OBSZAR STRATEGICZNY 3.

GOSPODARKA LOKALNA

Cel strategiczny 3.

Prowadzenie aktywnej polityki wspierającej wzrost gospodarczy, służącej mieszkańcom i budżetowi gminy Bobrowniki.

Cele operacyjne:

3.1. Tworzenie warunków dla rozwoju gospodarczego i inwestycyjnego gminy.

3.2. Rozwój i promocja lokalnej przedsiębiorczości oraz aktywizacja zawodowa mieszkańców.

Trzeci obszar Strategii Rozwoju Gminy Bobrowniki na lata 2021-2030 obejmuje działania ukierunkowane na wsparcie konkurencyjności i zróżnicowania gospodarki lokalnej oraz prospołeczną politykę rynku pracy, przy wykorzystaniu strategicznego położenia gminy, dobrej dostępności komunikacyjnej i zasobów lokalnych. Kluczowym wyzwaniem w tym zakresie będzie stworzenie warunków, które ograniczą ryzyko oraz pozwolą pracodawcom i osobom aktywnym zawodowo zaadaptować się do zmian, które niesie ze sobą transformacja. Jednocześnie ambicją samorządu jest prowadzenie aktywnej i efektywnej polityki stymulującej wzrost gospodarczy, służącej mieszkańcom i budżetowi gminy Bobrowniki. Wyrażają to dwa cele operacyjne.

W ramach pierwszego z nich, gmina zadba o solidne podstawy rozwoju działalności gospodarczej w oparciu o zorganizowane i skoncentrowane strefy aktywności gospodarczej i usługowej oraz rozbudowę i modernizację infrastruktury sieciowej i drogowej. Równolegle zakłada się kreowanie atrakcyjnego, bezpiecznego otoczenia inwestycyjnego. Składają się na to m.in. działania planistyczne, aktywna gospodarka nieruchomościami, w szczególności we współpracy z właścicielami prywatnymi, promocja gospodarcza oraz sprawna obsługa administracyjna.

Drugi cel operacyjny zawiera szereg działań odnoszących się do sytuacji na rynku pracy, które będą wspierane przez gminę, przy zachowaniu kluczowej roli publicznych służb zatrudnienia, na czele z Powiatowym Urzędem Pracy w Będzinie. Obejmują one m.in. aktywizację zawodową i dostosowanie kwalifikacyjne osób pozostających bez pracy, w szczególności osób o trudnej sytuacji na rynku pracy, dotkniętych zwolnieniami w wyniku transformacji energetycznej i pandemii COVID-19, a także wsparcie powstawania mikroprzedsiębiorstw i nowych miejsc pracy. To także wspomniana na początku pomoc dla przedsiębiorców w zakresie utrzymania pozycji konkurencyjnej na rynku oraz zachowania miejsc pracy w czasie kryzysu. Jednocześnie ważnym elementem strategii postępowania pozostanie wsparcie dla tworzenia i rozwoju MMŚP, w tym poszerzanie oferty szkoleń, fachowego doradztwa i informacji na temat możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych (głównie nowa perspektywa finansowa UE 2021-2027), we współpracy z instytucjami otoczenia biznesu. Zakłada się ponadto, że w perspektywie czasu nowymi, istotnymi gałęziami gospodarki lokalnej mogą stać się usługi w zakresie organizacji czasu wolnego (kultura, rozrywka, sport, rekreacja, wypoczynek), a także usługi dedykowane osobom starszym (srebrna gospodarka). Samorząd gminy będzie w tym zakresie kreował przyjazny klimat dla działań strony biznesowej i organizacji pozarządowych.

CEL OPERACYJNY 3.1. Tworzenie warunków dla rozwoju gospodarczego i inwestycyjnego gminy.					
Kierunki działań		Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane/partnerzy
3.1.1.	Rozwój infrastruktury ułatwiającej lokowanie i prowadzenie działalności gospodarczej, w tym utworzenie strefy aktywności gospodarczej (współpraca z właścicielami gruntów, powiatem, instytucjami otoczenia biznesu, tworzenie i aktualizowanie dokumentów planistycznych, poprawa dostępności komunikacyjnej terenów, uzbrajanie) oraz wsparcie rozwoju usług w centrach miejscowości, z uwzględnieniem naczelnej zasady braku uciążliwości działalności gospodarczej dla środowiska i otoczenia.	Zwiększenie areалу terenów gospodarczych w gminie Stworzenie gminnej oferty inwestycyjnej	Liczba i powierzchnia uzbrojonych działek inwestycyjnych stanowiących ofertę dla inwestorów ↗	Urząd Gminy Bobrowniki	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Starostwo Powiatowe w Będzinie, Instytucje otoczenia biznesu, Firmy doradcze, Organizacje pozarządowe, Lokalna Grupa Działania „Brynica to nie granica”, Przedsiębiorcy, Właściciele terenów
3.1.2.	Promocja gospodarcza, strategiczne i bieżące kontakty z inwestorami, przyciąganie nowych firm na teren gminy.	Wzrost zainteresowania inwestorów ofertą gminy Budowa lokalnej marki gospodarczej Pozyskanie inwestorów Zwiększenie zasobów finansowych w budżecie gminnym	Liczba zapytań inwestorów oraz liczba opublikowanych ofert inwestycyjnych gminy Liczba podmiotów zarejestrowanych w REGON na 1 tys. mieszkańców Liczba średnich i dużych przedsiębiorstw zarejestrowanych w REGON Dochody gminy z tytułu podatku CIT ↗	Urząd Gminy Bobrowniki	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Starostwo Powiatowe w Będzinie, Instytucje otoczenia biznesu, Organizacje pozarządowe, Lokalna Grupa Działania „Brynica to nie granica”, Przedsiębiorcy, inwestorzy
3.1.3.	Doskonalenie szybkiej ścieżki	Poprawa jakości obsługi	Poziom zadowolenia	Urząd Gminy	Urząd Marszałkowski

Strategia Rozwoju Gminy Bobrowniki na lata 2021-2030

	administracyjnej wobec inwestorów lokalnych i zewnętrznych w gminie.	inwestorów Podniesienie atrakcyjności gospodarczej gminy jako miejsca wysokiej jakości obsługi inwestora	inwestorów z obsługi ↗	Bobrowniki	Województwa Śląskiego, Starostwo Powiatowe wBędzinie, Instytucje otoczenia biznesu, Organizacje pozarządowe, Lokalna Grupa Działania „Brynica to nie granica”, Przedsiębiorcy, inwestorzy
CEL OPERACYJNY 3.2. Rozwój i promocja lokalnej przedsiębiorczości oraz aktywizacja zawodowa mieszkańców.					
	Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów ioczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane/ partnerzy
3.2.1	Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy i lokalnymi pracodawcami na rzecz uzyskania dobrej jakości zatrudnienia, w tym aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy, w szczególności osób o trudnej sytuacji na rynku pracy, dotkniętych zwolnieniami w wyniku transformacji energetycznej i pandemii COVID-19, wsparcie na rzecz podniesienia/zmiany kwalifikacji lub zatrudnienia na dające lepsze perspektywy rozwoju zawodowego, a także na rzecz zróżnicowania gospodarki lokalnej, powstawania mikroprzedsiębiorstw i nowych miejsc pracy (np. wymiana i promocja informacji, cykliczne spotkania przedsiębiorców z przedstawicielami urzędu i ośrodka pomocy społecznej w celu wsparcia procesu rekrutacji pracowników / aktywizacji osób bezrobotnych).	Wzrost zatrudnienia Spadek bezrobocia Poprawa dostępności odpowiedniego wsparcia dla osób chcących rozpocząć lub rozwinąć własną działalność gospodarczą Wzrost przedsiębiorczości lokalnej	Liczba nowych podmiotów zarejestrowanych w REGON na terenie gminy Liczba ofert pracy z terenu gminy w rejestrze PUP Pracujący w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców ↗ Liczba osób długotrwale bezrobotnych ↘	Ośrodek Pomocy Społecznej wBobrownikach	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Powiatowy Urząd Pracy wBędzinie, Urząd Gminy Bobrowniki, Instytucje Otoczenia Biznesu, Przedsiębiorcy, Osoby bezrobotne, Organizacje pozarządowe, Lokalna Grupa Działania „Brynica to nie granica”
3.2.2	Wsparcie dla przedsiębiorców w zakresie	Wzrost zdolności adaptacji	Liczba osób pozostających	Ośrodek Pomocy	Administracja rządowa,

Strategia Rozwoju Gminy Bobrowniki na lata 2021-2030

	utrzymania pozycji konkurencyjnej na rynku oraz zachowania miejsc pracy w czasie kryzysu gospodarczego.	<p>lokalnych przedsiębiorstw do nowych uwarunkowań rynkowych</p> <p>Przeciwdziałanie skutkom kryzysu na rynku pracy</p>	<p>bez pracy z terenu gminy</p> <p>Liczba podmiotów wykreślonych z rejestru REGON z terenu gminy ↓</p> <p>Liczba przedsiębiorstw utrzymujących się na rynku powyżej 3 lat ↑</p>	Spółecznej wBobrownikach	<p>Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Powiatowy Urząd Pracy wBędzinie, Instytucje Otoczenia Biznesu, Przedsiębiorcy, Osoby bezrobotne, Organizacje pozarządowe, Lokalna Grupa Działania „Brynica to nie granica”</p>
3.2.3	Wsparcie dla tworzenia i rozwoju MMŚP, w tym poszerzanie oferty szkoleń, fachowego doradztwa i informacji na temat możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych (głównie nowa perspektywa finansowa UE 2021-2027), w szczególności dzięki współpracy z instytucjami otoczenia biznesu. Nacisk na wzmacnianie zdolności firm do generowania i wdrażania innowacji oraz nowoczesnych rozwiązań technologicznych.	<p>Poprawa dostępności odpowiedniego wsparcia dla lokalnych przedsiębiorstw chcących rozwinąć swoją działalność</p> <p>Poprawa konkurencyjności rynkowej lokalnych przedsiębiorstw</p> <p>Podniesienie wiedzy i poziomu absorpcji dostępnych środków finansowych w ramach UE na lata 2021-2027 wśród lokalnych przedsiębiorstw</p>	<p>Liczba lokalnych przedsiębiorstw, które skorzystały z oferty IOB</p> <p>Liczba lokalnych przedsiębiorstw, które uzyskały wsparcie finansowe w ramach środków unijnych na rozwój swojej działalności</p> <p>Stosunek liczby nowych działalności gospodarczych zarejestrowanych w REGON na terenie gminy do podmiotów wyrejestrowywanych ↑</p>	Urząd Gminy Bobrowniki	<p>Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Powiatowy Urząd Pracy wBędzinie, Instytucje Otoczenia Biznesu, Przedsiębiorcy, Osoby bezrobotne, Organizacje pozarządowe, Lokalna Grupa Działania „Brynica to nie granica”</p>
3.2.4	Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości w obszarze usług czasu wolnego wykorzystujących atrakcje i potencjały	Wzrost znaczenia branży rekreacyjnej i wypoczynkowej jako gałęzi	Suma dochodów własnych gminy z CIT pochodzących zsekcji I, działu 55	Urząd Gminy Bobrowniki	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski

Strategia Rozwoju Gminy Bobrowniki na lata 2021-2030

	<p>lokalne (rozwój infrastruktury turystycznej i okołoturystycznej, np. utworzenie nowoczesnego pola kempingowego, rozwój istniejących i tworzenie nowych produktów turystycznych).</p>	<p>gospodarki lokalnej</p> <p>Zwiększenie zasobów finansowych w budżecie gminnym</p>	<p>(zakwaterowanie) i/lub działu 56 (gastronomia), według PKD2007</p> 		<p>Województwa Śląskiego, Starostwo Powiatowe wBędzinie, Powiatowy Urząd Pracy wBędzinie, Instytucje otoczenia biznesu, Organizacje pozarządowe, Lokalna Grupa Działania „Brynica to nie granica”, Przedsiębiorcy</p>
3.2.5	<p>Wsparcie dla rozwoju komercyjnych usług dedykowanych osobom starszym.</p>	<p>Rozwój srebrnej gospodarki</p> <p>Zwiększenie zasobów finansowych w budżecie gminnym</p>	<p>Liczba podmiotów (w tym ośrodków dziennych icałodobowych) świadczących komercyjne usługi dedykowane osobom starszym</p> 	<p>Ośrodek Pomocy Społecznej wBobrownikach</p>	<p>Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia, Starostwo Powiatowe wBędzinie, Powiatowy Urząd Pracy wBędzinie, Urząd Gminy Bobrowniki, Instytucje otoczenia biznesu, Organizacje pozarządowe, Lokalna Grupa Działania „Brynica to nie granica”, Przedsiębiorcy</p>

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Bobrowniki wraz z ustaleniami i rekomendacjami w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie

Kwestie wodne a Strategia Rozwoju Gminy Bobrowniki na lata 2021-2030

Zgodnie z art. 326 ustawy z dnia 20 lipca 2017 roku Prawo wodne (t.j. Dz.U. z 2021r., poz. 624 ze zm.), Strategia Rozwoju Gminy Bobrowniki na lata 2021-2030 uwzględnia m.in. ustalenia dokumentów planistycznych, o których mowa w ww. ustawie tj.:

- plany zarządzania ryzykiem powodziowym,
- plany gospodarowania wodami na obszarze dorzecza,
- plan przeciwdziałania skutkom suszy.

Zasoby wodne gminy

Sieć rzeczną gminy Bobrowniki tworzą dwa cieki wodne. Podstawą drenażu części zachodniej terenu gminy jest rzeka Brynica płynąca z północy w kierunku południowym, a następnie południowowschodnim. Brynica jest prawobrzeżnym dopływem Przemszy uchodzącej do rzeki Wisły. Wschodnia i południowo-wschodnia część terenu gminy odwadniana jest przez Potok Jaworzniak przepływający ze wschodu na południe i uchodzący do Brynicy poza granicami jednostki. Koryto Brynicy jest uregulowane w całym odcinku graniczącym z gminą, natomiast koryto Jaworzniaka jest uregulowane tylko w dolnym odcinku, poniżej Jezior Rogoźnickich. Konieczność przeprowadzenia regulacji koryta rzeki Brynicy wiązała się z zajmowaniem naturalnych terenów zalewowych przez budownictwo mieszkaniowe, jak i z działalnością górniczą (obniżeniem terenów wywołanym prowadzoną eksploatacją). Brynica prowadzi wody pozaklasowe na prawie całym odcinku rzeki w granicach gminy. Decydują o tym przede wszystkim zrzuty nieoczyszczonych ścieków z terenów Bytomia i Piekar Śląskich, odprowadzane m.in. przez Szarlejkę.

Na wschód i południowy wschód od Zbiornika Rogoźnickiego znajdują się obszary źródliskowe dopływów Jaworzniaka. Źródła występują na naturalnym zakończeniu warstwy wodonośnej o charakterze szczelinowo-krasowym. Dwa największe zlokalizowane są tuż przy drodze biegnącej południową stroną zbiornika (miejsce poboru wody przez miejscowe osoby i równocześnie punkt pomiarowy wydajności źródeł) oraz na cieku dopływającym do zbiornika z południowego wschodu. Woda jest lekko zmineralizowana (bogata w takie minerały jak: wapń, magnez i żelazo). Wyływ często następuje w tzw. misach źródłanych (największa ma średnicę prawie 1 m) i charakteryzuje go tzw. pulsowanie piasku, którego przyczyną jest piasek zatykający ujście szczeliny. Stawia on opór ciśnieniu hydrostatycznemu i woda wypływa z niewielkimi przerwami w pulsujący sposób. Źródła mają różną wydajność (do kilkudziesięciu litrów na sekundę), niektóre okresowo – zwłaszcza latem – całkowicie wysychają. Środkowa część gminy, dzięki swojej wyrównanej morfologii terenu, odwadniana jest za pomocą systemu rowów melioracyjnych odprowadzających wody do Jaworzniaka.

Jednym z ważniejszych elementów sieci hydrograficznej terenów gminy Bobrowniki jest Jezioro Rogoźnickie. Zbiornik powstał na rzece Jaworzniak, w miejscu gdzie rzeka wypływa pomiędzy rozlicznych pagórków i rozlewa się na równinie w rejonie wsi Dobieszowice. Jakość wód w miejscach wyznaczonych do kąpieli w Jeziorach Rogoźnickich badana i monitorowana jest przez organizatora tych miejsc. Wokół zbiornika odnotowano również występowanie kilku naturalnych wypływów wód. Przy północno-zachodniej granicy, poza granicami administracyjnymi gminy, zlokalizowany jest

zbiornik zaporowy „Kozłowa Góra” utworzony na rzece Brynicy. Zbiornik ten reguluje przepływy wody w rzece i stanowi zabezpieczenie przeciwpowodziowe całego jej koryta. Wokół zbiornika ustanowiono bezpośrednią strefę ochrony sanitarnej. Przez teren gminy z północnego-wschodu na południowy-zachód a następnie na południe przebiega topograficzny dział wodny IV rzędu rozdzielający dorzecza rzek Brynicy i Jaworznika. Zasięg płytko zalegających wód podziemnych, a tym samym terenów podmokłych, wyznacza hydroizobata 1 m p.p.t. - określająca głębokość do zwierciadła wody. Tereny znajdujące się w jej zasięgu odznaczają się niekorzystnymi warunkami budowlanymi.

Gmina położona jest w zasięgu trzech Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP): nr 329 (Bytom; trias), nr 327 (Lubliniec – Myszków; trias) oraz nr 454 (Olkusz – Zawiercie; trias). Zaopatrywana jest w wodę z wodociągu grupowego Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. w Katowicach, z ujęć gmin Psary i Mierzęcice. Na jej terenie zlokalizowana jest stacja uzdatniania wody ujmowanej ze zbiornika „Kozłowa Góra”. Północna część gminy zaopatrywana jest w wodę z własnych ujęć głębinowych.

Zagrożenie powodziowe i plany zarządzania ryzykiem powodziowym

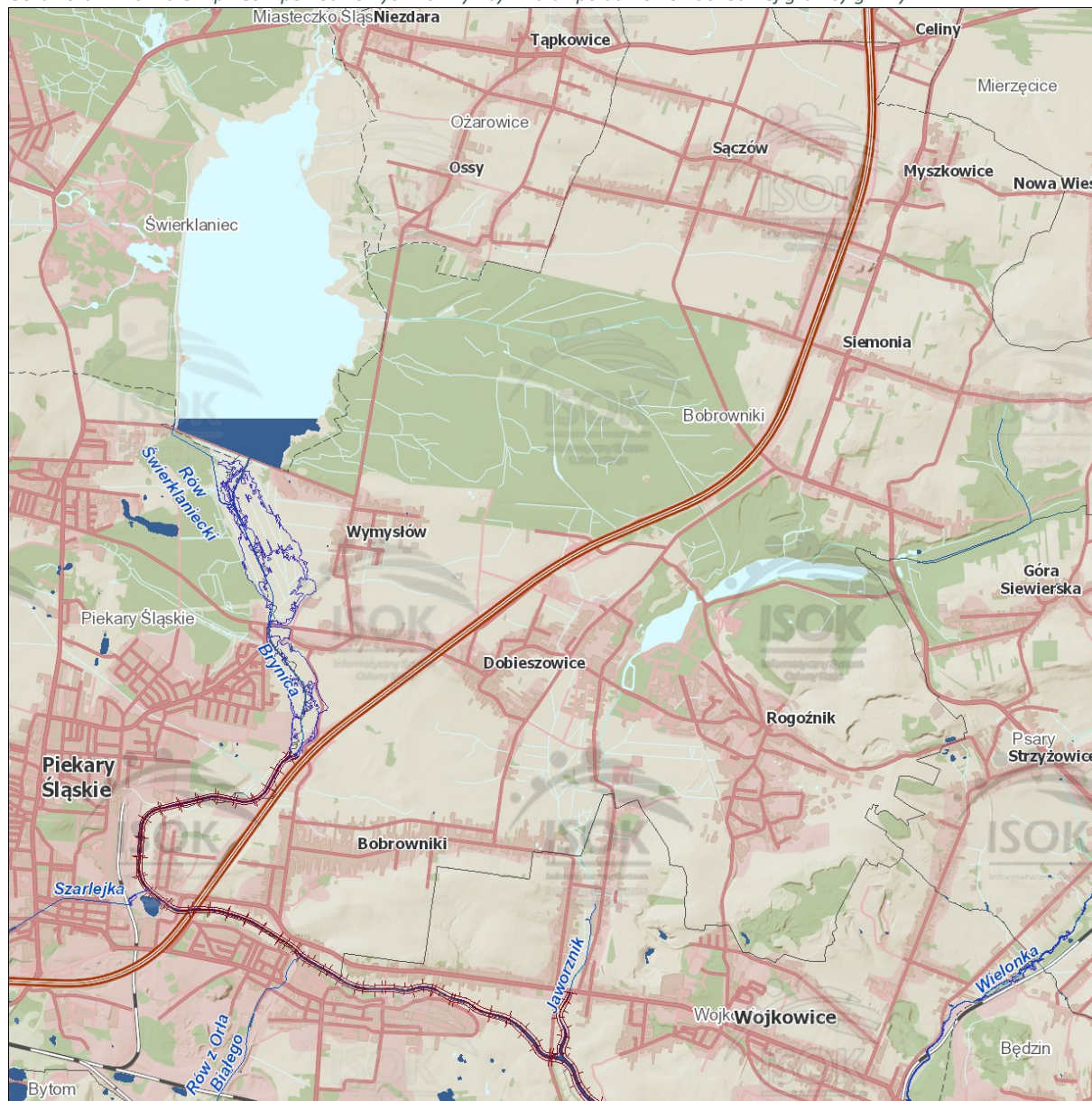
W granicach gminy występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią położone między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym rzeki Brynicy na odcinku w południowo-wschodniej części jednostki. Ponadto, identyfikuje się obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat (Q0,2%) o granicy zbieżnej z obszarami szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary narażone na zalanie w przypadku uszkodzenia lub zniszczenia wału przeciwpowodziowego zlokalizowanego wzdłuż rzeki Brynicy na niewielkim obszarze w południowo-wschodniej części gminy. Obszary te zostały oznaczone na mapach na kolejnych stronach.

Zgodnie z art. 77 ust.1 Prawa Wodnego z dnia 20 lipca 2017, na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią występuje bezwzględny zakaz lokalizowania nowych cmentarzy, gromadzenia ścieków, nawozów naturalnych, środków chemicznych, a także innych substancji lub materiałów, które mogą zanieczyścić wody, oraz prowadzenia przetwarzania odpadów, w szczególności ich składowania. W celu zapewnienia ochrony ludności i mienia przed powodzią poziom zagrożenia powodziowego wynikający z wyznaczenia obszarów szczególnego zagrożenia powodzią uwzględnia się w dokumentach planistycznych i strategicznych jednostek samorządu terytorialnego oraz w decyzjach o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego i decyzjach o warunkach zabudowy, dotyczących nieruchomości w całości lub w części położonych na tych obszarach. Projekty te wymagają uzgodnienia z Wodami Polskimi w zakresie dotyczącym zabudowy i zagospodarowania terenu położonego na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią. Podlegają one odmowie w przypadku: naruszenia ustaleń planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza i planu zarządzania ryzykiem powodziowym; stanowienia zagrożenia dla ochrony zdrowia ludzi, środowiska i dóbr kultury wpisanych do rejestru zabytków; naruszenia funkcjonowania infrastruktury krytycznej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym; oraz utrudniania zarządzania ryzykiem powodziowym. Odstępstwa od odmowy mogą zostać wydane na podstawie pozwolenia wodnoprawnego ze strony odpowiedniej jednostki Wód Polskich. Pozwolenia tego nie wymaga m.in. lokalizowanie na okres do 180 dni tymczasowych obiektów budowlanych na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią.

Wśród elementów ochrony przeciwpowodziowej gminy należy wymienić wspomniany zbiornik zaporowy „Kozłowa Góra” utworzony na rzece Brynicy, leżący przy północno-zachodniej granicy

gminy, poza jej granicami administracyjnymi. Zbiornik ten reguluje przepływy wody w Brynicy i stanowi zabezpieczenie przeciwpowodziowe całego koryta rzeki. Należy przy tym zaznaczyć wagę odpowiedzialnego zarządzania wodami zbiornika: w związku z deszczami nawalnymi z maja i czerwca 2010 r., w miejscowościach Bobrowniki, Dobieszowice i Wymysłów wystąpiły podtopienia związane ze zrzutem wody ze zbiornika.

Mapa 1. Obszar szczególnego zagrożenia powodzią (granice wyznaczone liniami ciemnoniebieskimi) przy wysokim (Q10%) i średnim (Q1%) prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi na obszarze gminy Bobrowniki, zbiornik zaporowy „Kozłowa Góra” oraz linia wałów przeciwpowodziowych na Brynicy wzdłuż południowo-zachodniej granicy gminy.

Źródło: Hydroportal ISOK

Strategia Rozwoju Gminy Bobrowniki na lata 2021-2030

Tabela 2. Charakterystyka jednolitych części wód powierzchniowych oraz jednolitych części wód podziemnych znajdujących się w granicach gminy Bobrowniki wraz z przypisanymi celami i działaniami środowiskowymi.

Kod JCWP (wody powierzchniowe)	Nazwa	Stan ogólny; stan/potencjał ekologiczny; stan chemiczny	Przypisane cele środowiskowe	Działania przypisane w Programie wodnośrodowiskowym kraju
RW20000212639	Zbiornik Kozłowa Góra	Zły; Umiarkowany; PSD_sr	dobry potencjał ekologiczny; dobry stan chemiczny	Działania podstawowe: Budowa nowych zbiorników bezodpływowych oraz remont istniejących (działanie ciągłe); Budowa sieci kanalizacyjnej w aglomeracjach: Bobrowniki (IV kw. 2018), Ożarówice (IV kw. 2018); Opracowanie oceny jakości wody wykorzystywanej do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia (działanie ciągłe); Regularny wywóz nieczystości płynnych (działanie ciągłe). Działania uzupełniające: Weryfikacja Programu ochrony środowiska dla gminy (IV kw. 2018); Weryfikacja warunków korzystania z wód zlewni (IV kw. 2017).
RW20005212619	Brynica od źródeł do zbiornika Kozłowa Góra	Zły; Dobry; PSD_sr	dobry stan ekologiczny; dobry stan chemiczny	Działania podstawowe: Budowa nowych zbiorników bezodpływowych oraz remont istniejących (działanie ciągłe); Budowa sieci kanalizacyjnej w aglomeracji Ożarówice (IV kw. 2018); regularny wywóz nieczystości płynnych (działanie ciągłe). Działania uzupełniające: Weryfikacja Programu ochrony środowiska dla gminy (IV kw. 2018).
RW2000921269	Brynica od zb. Kozłowa Góra do ujścia	Zły; Słaby; Dobry	dobry potencjał ekologiczny; dobry stan chemiczny	Działania podstawowe: Budowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej w aglomeracjach Katowice (IV kw. 2018), Piekary Śląskie (IV kw. 2018), Budowa nowej oczyszczalni ścieków dla miasta Siemianowice Śląskie (IV kw. 2020), Modernizacja i rozbudowa oczyszczalni ścieków Wojkowice (IV kw. 2020), Modernizacja oczyszczalni ścieków Dąbrówka Mała (IV kw. 2020), Budowa indywidualnych systemów oczyszczania ścieków (działanie ciągłe), Budowa nowych zbiorników bezodpływowych oraz remont istniejących (działanie ciągłe), Kontrola postępowania w zakresie gromadzenia ścieków przez użytkowników prywatnych i przedsiębiorców oraz oczyszczania ścieków przez użytkowników prywatnych z częstotliwością co najmniej raz na 3 lata (działanie ciągłe), kontrola postępowania w zakresie oczyszczania ścieków przez przedsiębiorstwa z częstotliwością co najmniej raz na 3 lata (działanie ciągłe), Objęcie nadzorem sanitarnym wody w kąpielisku i wykonanie oceny jakości wody (działanie ciągłe), Regularny wywóz nieczystości płynnych (działanie ciągłe). Działania uzupełniające: Przegląd pozwoleń wodnoprawnych (IV kw. 2018), Przeprowadzenie pogłębionej analizy presji w celu zaplanowania działań

Strategia Rozwoju Gminy Bobrowniki na lata 2021-2030

				ukierunkowanych na redukcję fosforu (IV kw. 2018), Ustalenie wartości obniżonych celów środowiskowych (IV kw. 2021), Weryfikacja warunków korzystania z wód zlewni (IV kw. 2017).
RW20005212678	Wielonka	Zły; Słaby; PSD_sr	dobry stan ekologiczny; dobry stan chemiczny	Działania podstawowe: Budowa indywidualnych systemów oczyszczania ścieków (działanie ciągłe), Budowa nowych zbiorników bezodpływowych oraz remont istniejących (działanie ciągłe), budowa sieci kanalizacyjnej w aglomeracji Wojkowice (IV kw. 2018), Kontrola postępowania w zakresie gromadzenia ścieków przez użytkowników prywatnych i przedsiębiorców oraz oczyszczania ścieków przez użytkowników prywatnych z częstotliwością co najmniej raz na 3 lata (działanie ciągłe), kontrola postępowania w zakresie oczyszczania ścieków przez przedsiębiorstwa z częstotliwością co najmniej raz na 3 lata (działanie ciągłe), Regularny wywóz nieczystości płynnych (działanie ciągłe). Działania uzupełniające: Przegląd pozwoleń wodnoprawnych (IV kw. 2018), Weryfikacja warunków korzystania z wód zlewni (IV kw. 2017).
RW20006212652	Rów Świerkłaniecki	Zły; Umiarkowany, Dobry	dobry stan ekologiczny; dobry stan chemiczny	Działania podstawowe: Budowa nowych zbiorników bezodpływowych oraz remont istniejących (działanie ciągłe), Kontrola postępowania w zakresie gromadzenia ścieków przez użytkowników prywatnych i przedsiębiorców oraz oczyszczania ścieków przez użytkowników prywatnych z częstotliwością co najmniej raz na 3 lata (działanie ciągłe), Kontrola postępowania z zakresie oczyszczania ścieków przez przedsiębiorstwa z częstotliwością co najmniej raz na 3 lata (działanie ciągłe), Regularny wywóz nieczystości płynnych (działanie ciągłe). Działania uzupełniające: Weryfikacja warunków korzystania z wód zlewni (IV kw. 2017).
RW20006212674	Jaworznik	Zły; Umiarkowany, Dobry	dobry stan ekologiczny; dobry stan chemiczny	Działania podstawowe: Budowa nowych zbiorników bezodpływowych oraz remont istniejących (działanie ciągłe), Budowa sieci kanalizacyjnej w aglomeracji Bobrowniki (IV kw. 2018), Modernizacja i rozbudowa oczyszczalni ścieków Rogoźnik (IV kw. 2016), Regularny wywóz nieczystości płynnych (działanie ciągłe). Działania uzupełniające: Weryfikacja warunków korzystania z wód zlewni (IV kw. 2017).
RW20007212512	Dopływ z Sadowia	Zły; Poniżej dobrego, Dobry	dobry stan ekologiczny; dobry stan chemiczny	Działania podstawowe: Kontrola postępowania w zakresie gromadzenia ścieków przez użytkowników prywatnych i przedsiębiorców oraz oczyszczania ścieków przez użytkowników

Strategia Rozwoju Gminy Bobrowniki na lata 2021-2030

				<p>prywatnych z częstotliwością co najmniej raz na 3 lata (działanie ciągłe), Regularny wywóz nieczystości płynnych (działanie ciągłe).</p> <p>Działania uzupełniające: Monitoring badawczy wód (IV kw. 2017), Weryfikacja warunków korzystania z wód zlewni (IV kw. 2017).</p>
RW20007212669	Szarlejka	Zły; Słaby; Dobry	<p>dobry potencjał ekologiczny; dobry stan chemiczny</p>	<p>Działania podstawowe: Budowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej w aglomeracji Bytom (IV kw. 2018), Budowa nowych zbiorników bezodpływowych oraz remont istniejących (działanie ciągłe), Kontrola postępowania z zakresie oczyszczania ścieków przez przedsiębiorstwa z częstotliwością co najmniej raz na 3 lata (działanie ciągłe), Likwidacja oczyszczalni ścieków Radzionków (IV kw. 2017), Modernizacja i rozbudowa oczyszczalni ścieków Centralna (IV kw. 2018), Regularny wywóz nieczystości płynnych (działanie ciągłe).</p> <p>Działania uzupełniające: Przegląd pozwoleń wodnoprawnych (IV kw. 2018), Przeprowadzenie pogłębionej analizy presji w celu zaplanowania działań ukierunkowanych na redukcję fosforu (IV kw. 2018), Ustalenie wartości obniżonych celów środowiskowych (IV kw. 2021), Weryfikacja warunków korzystania z wód zlewni (IV kw. 2017).</p>
Kod JCWPd (wody podziemne)	Nazwa	Stan chemiczny; stan ilościowy; stan ogólny	Przypisane cele środowiskowe	Działania przypisane w Programie wodnośrodowiskowym kraju
PLGW2000111	111	Słaby; Słaby; Słaby (2012)	<p>dobry stan chemiczny; dobry stan ilościowy</p>	<p>Działania podstawowe: Coroczne raportowanie pomiarów ilości eksploatowanych wód podziemnych przez właściciela/użytkownika ujęcia (działania ciągłe), Opracowanie dokumentacji na potrzeby ustanowienia obszaru ochronnego zbiornika wód śródlądowych (GZWP) (IV kw. 2021), Opracowanie projektu rozporządzenia na potrzeby ustanowienia obszaru ochronnego zbiornika wód śródlądowych (GZWP) (IV kw. 2021), Przegląd pozwoleń wodnoprawnych związanych z poborem wód podziemnych (działanie ciągłe), Racjonalne gospodarowanie wodą przeznaczoną do spożycia (IV kw. 2021), Wydanie rozporządzenia na potrzeby ustanowienia obszaru ochronnego zbiornika wód śródlądowych (GZWP) (IV kw. 2021).</p> <p>Działania uzupełniające: Prowadzenie monitoringu lokalnego wokół ujęć wód podziemnych o poborze przekraczającym 1000 m³/d (po zmianie przepisów), Przekazywanie raz w roku przez zarządcę zakładu górniczego danych o stanie wyrobiska, w którym zaprzestano eksploatacji (prowadzone odwodnienia, stan rekultywacji, prowadzenie monitoringu) (po zmianie przepisów),</p>

Strategia Rozwoju Gminy Bobrowniki na lata 2021-2030

				Przekazywanie raz w roku przez zarządzających obiektami prowadzącymi odwodnienia w skali regionalnej i lokalnej (kopalnie węgłne i odkrywkowe) danych dotyczących wielkości odwodnienia i zasięgu leja depresji (po zmianie przepisów), stworzenie podstaw do umożliwienia przeprowadzenia pomiarów i raportowania ilości nierejestrowanych poborów wód podziemnych (po zmianie przepisów), Ustalenie wartości obniżonych celów środowiskowych (IV kw. 2021)
PLGW2000112	112	Dobry; Dobry; Dobry (2012)	dobry stan chemiczny; dobry stan ilościowy	<p>Działania kontrolne i monitorujące: Analiza wykorzystania wód z odwodnień i wód powierzchniowych (IV kw. 2020), Coroczne raportowanie pomiarów ilości eksploatowanych wód podziemnych przez właściciela/użytkownika ujęcia (działania ciągłe), Opracowanie dokumentacji na potrzeby ustanowienia obszaru ochronnego zbiornika wód śródlądowych (GZWP) (IV kw. 2021), Opracowanie projektu rozporządzenia na potrzeby ustanowienia obszaru ochronnego zbiornika wód śródlądowych (GZWP) (IV kw. 2021), Przegląd pozwoleń wodnoprawnych związanych z poborem wód podziemnych (działanie ciągłe), Racjonalne gospodarowanie wodą przeznaczoną do spożycia (IV kw. 2021), Wydanie rozporządzenia na potrzeby ustanowienia obszaru ochronnego zbiornika wód śródlądowych (GZWP) (IV kw. 2021), Wykonanie reambulacji dokumentacji hydrogeologicznych określających warunki hydrogeologiczne w związku z ustanawianiem obszarów ochronnych (IV kw. 2021)</p> <p>Działania uzupełniające: Prowadzenie monitoringu lokalnego wokół ujęć wód podziemnych o poborze przekraczającym 1000 m³/d (po zmianie przepisów), Przekazywanie raz w roku przez zarządcę zakładu górniczego danych o stanie wyrobiska, w którym zaprzestano eksploatacji (prowadzone odwodnienia, stan rekultywacji, prowadzenie monitoringu) (po zmianie przepisów), Przekazywanie raz w roku przez zarządzających obiektami prowadzącymi odwodnienia w skali regionalnej i lokalnej (kopalnie węgłne i odkrywkowe) danych dotyczących wielkości odwodnienia i zasięgu leja depresji (po zmianie przepisów).</p>

Źródło: : Opracowanie własne z wykorzystaniem bazy danych PGW KZGW

Dane z bazy Planu Gospodarowania Wodami Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej przedstawiają stan ogólny wód powierzchniowych na terenie gminy Bobrowniki jako zły dla wszystkich JCWP. Przypisane wodom powierzchniowym działania na terenie gminy dotyczą przede wszystkim gospodarki komunalnej, w tym rozbudowy i modernizacji infrastruktury kanalizacji sieciowej i zbiorników przydomowych, regularnego wywozu nieczystości oraz działań kontrolnych dotyczących gromadzenia ścieków przez użytkowników prywatnych i przedsiębiorstwa. Ponadto, wśród działań uzupełniających wymienione zostały: ustalenie wartości obniżonych celów środowiskowych (Brynica, Szarlejka), monitoring czystości wód czy działania monitorujące użytkowanie wód zlewni, w tym weryfikacja pozwoleń wodnoprawnych. Plany te dopełniają zadania kontrolne, m.in. weryfikacja Programu Ochrony Środowiska gminy czy przeprowadzenie pogłębionej analizy presji w celu zaplanowania działań redukujących poziom fosforu w Brynicy i Szarlejce.

Ponadto, w granicach gminy Bobrowniki lokalizuje się dwie jednolite części wód podziemnych (nr 111, 112). Pomimo, iż stan ogólny, chemiczny i ilościowy pierwszej z nich został określony jako słaby, zaś drugiej jako dobry, działania im dedykowane nie różnią się znacznie. Wymienia się wśród nich coroczny monitoring eksploatacji JCWP(d), racjonalne gospodarowanie wodą przeznaczoną do spożycia, szereg działań prawnych na potrzeby ustanowienia obszaru ochronnego dla zbiornika wód śródlądowych (zbiornik „Kozłowa Góra”), działania kontrolne w zakresie monitoringu nierejestrowanych poborów wód podziemnych oraz ustalenie wartości obniżonych celów środowiskowych. Poza tym, wśród działań uzupełniających dla JCWP(d) zakładano przegląd pozwoleń na pobór wód podziemnych, realizację monitoringu mniejszych ujęć wody oraz wymianę informacji z podmiotami sektora wydobywczego w zakresie czynionych przez nie robót odwadniających.

Plan przeciwdziałania skutkom suszy

Strategia Rozwoju Gminy Bobrowniki na lata 2021-2030 zakłada i promuje działania minimalizujące skutki suszy, podejmowane zarówno przez samorząd, mieszkańców, jak i organy administracji rządowej. Bezpośrednio wskazuje na to cel operacyjny strategii 2.2. Skuteczna eliminacja zanieczyszczeń i adaptacja do zmian klimatu oraz zaplanowane w jego ramach kierunki działań, dotyczące np. rozwoju różnych form retencji. W tym zakresie strategia jest spójna z Planem Przeciwdziałania Skutkom Suszy, przyjętym na mocy rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021r. w sprawie przyjęcia Planu przeciwdziałania skutkom suszy (Dz. U. 2021r. poz. 1615).

Zgodnie z art. 184 ust. 2 ustawy Prawo wodne, plan przeciwdziałania skutkom suszy obejmuje:

- 1) analizę możliwości powiększenia dyspozycyjnych zasobów wodnych;
- 2) propozycje budowy lub przebudowy urządzeń wodnych;
- 3) propozycje niezbędnych zmian w zakresie korzystania z zasobów wodnych oraz zmian naturalnej i sztucznej retencji;
- 4) działania służące przeciwdziałaniu skutkom suszy.

Susza, obok powodzi jest jednym z najbardziej dotkliwych zjawisk naturalnych oddziałujących na społeczeństwo, środowisko i gospodarkę całego kraju. W najbliższych latach spodziewany jest wzrost intensywności i częstotliwości występowania susz. Głównym celem Planu jest przeciwdziałanie ich skutkom, co należy odnosić do procesu kształtowania zasobów wodnych oraz do racjonalnego korzystania z zasobów wodnych. Cele szczegółowe Planu dotyczą zidentyfikowanych obszarów ryzyka związanego z suszą: społeczeństwa, gospodarki i środowiska i obejmują:

- skuteczne zarządzanie zasobami wodnymi dla zwiększenia dyspozycyjnych zasobów wodnych na obszarach dorzeczy,
- zwiększanie retencji na obszarach dorzeczy,
- edukacja i zarządzanie ryzykiem suszy,
- formalizacja i zaplanowanie finansowania działań służących przeciwdziałaniu skutkom suszy.

Strategia postępowania w obszarze przeciwdziałania skutkom suszy zakłada przede wszystkim działania proaktywne, czyli zapobiegające oraz zmniejszające prawdopodobieństwo wystąpienia negatywnych skutków suszy, realizowane niezależnie od faktycznego wystąpienia zjawiska suszy.

Zgodnie z założeniami Planu Przeciwdziałania Skutkom Suszy, w odniesieniu do obszaru gminy Bobrowniki mowa m.in. o następujących działaniach:

- Zwiększenie ilości i czasu retencji wód na gruntach rolnych (działanie 1),
- Retencja i zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych na terenach zurbanizowanych (działanie 3),
- Realizacja przedsięwzięć zmierzających do zwiększania lub odtwarzania naturalnej retencji (działanie 4),
- Analiza możliwości zwiększania retencji w zlewniach z zastosowaniem naturalnej i sztucznej retencji (działanie 6),
- Budowa oraz przebudowa urządzeń melioracyjnych wodnych dla zwiększania retencji glebowej (działanie 8),
- Wykorzystanie wód z systemów drenarskich do nawożenia i nawadniania upraw polowych (działanie 9),
- Budowa i przebudowa ujęć wód podziemnych do poboru na cele nawodnień rolniczych oraz budowa i przebudowa wodooszczędnych systemów nawadniania wykorzystujących zasoby wód podziemnych (działanie 10),
- Przeprowadzenie weryfikacji zasad gospodarowania wodą w zbiornikach retencyjnych (działanie 24),
- Przegląd pozwoleń wodnoprawnych i pozwoleń zintegrowanych na obszarach o zasobach dyspozycyjnych o intensywnym i bardzo intensywnym stopniu wykorzystania (działanie 25).

Analizując zagrożenie suszą na terenie gminy Bobrowniki w zależności od jej typu tj. rolnicza, hydrologiczna i hydrogeologiczna, należy stwierdzić, że w przypadku tej pierwszej są to obszary raczej słabo zagrożone, w drugim przypadku zagrożenie jest silne, a w trzecim umiarkowane. Stopień zagrożenia suszą według klas łącznego zagrożenia suszą dla obszaru gminy Bobrowniki określono jako umiarkowany i silny.

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Bobrowniki

Wprowadzenie do modelu

Model docelowej struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Bobrowniki jest zobrazowaniem spodziewanych i zaplanowanych w strategii gminy procesów rozwoju i ich wpływu na kształtowanie się struktur przestrzennych.

Z jednej strony, ze względu na ukształtowanie terenu, występujące zasoby naturalne i obszary cenne przyrodniczo, a także obszary występowania potencjalnych zagrożeń, historycznie ugruntowane użytkowanie przestrzeni, powiązania infrastrukturalne i komunikacyjne, a także wiele innych uwarunkowań zastanych, a z drugiej strony w wyniku zdiagnozowanych problemów, potrzeb i potencjałów rozwojowych, w ramach modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Bobrowniki przedstawiono różne funkcje terenów w gminie, a także obszary szczególnej koncentracji działalności inwestycyjnej i planowane zmiany w przestrzeni gminy.

Funkcje terenów w gminie

Funkcje terenów w gminie obrazuje poniższy rysunek. Wyodrębniono na nim tereny, na których przewidywany jest rozwój zabudowy wyodrębnionej w oparciu o dominujące funkcje: tereny mieszkaniowe, w tym zabudowy mieszkaniowej letniskowej, tereny inwestycyjne usługowe i przemysłowe, tereny zieleni urządzonej, rekreacji i sportu rekreacją, a także tereny o innych dominujących funkcjach: użytkowania rolniczego, lasów i planowanych zalesień, wody. Przedstawiono również siatkę komunikacyjną gminy.

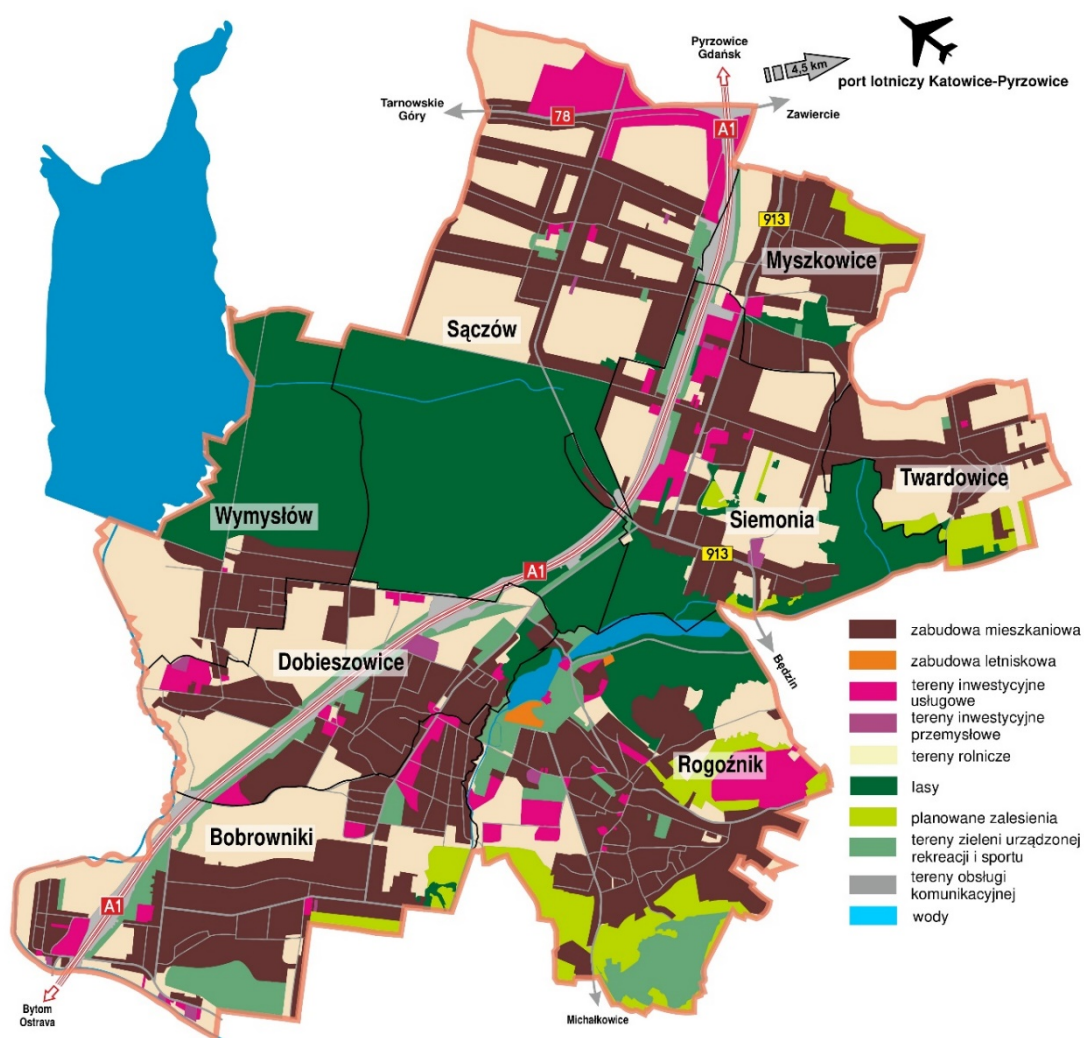
Struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy Bobrowniki cechuje się dominacją terenów rolnych i leśnych, co sprzyja postrzeganiu jej jako atrakcyjnego terenu dla osadnictwa oraz dla funkcji rekreacyjno-turystycznych. Obszary leśne i przyrodnicze pozostaną w strukturze przestrzennej gminy i będą rozwijane, w tym zakłada się m.in. utworzenie 2 użytków ekologicznych, obszarów chronionego krajobrazu i zespołu przyrodniczo-krajobrazowego oraz zachowanie korytarzy ekologicznych tworzonych przez kompleksy leśne wraz z otwartymi przestrzeniami pól uprawnych mające kontynuacje na terenach sąsiednich gmin. Planowane zalesienie dotyczą głównie południowo-wschodnich obszarów gminy w sołectwie Rogoźnik. Obowiązuje ochrona przed zainwestowaniem rolniczej przestrzeni produkcyjnej zwłaszcza terenów położonych w północnej części gminy w sołectwach: Sączów, Myszkowice, Twardowice, a także Dobieszowice oraz w części sołectwa Wymysłów.

Centralnie usytuowany kompleks leśny sołectw Sączów i Wymysłów w sposób naturalny dzieli gminę na dwie części: północną i południową, z których szczególnie druga – obejmująca sołectwa Rogoźnik, Bobrowniki i Dobieszowice – ma charakter strefy osadniczej. Osadnictwo w poszczególnych sołectwach gminy odznacza się charakterystyczną zabudową wiejską. Typowy układ urbanistyczny stanowią wsie typu „ulicówka”, gdzie istniejące budynki rozmieszczone są wzdłuż głównej drogi biegnącej przez wieś, co nie sprzyja koncentracji infrastruktury i usług oraz utrudnia kształtowanie dostępnej i przyjaznej dla mieszkańców przestrzeni. Poza tym, nad Jeziorem Rogoźnickim znajduje się osiedle domków letniskowych, a nad samym zbiornikiem mieszczą się obiekty rekreacyjno-turystyczne. Zabudowa mieszkaniowa i mieszkaniowo-usługowa ma się stopniowo powiększać i docelowo wypełnić całe kwartały w obszarach ograniczonych istniejącą i projektowaną infrastrukturą komunikacji dróg publicznych. Przewiduje się przede wszystkim kontynuację formy zabudowy jako jednorodzinnej. Funkcje administracyjne i usługowe skumulowane są obecnie w sołectwie Bobrowniki. Rozwój gminy wymagać będzie rozbudowy systemu ośrodków obsługi mieszkańców, z dominującą rolą ośrodka gminnego w Bobrownikach i ośrodkami wspomagającymi ośrodek gminny w Dobieszowicach, Rogoźniku, Sączowie, Siemoni, a także nowym ośrodkiem

wspomagającym w Myszkowicach, z uwagi na przewidywany intensywny rozwój budownictwa mieszkaniowego. Przestrzenie te powinny spełniać kryteria w zakresie estetyki, funkcjonalności, dostępności i atrakcyjności. Niezbędny stanie się ponadto rozwój terenów dla funkcji zieleni, sportu i rekreacji w zespołach mieszkaniowych – nowe obiekty sportowe, rekreacyjne i wypoczynkowe, parki, skwery, ciągi piesze i rowerowe. Szczególnym wyzwaniem jest rozbudowa bazy wokół zbiornika wodnego Rogoźnik. Tereny zainwestowania gospodarczego są mniejsze i występują punktowo, przede wszystkim wzdłuż dróg i w centrach miejscowości. Na północy gminy, w Sączowie docelowo może powstać strefa aktywności gospodarczej, wykorzystująca atrakcyjne położenie i dostępność komunikacyjną związane z bliskością węzła autostrady A1, portu lotniczego Katowice-Pyrzowice, a także bliskim sąsiedztwem miast aglomeracji śląskiej.

Sieć drogowa w gminie jest dobrze rozwinięta. Przez wschodnią część gminy przebiega droga wojewódzka nr 913 relacji Łągisza – Pyrzowice, natomiast przez północne obrzeża gminy przebiega droga krajowa nr 78 relacji Siewierz – Tarnowskie Góry. Przez wschodnio – środkową część gminy przebiega autostrada A1. Zakłada się rozwój układu lokalnego w szczególności w zakresie otwierania nowych terenów mieszkaniowych, usługowych i gospodarczych oraz optymalizacji połączeń z otoczeniem gminy.

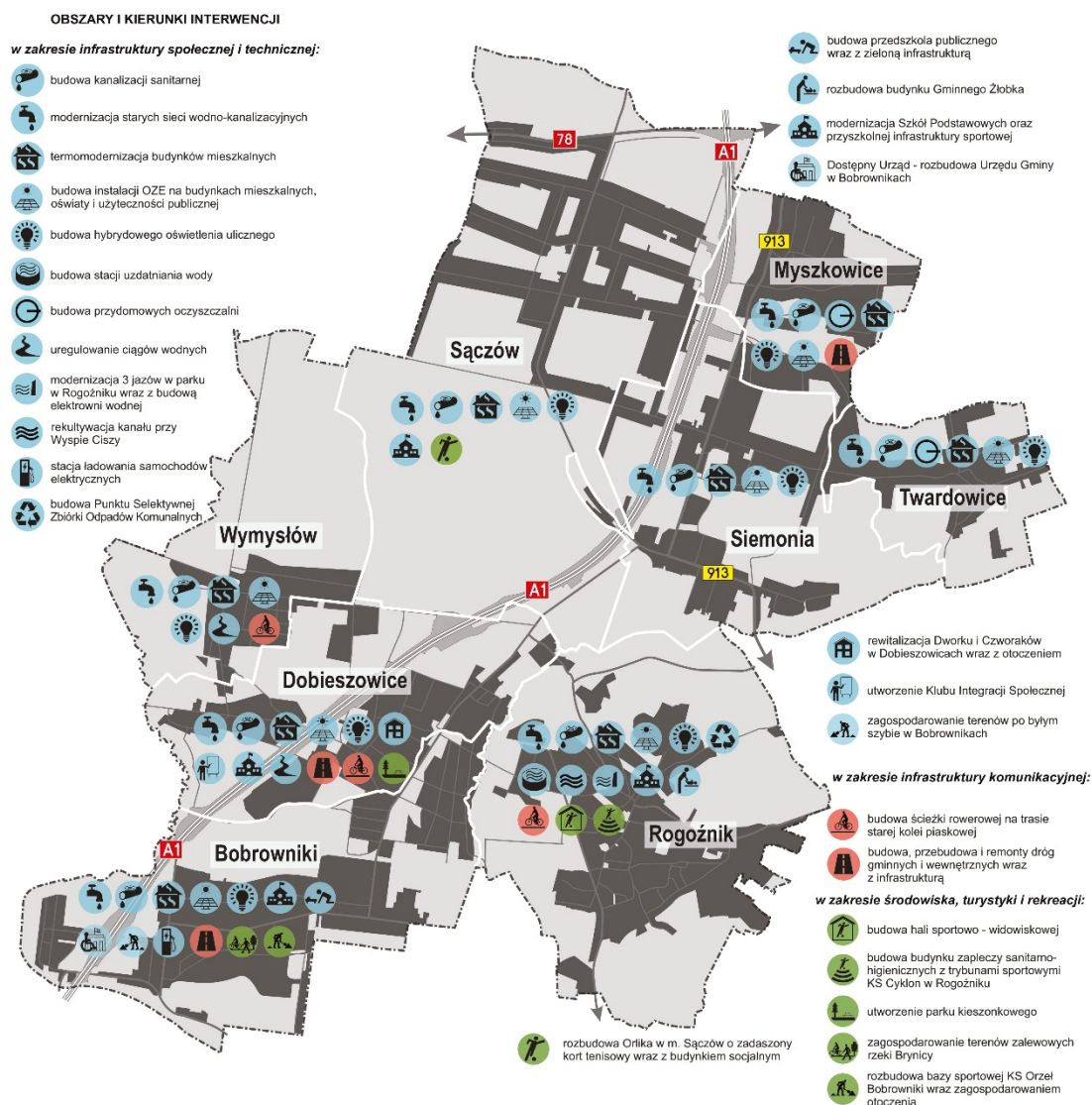
Rysunek 1. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Bobrowniki – funkcje terenów w gminie.

Źródło: opracowanie własne z wykorzystaniem dokumentów przestrzennych gminy

Rozmieszczenie planowanych inwestycji i planowane zmiany w przestrzeni gminy

Rysunek 2. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Bobrowniki – rozmieszczenie planowanych inwestycji w przestrzeni gminy.

Źródło: opracowanie własne z wykorzystaniem dokumentów przestrzennych gminy

Krótką charakterystyką wybranych obszarów i kierunków interwencji:

- Ochrona środowiska, skuteczna eliminacja zanieczyszczeń (w szczególności powietrza) i adaptacja do zmian klimatu to kluczowe priorytety gminy na najbliższe lata. Nacisk zostanie położony na ograniczenie niskiej emisji m.in. poprzez wsparcie procesów modernizacji energetycznej budynków użyteczności publicznej oraz mieszkaniowych, instalację OZE, a także wymianę indywidualnych źródeł ciepła na niskoemisyjne. Innym wyzwaniem jest udoskonalenie gospodarki odpadami m.in. poprzez budowę punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych z wyposażeniem. Inwestycje prośrodowiskowe, zwiększające komfort oraz bezpieczeństwo mieszkańców oraz budujące ofertę czasu wolnego będą ponadto realizowane w ramach parku w Rogoźniku.
- Planuje się kontynuację inwestycji w infrastrukturę techniczną, w szczególności rozwój systemu kanalizacji i oczyszczania ścieków (modernizacja starej oczyszczalni wraz z

montażem instalacji fotowoltaicznych na budynku oraz program wsparcia przydomowych oczyszczalni ścieków), jako kluczowych dla podnoszenia jakości życia mieszkańców i atrakcyjności osadniczej gminy oraz ochrony środowiska naturalnego. Tożsame inwestycje dotyczą sieci wodociągowej, w tym zakłada się budowę stacji uzdatniania wody. Powiązanym wyzwaniem jest ujednoczenie stanu prawnego sieci wodno-kanalizacyjnej na terenie całej gminy.

- Ważnym wyzwaniem pozostaje rekultywacja i rewitalizacja obszarów zdegradowanych, pogórnicych i przemysłowych oraz zagospodarowanie na nowe cele (środowiskowe, gospodarcze, kulturalne, rekreacyjne), w tym m.in. wyburzenie starych budynków po Kółku Rolniczym w Dobieszowicach i zagospodarowanie terenu, rewitalizacja i nowe zaadaptowanie terenu po byłym szybie w Bobrownikach.
- Kontynuowane będą inwestycje w infrastrukturę drogową i oświetleniową (z naciskiem na oświetlenie hybrydowe). Inwestycje mają na celu przede wszystkim zwiększenie dostępności i atrakcyjności terenów mieszkaniowych oraz usługowych i gospodarczych, wzmocnienie integralności gminy i połączeń z otoczeniem, poprawę bezpieczeństwa kierowców, pieszych i innych użytkowników ruchu, jak również podniesienie komfortu życia mieszkańców. Ponadto, gmina będzie wspierała kluczowe dla jej rozwoju inwestycje realizowane przez innych właścicieli i zarządców dróg. Współczesność wskazuje również na potrzebę wsparcia rozwoju infrastruktury transportu elektromobilnego (np. utworzenie stacji ładowania pojazdów elektrycznych w Bobrownikach).
- Zgodnie z założeniami rozwoju zrównoważonego, gmina będzie inwestowała nie tylko w infrastrukturę, ale przede wszystkim w mieszkańców. W ramach działań wzmacniających kapitał ludzki i społeczny zaplanowano szereg inwestycji poprawiających i uzupełniających bazę oświatową, w tym również przyszkolną bazę rekreacyjno-sportową, a także doposażenie placówek oświatowych w nowoczesne pomoce dydaktyczne. Planowane są: budowa przedszkola publicznego w Bobrownikach oraz rozbudowa żłobka w Rogoźniku, modernizacja szkół podstawowych, rozbudowa sal gimnastycznych przy szkołach w Dobieszowicach i w Rogoźniku, inwestycje proekologiczne, np. OZE.
- Realizowane będą także działania rozwijające ofertę kulturalną i dedykowane lokalnemu dziedzictwu kulturalnemu, w tym zakłada się m.in. modernizację i doposażenie bazy, np. zadaszenie amfiteatru, remont „Sołtysówki” w Rogoźniku, czy renowację Dworku w Dobieszowicach.
- Inwestycje w ludzi oznaczają również poprawę dostępności i jakości usług ochrony zdrowia, w tym w kontekście zmian potrzeb społecznych i struktury demograficznej populacji gminy. Równie ważne będzie prowadzenie sprawnej i efektywnej polityki społecznej, w tym w odniesieniu do osób starszych, chorych, z niepełnosprawnościami, w trudnej sytuacji życiowej. Strategia postępowania obejmuje m.in. wdrożenie kompleksowej polityki senioralnej i utworzenie Klubu Integracji Społecznej.
- Ambicją gminy jest wzmocnienie sportu i rekreacji, z jednej strony poprawiających kondycję, zdrowie i dobre samopoczucie mieszkańców, a z drugiej strony budujących specjalizację gminy w zakresie aktywnej oferty spędzania czasu wolnego, przy wykorzystaniu zasobów i walorów lokalnych. Inwestycje będą dotyczyły m.in. budowy hali sportowo-widowiskowej w Rogoźniku, rozbudowa bazy KS Cyklon w Rogoźniku i KS Orzeł Bobrowniki, rozbudowa bazy w Sączowie, organizacja obiektu zadaszonego na terenie gminy, a także rozwoju infrastruktury rowerowej (np. utworzenie ścieżki rowerowej na przebiegu starej kolei piaskowej) czy

zagospodarowania terenów zielonych i rekreacyjno-wypoczynkowych (np. wokół terenów zalewowych Brynicy).

- W kontekście rosnących oczekiwań społecznych względem administracji, zaplanowano szereg działań inwestycyjnych, a także organizacyjno-zarządczych i doskonalących, m.in. przebudowę i modernizacja budynku Urzędu Gminy Bobrowniki, w tym pod kątem wdrożenia rozwiązań proekologicznych i zapewnienia pełnej dostępności dla klientów ze specjalnymi potrzebami.

Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie

Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie Bobrowniki wynikają z przyjętego modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz są zgodne z założeniami dokumentów planistycznych gminy. Poniższy opis przedstawia krótką charakterystykę zasad i kierunków kształtowania przestrzennego odnoszące się do jej 5 kluczowych stref zagospodarowania przestrzennego.

1. Strefa o wysokich wartościach przyrodniczych w północnej części sołectwa Rogoźnik, a także sołectwa Siemonia, Twardowice, Myszkowice oraz cały kompleks leśny sołectw Sączów i Wymysłów.

- Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej:
 - W części południowej – ochrona i wzbogacanie wartości przyrodniczych z wprowadzeniem zagospodarowania głównie rekreacyjnego w formach warunkowanych walorami przyrodniczymi i krajobrazowymi;
 - W obrębie terenów zainwestowanych – adaptacja i modernizacja zasobów kulturowych oraz koncentracja zabudowy i przeciwdziałanie jej rozproszeniu poprzez realizację zabudowy sąsiadującej z istniejącą oraz uzupełnianie istniejących luk budowlanych;
 - W części zachodniej (wzdłuż autostrady) – potencjalny rozwój różnych form aktywności gospodarczej z dużym udziałem zieleni;
 - Ochrona kompleksów leśnych należących do pasa ochronnego GOP przed zainwestowaniem oraz kształtowanie struktury gatunkowej i przestrzennej zieleni zgodnie z warunkami siedliskowymi oraz funkcją - w kierunku powiększania różnorodności biologicznej i zwiększania odporności zieleni;
 - Zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko z wyjątkiem sieci infrastruktury technicznej, w tym prowadzenie sieci energetycznych ponad górną granicą lasów;
 - Na terenach leżących w obrębie oddziaływania akustycznego autostrady A1 zakaz sytuowania obiektów usługowych wymagających ochrony przez hałasem takich jak: domy opieki społecznej, obiekty związane ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, obiekty zamieszkania zbiorowego szpitale;
 - Uwzględnienie ograniczeń wysokości zabudowy związanych z wymogami MPL Katowice-Pyrzowice.

2. Strefa osadniczo – rolna w sołectwie Sączów oraz sołectwie Wymysłów wraz z zachodnią częścią sołectwa Dobieszowice odciętą trasą autostrady.

- Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej:
 - Rozwój rolniczej przestrzeni produkcyjnej z założeniem lokalizowania nowych budynków inwentarskich wyłącznie w istniejącej zabudowie zagrodowej;
 - Rozwój zabudowy mieszkaniowej z uwzględnieniem ograniczeń wynikających z obecności w strefie zalewowej rzeki Brynicy (zachodnia część Dobieszowic);
 - Koncentracja zabudowy i przeciwdziałanie jej rozproszeniu poprzez realizację zabudowy mieszkaniowej sąsiadującej z istniejącą oraz uzupełnianie istniejących luk budowlanych;
 - Zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko z wyjątkiem sieci infrastruktury technicznej;
 - Zakaz likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych i przydrożnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego;
 - Ochrona gleb i wód oraz zmeliorowanych i zdrenowanych użytków rolnych;
 - Na terenach leżących w obrębie oddziaływania akustycznego autostrady A1 zakaz sytuowania obiektów usługowych wymagających ochrony przez hałasem takich jak: domy opieki społecznej, obiekty związane ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, obiekty zamieszkania zbiorowego szpitale;
 - Uwzględnienie ograniczeń wysokości zabudowy związanych z wymogami MPL Katowice-Pyrzowice.

3. Strefa osadnicza w sołectwach Rogoźnik, Bobrowniki i Dobieszowice

- Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej:
 - Obszar rozwoju zabudowy mieszkaniowej, adaptacji i modernizacji zasobów kulturowych oraz wzmocnienia koncentracji i poszerzenia oferty usług społecznych w centrum gminy;
 - Koncentracja zabudowy i przeciwdziałanie jej rozproszeniu poprzez realizację zabudowy mieszkaniowej sąsiadującej z istniejącą oraz uzupełnianie istniejących luk budowlanych;
 - Na terenach objętych ochroną dziedzictwa kulturowego i zabytków kształtowanie zabudowy zgodnie z wymogami konserwatorskimi;
 - Zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko z wyjątkiem sieci infrastruktury technicznej;
 - Dopuszcza się rozwój aktywności gospodarczej wymagającej dużych przestrzeni i dogodnego dostępu komunikacyjnego;
 - Powiększanie przestrzeni rekreacyjnej na terenach doliny Jaworzniaka i w południowej części Rogoźnika;
 - Na terenach leżących w obrębie oddziaływania akustycznego autostrady A1 zakaz sytuowania obiektów usługowych wymagających ochrony przez hałasem takich jak: domy opieki społecznej, obiekty związane ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, obiekty zamieszkania zbiorowego szpitale;

- Uwzględnienie ograniczeń wysokości zabudowy związanych z wymogami MPL Katowice-Pyrzowice;
- Zakaz zabudowy terenów pasów w odległości 5m od cieków powierzchniowych i rowów melioracyjnych, z wyjątkiem zagospodarowania dopuszczalnego oraz ograniczenie wycinki istniejących drzewostanów na tych terenach.

4. Strefa produkcyjno-usługowa w sołectwie Rogoźnik

- Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej:
 - Rozwój zabudowy i działalności produkcyjnej, rzemiosła, składów i magazynów oraz przestrzeni usługowych;
 - Rozwój infrastruktury technicznej;
 - Zakaz realizacji zabudowy mieszkaniowej;
 - Prowadzenie zalesień oraz tworzenie i utrzymywanie zieleni izolacyjnej służącej ograniczeniu uciążliwości sąsiedztwa przestrzeni produkcyjnej oraz rozdzieleniu przestrzeni aktywności produkcyjnej i społecznej;
 - Uwzględnienie ograniczeń wysokości zabudowy związanych z wymogami MPL Katowice-Pyrzowice.

5. Strefa zieleni parkowej w Rogoźniku

- Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej:
 - Utrzymanie i rozwijanie funkcji rekreacyjno-wypoczynkowych wraz z zakazem zmiany przeznaczenia;
 - Kształtowanie struktury gatunkowej i przestrzennej zieleni zgodnie z warunkami siedliskowymi oraz funkcją, w kierunku powiększania różnorodności biologicznej i zwiększania odporności zieleni;
 - Dopuszcza się realizację dróg, ścieżek pieszych i rowerowych wraz z infrastrukturą.

Obszary strategicznej interwencji

Regionalne obszary strategicznej interwencji wraz z zakresem planowanych działań

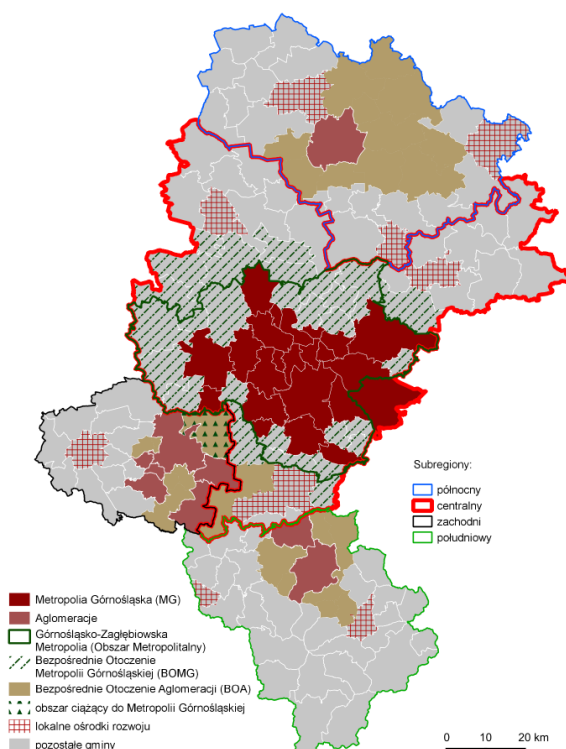
Warunkiem efektywnej polityki rozwoju jest pogłębiona diagnoza społeczna, gospodarcza i przestrzenna, która pozwala na właściwe dopasowanie interwencji do specyfiki różnych terytoriów. W ten sposób identyfikowane są obszary wsparcia, w tym o szczególnym charakterze, czyli obszary strategicznej interwencji (OSI). Zgodnie z definicją ustawową, są to określone w strategii rozwoju obszary o zidentyfikowanych lub potencjalnych powiązaniach funkcjonalnych lub o szczególnych warunkach społecznych, gospodarczych czy przestrzennych, decydujących o występowaniu barier rozwoju lub trwałych, możliwych do aktywowania, potencjałów rozwojowych, do których jest kierowana interwencja publiczna łącząca inwestycje, w szczególności gospodarcze, infrastrukturalne albo w zasoby ludzkie, finansowane z różnych źródeł, czy też rozwiązania regulacyjne. Obszary takie zostały wyznaczone na szczeblu krajowym i regionalnym. W Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 wskazane zostały OSI, które będą wspierane z poziomu kraju i regionu za pomocą specjalnie dedykowanych instrumentów, tj.: miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze i obszary zagrożone trwałą marginalizacją oraz OSI wymagające ukierunkowanego wsparcia z poziomu kraju, tj. wschodnia Polska i Śląsk. Z uwzględnieniem tego, jak również w oparciu o własne analizy i założenia polityki rozwoju, w Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” wyróżniono regionalne obszary strategicznej interwencji – w ujęciu funkcjonalnym i w ujęciu dynamicznym.

Regionalne obszary strategicznej interwencji – ujęcie funkcjonalne

- **Subregiony**

Pierwszy typ OSI tworzą tzw. subregiony, które funkcjonują regionalnie od uchwalenia poprzedniej regionalnej strategii rozwoju. Na potrzeby nowego okresu programowania UE 2021-2027, wykorzystując dotychczasowy potencjał, będą one odpowiadały miejskim obszarom funkcjonalnym (MOF), dla których przewidziano wsparcie w ramach instrumentu ZIT. Obszary te zorganizowane są wokół miejskich ośrodków węzłowych, dla których wyznaczono otoczenie funkcjonalne. Zgodnie z tym podziałem województwo śląskie dzieli się na cztery subregiony: północny, południowy, centralny i zachodni. Centrum największego subregionu – centralnego, stanowi Metropolia Górnośląska, która składa się z 23 miast, w tym 22 miast należących do Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii i miasta Jaworzna, będąca kluczowym obszarem województwa o znaczeniu krajowym oraz europejskim. Wyróżniają ją funkcje metropolitalne, w tym w szczególności gospodarcze, naukowe, kulturalne i zdrowotne, które mają być rozwijane, intensyfikowane i pogłębiane. W otoczeniu Metropolii Górnośląskiej zidentyfikowano grupę gmin wykazujących silne relacje z ośrodkiem centralnym i w związku z tym tworzące **Bezpośrednie Otoczenie Metropolii Górnośląskiej**, gdzie postępują procesy przepływu czynników rozwojowych oraz integracji usług i planowania rozwoju. **Wśród tych jednostek jest gmina Bobrowniki**. Pozostałe subregiony w województwie to: subregion południowy, którego centrum stanowi Aglomeracja Bielska, subregion zachodni z wiodącą rolą Aglomeracji Rybnickiej i subregion północny, zorganizowany wokół Aglomeracji Częstochowskiej. Do kluczowych funkcji wzmacnianych w aglomeracjach zaliczyć należy usługi publiczne i infrastrukturę wyższego rzędu. Strukturę tę uzupełnia sieć lokalnych ośrodków rozwoju, czyli miasta położone poza Metropolią i aglomeracjami oraz poza ich bezpośrednim otoczeniem funkcjonalnym, w których zlokalizowane są kluczowe usługi publiczne o charakterze ponadlokalnym, w szczególności: edukacyjne, zdrowotne, związane z bezpieczeństwem, gospodarcze, administracyjne, kulturalne itp. W ich przypadku głównym wyzwaniem jest poprawa integracji przestrzennej, społecznej i gospodarczej z otoczeniem.

Rysunek 3. Subregiony województwa śląskiego i ich ośrodki centralne.

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”, s. 97

• Obszary miejskie

Drugi typ OSI w ujęciu funkcjonalnym znajduje swoje odzwierciedlenie w podstawowych typach jednostek, tj.: obszarach wiejskich i miejskich. Województwo śląskie jest najbardziej zurbanizowanym regionem Polski o najwyższej w kraju gęstości zaludnienia, który jednocześnie wyróżnia policentryczność systemu osadniczego. Zgodnie z opisem wyżej, w centralnej części województwa usytuowany jest obszar metropolitalny, następnie równomiernie rozłożone aglomeracje miejskie, a dalej lokalne ośrodki rozwoju.

Analizując procesy zachodzące w miastach województwa zauważa się negatywne zjawiska dotyczące m.in. starzenia się społeczeństwa, depopulacji, migracji, „kurczenia się” miast i suburbanizacji, degradacji przestrzeni i związanych z tym problemów społecznych, złej jakości środowiska, w tym zwłaszcza powietrza. Wyzwania stanowią m.in. zahamowanie utraty dotychczasowych funkcji społeczno-gospodarczych miast, w tym poprzez rozwój ich bazy ekonomicznej, usług publicznych oraz poprawę jakości przestrzeni; poprawa jakości środowiska, w tym poprzez rozwój efektywności transportu publicznego, promocję aktywnej i ekologicznej mobilności, mitygację zmian klimatu i adaptację do nich. Znajduje to odzwierciedlenie w różnych celach rozwojowych strategii rozwoju województwa śląskiego i docelowo uszczegółowione zostanie w dokumencie branżowym dotyczącym regionalnej polityce miejskiej.

• Obszary wiejskie

Gminy wiejskie, w tym **Bobrowniki**, oraz obszary wiejskie gmin miejsko-wiejskich w województwie, które cechuje duża powierzchnia użytków rolnych i znaczna liczba ludności utrzymującej się z pracy w rolnictwie. Ich gospodarka opiera się dodatkowo o agroturystykę, turystykę, rybactwo oraz usługi pozarolnicze. Wyróżnić należy też jednostki, których profil w dużej mierze opiera się o górnictwo

i branży powiązane. Często cechuje je znaczny odsetek obszarów zdegradowanych i przekształconych w skutek eksploatacji górniczej i wyzwania w zakresie ich rewitalizacji.

Wiele z terenów rolniczych podlega procesom urbanizacji, w wyniku których tracą swój pierwotny charakter. Wymaga to z jednej strony dostosowania się produkcji rolniczej do nowych warunków, a z drugiej wsparcia dla nowopowstających branż w celu dywersyfikacji lokalnej gospodarki, poprawy dostępności komunikacyjnej i mobilności mieszkańców, a także ich aktywizacji, w tym poprzez usługi ukierunkowane na rozwój kapitału intelektualnego i społecznego. Szczegółowa polityka wobec obszarów wiejskich i ich delimitacji zawarta została w Strategii Rozwoju Obszarów Wiejskich Województwa Śląskiego do roku 2030.

Regionalne obszary strategicznej interwencji – ujęcie tematyczne

- **OSI konkurencyjne - obszary cenne przyrodniczo**

Obszary szczególnie cenne pod względem przyrodniczym, co powoduje konieczność objęcia ich dodatkową ochroną i wsparciem z poziomu regionu. Kategoryzacja terenów cennych przyrodniczo została oparta o powierzchniowe formy ochrony przyrody (rezerwaty przyrody, parki krajobrazowe, obszary Natura 2000, obszary chronionego krajobrazu, użytki ekologiczne i zespoły przyrodniczo-krajobrazowe) oraz korytarze ekologiczne (korytarze dla ssaków kopytnych i drapieżnych oraz korytarze spójności). Obszary te znajdują się we wszystkich subregionach województwa, a w najmniejszym stopniu w centralnej części regionu. **W gminie Bobrowniki nie notuje się powierzchni prawnie chronionej z uwagi na walory przyrodnicze i różnorodność biologiczną**, jednak należy zaznaczyć rolę bobrownickich lasów jako integralnej części pasa ochronnego GOP.

Zidentyfikowane wyzwania dotyczą: ochrony różnorodności biologicznej i georóżnorodności, poprawy stosunków wodnych i ochrony siedlisk wodno-błotnych na obszarach chronionych oraz zwiększenia drożności korytarzy ekologicznych. Powiązane są również ze wsparciem rozwoju gospodarczego, wykorzystującego lokalne potencjały bez szkody dla przyrody.

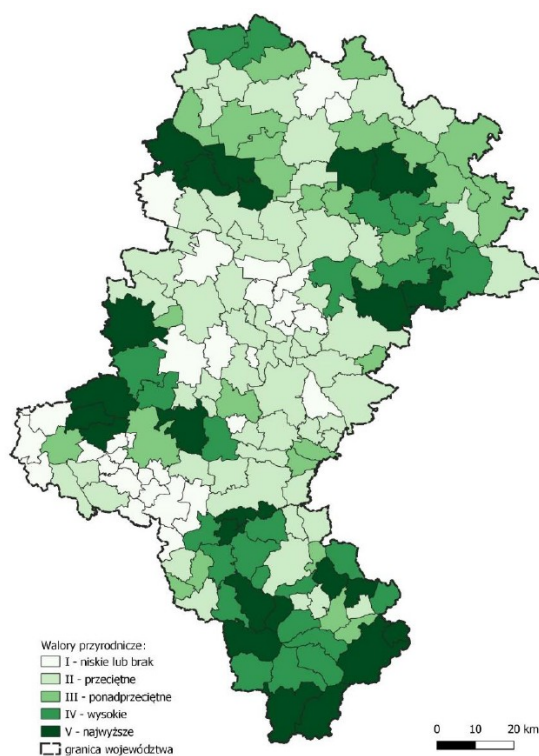
- **OSI konkurencyjne – ośrodki wzrostu**

Obszary predystynowane do pełnienia wiodących funkcji gospodarczych i społecznych w regionie, które w najwyższym stopniu przyczyniają się do rozwoju i wzmocnienia pozycji konkurencyjnej całego województwa, podzielone według 4 kategorii: najważniejsze ośrodki wzrostu, ważne ośrodki wzrostu, pozostałe ośrodki wzrostu oraz ośrodki uzupełniające. Dwie pierwsze to duże miasta regionu: Katowice, Bielsko-Biała, Gliwice oraz Częstochowa, oferujące m.in. dostępność usług wyższego rzędu, np. szkół wyższych oraz jednostek B+R, a także atrakcyjny rynek pracy, charakteryzujące się dużym ciążeniem ze strony jednostek sąsiednich. Pozostałe ośrodki wzrostu to 11 zlokalizowanych w obszarach dużych skupisk miejskich: Metropolii Górnośląskiej i Aglomeracji Rybnickiej. Poza nimi istotne znaczenie mają ośrodki powiatowe: Cieszyn, Racibórz oraz Żywiec, uzupełniające wiodące ośrodki na poziomie lokalnym. **Nie ma w tej grupie gminy Bobrowniki.**

Zidentyfikowane wyzwania dotyczą: podniesienia poziomu innowacyjności w sektorze przedsiębiorstw, wzmocnienia potencjału i skali oddziaływania oraz pozycji ośrodków akademickich oraz sektora B+R, a także utrzymania pozycji ośrodków wzrostu. Poza tym, istotny będzie również rozwój funkcji metropolitalnych, poprawa jakości środowiska i przestrzeni, czy tworzenie atrakcyjnych miejsc pracy.

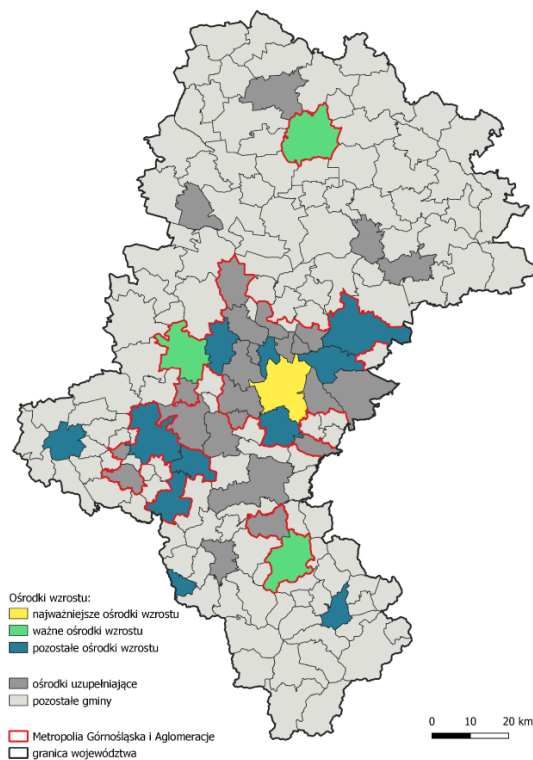
Strategia Rozwoju Gminy Bobrowniki na lata 2021-2030

Rysunek 4. OSI regionalne (konkurencyjne) – obszary cenne przyrodniczo.

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”, s. 102

Rysunek 5. OSI regionalne (konkurencyjne) – ośrodki wzrostu.

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”, s. 104

- **OSI problemowe – gminy tracące funkcje społeczno-gospodarcze**

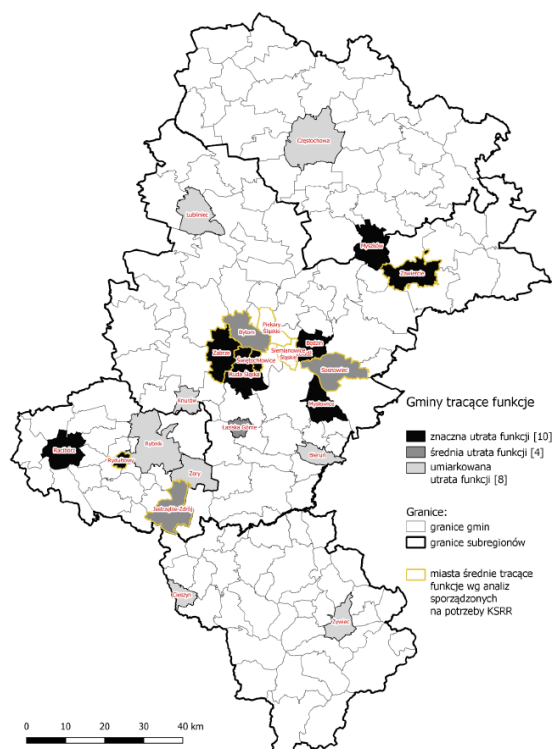
Gminy miejskie i miejsko-wiejskie, które w ciągu kilkunastu lat stopniowo traciły swoją pozycję, jako znaczących ośrodków gospodarczych i społecznych w regionie, podzielone według skali natężenia zjawiska utraty funkcji (znaczna, średnia i umiarkowana utrata funkcji). Łącznie 22 jednostki, **wśród których nie ma gminy Bobrowniki**.

Najwyższa utrata funkcji społeczno-gospodarczych widoczna jest w centralnej części województwa, w szczególności w obszarze największego obszaru miejskiego w kraju tj. Metropolii Górnośląskiej, gdzie wskazać należy: Zabrze, Rudę Śląską, Świętochłowice, Będzin, Czeladź, Mysłowice, Bytom, Sosnowiec. Do obszarów tracących funkcje zaliczyć należy także znaczną część Aglomeracji Rybnickiej, w tym miasta na prawach powiatu: Jastrzębie-Zdrój, Rybnik oraz Żory. Ponadto z mniejszych ośrodków wyraźnie niekorzystnie wybijają się miasta takie jak: Racibórz, Zawiercie czy Myszków.

Na poziomie krajowym jako miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze określono 9 jednostek z województwa śląskiego, z tego 7 uwzględnia strategia regionalna (Zawiercie, Zabrze, Świętochłowice, Rydułtowy, Bytom, Sosnowiec i Jastrzębie-Zdrój). Dwa pozostałe to Siemianowice Śląskie oraz sąsiadujące z gminą Bobrowniki Piekary Śląskie.

W powyższym kontekście za główne wyzwanie regionalne uznano ograniczanie wewnętrznych zróżnicowań na obszarach silnie zurbanizowanych, w tym zapewnienie zrównoważonej sieci ośrodków miejskich, która będzie stanowiła szkielet stabilnego układu przestrzennego regionu. Działania dedykowane gminom tracącym funkcje społeczno-gospodarcze dotyczą: wzmocnienia ich potencjału gospodarczego, wzrostu inwestycji sektora przedsiębiorstw, rozwoju usług, poprawy dostępności kulturalnej i rekreacyjnej, aktywizacji mieszkańców, efektywnej rewitalizacji. Ważna będzie też poprawa jakości przestrzeni i środowiska.

Rysunek 6. OSI regionalne (problemowe) – gminy tracące funkcje społeczno-gospodarcze.

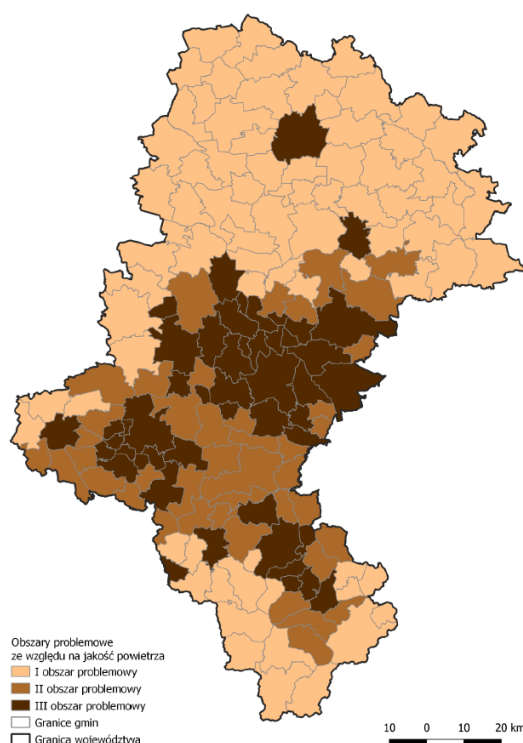
Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”, s. 107

- **OSI problemowe – gminy z problemami środowiskowymi w zakresie jakości powietrza**

Obszary, które negatywnie wyróżniają średnioroczne przekroczenia norm jakości powietrza pod względem: pyłów zawieszonych PM_{2,5} i PM₁₀ oraz benzo(α)pirenu, podzielone według skali tych problemów. Gminy, na terenie których występowało przekroczenie jednego wskaźnika przypisano do I obszaru problemowego, gminy z przekroczeniami dwóch wskaźników (**w tym gmina Bobrowniki**) – do II obszaru problemowego, natomiast III obszar problemowy tworzą gminy, na terenie których wystąpiło przekroczenie średniorocznych norm powietrza dla wszystkich wskaźników. Trzeba zaznaczyć, że powietrze na terenie województwa śląskiego jest silnie zanieczyszczone. Najgorsza sytuacja występuje w aglomeracji górnośląskiej, rybnicko-jastrzębskiej oraz miastach: Częstochowa oraz Bielska-Biała. Źródłem zanieczyszczeń jest emisja z indywidualnych źródeł ogrzewania budynków mieszkalnych, a w dalszym rzędzie również emisja przemysłowa i liniowa.

Kluczowe wyzwanie stanowi ograniczenie niskiej emisji, w tym poprzez wdrażanie założeń, wspieranie realizacji i egzekwowanie przepisów tzw. „uchwały antysmogowej”, rozbudowę sieci gazowej i ciepłowniczej oraz włączenie w nią możliwie największej liczby budynków mieszkalnych, jak również generowanie i wprowadzanie w życie innowacji ograniczających negatywny wpływ na środowisko. Połączonym wyzwaniem jest też zapewnienie odpowiedniej profilaktyki i opieki medycznej.

Rysunek 7. OSI regionalne – gminy z problemami środowiskowymi w zakresie jakości powietrza.

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”, s. 109

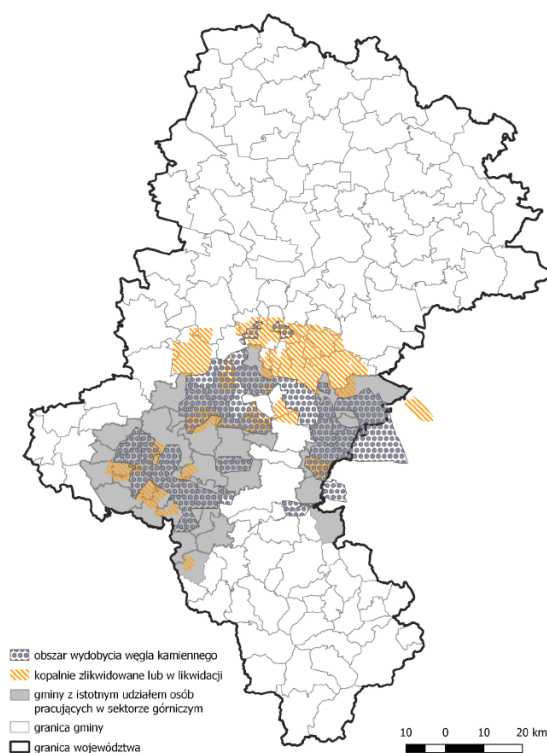
- **OSI problemowe – gminy w transformacji górniczej**

Obszary, na których występują lub będą występowały negatywne skutki procesów restrukturyzacyjnych w obszarze sektora górniczego, co jest związane z transformacją w kierunku gospodarki neutralnej dla środowiska. W praktyce oznacza to jednostki, gdzie: występują tereny pogórnice po zakończonej już działalności wydobywczej (kopalnie zlikwidowane lub w likwidacji),

prowadzona jest aktualnie działalność wydobywcza węgla kamiennego, występuje znacząca liczba pracujących w sektorze górniczym i istotny odsetek pracujących w górnictwie w ogóle zatrudnionych. Zgodnie z tym, wyróżniono 3 typy gmin w transformacji górniczej: gminy z problemem społecznym i przestrzennym oraz osobno, gminy z problemem społecznym i gminy z problemem przestrzennym **(w tym gmina Bobrowniki)**. Gminy te znajdują się w centralnej i zachodniej części województwa, głównie na obszarach wydobywania węgla kamiennego. W zdecydowanej większości są to gminy zlokalizowane na obszarze Aglomeracji Rybnickiej i jej otoczenia, Metropolii Górnośląskiej oraz przy granicy z województwem małopolskim.

Zidentyfikowane wyzwania dotyczą: wzmocnienia i dywersyfikacji gospodarki, przekwalifikowania pracowników odchodzących z sektora górniczego, zagospodarowania terenów po zakończonej eksploatacji górniczej, a także poprawy jakości środowiska, zwiększenia jakości i dostępności usług publicznych, poprawy jakości przestrzeni publicznych, aktywizacji społecznej i zawodowej mieszkańców oraz rozwoju oferty czasu wolnego. Do terenów o priorytetowym zakresie wsparcia z poziomu regionalnego będą zaliczone obszary kumulacji zjawisk problemowych.

Rysunek 8. OSI regionalne – gminy w transformacji górniczej.

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”, s. 112

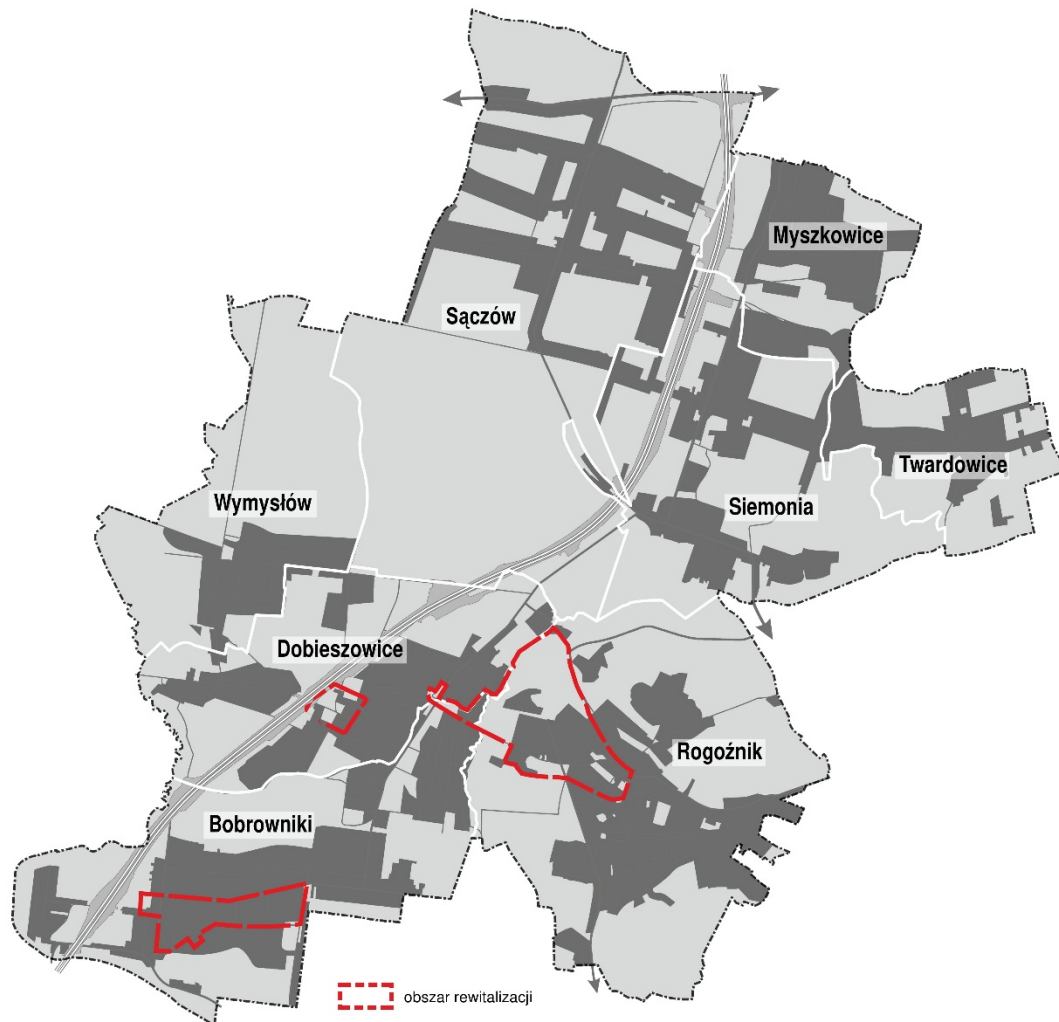
Gminny obszar strategicznej interwencji wraz z zakresem planowanych działań

W ramach prac nad strategią, zarówno na etapie diagnostycznym, jak i planistycznym, analizowano możliwość wyznaczenia w gminie Bobrowniki lokalnych obszarów strategicznej interwencji. Specyfika gminy, zidentyfikowane problemy i wyzwania oraz rozpoznane zasoby endogeniczne i potencjały, które można wykorzystać do rozwoju zgodnego z przyjętą wizją gminy w perspektywie roku 2030, wskazują przede wszystkim na strategiczną interwencję powiązaną z transformacją w kierunku gospodarki neutralnej dla klimatu, w korelacji do transformacji regionalnej, krajowej i unijnej, wymuszonych zmianami globalnymi w energetyce i powiązanych z nią sektorach, w tym w górnictwie węgla kamiennego. Wielu mieszkańców do niedawna pracowało lub nadal pracuje w górnictwie lub w ramach branż bezpośrednio i pośrednio powiązanych. Aktywność ta jest głównym źródłem ich dochodów, co następnie przekłada się na budżet gminy, ale jednocześnie wiąże się z wykształconą wśród społeczności lokalnej kulturą pracy i określonymi oczekiwaniami na rynku pracy, stosunkiem do kwestii doskonalenia czy zmiany kompetencji. Jednocześnie działalność górnicza spowodowała zmiany w środowisku naturalnym i przestrzeni gminy, w tym występuje duży problem zanieczyszczenia powietrza, a także powstały obszary zdegradowane, pogórnice i przemysłowe, które wymagają rewitalizacji i powtórzenia włączenia w obieg społeczny czy gospodarczy. Tym samym cała gmina stoi przed wyzwaniem wieloaspektowej transformacji, którą chce traktować jako potencjalną szansę na eliminację problemów i wzmocnienie jej pozycji konkurencyjnej. W tym zakresie jest zgodna z założeniami polityki regionalnej.

Określony na potrzeby strategii obszar strategicznej interwencji pokrywa się z granicami obszaru rewitalizacji wyznaczonego w Lokalnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Bobrowniki na lata 2017-2023. Obszar ten stanowią trzy podobszary: „Rogoźnik”, „Dobieszowice” i „Bobrowniki”. Pierwszy stanowi teren Parku Dolnego wraz z amfiteatrem i jeziorem oraz przemysłowy teren po dawnych Rogoźnickich Zakładach Materiałów Ogniotrwałych wraz z sąsiadującym Osiedlem Robotniczym i terenami mieszkalnymi. Jednocześnie obejmuje fragment sołectwa Bobrowniki, gdzie zlokalizowany jest urząd gminy, a także fragment sołectwa Dobieszowice, na którym znajduje się stadion wraz z jego najbliższym otoczeniem. Podobszar „Dobieszowice” to z kolei tereny, gdzie znajduje się zabytkowy dworek, dom kultury, biblioteka oraz stara remiza strażacka, a także zespół szkolno-przedszkolny oraz ośrodek pomocy społecznej. Podobszar „Bobrowniki” znajduje się w centralnej i zachodniej części sołectwa i obejmuje dawny teren pogórnicy, na którym znajduje się nieczynny szyb, wraz z najbliższym otoczeniem w postaci terenów mieszkaniowych. Zlokalizowane są tam m.in. przedszkole, szkoła, ośrodek kultury i biblioteka. Strategia postępowania dla tak określonego obszaru strategicznej interwencji obejmuje w szczególności przedsięwzięcia wskazane programie rewitalizacji (lub jego aktualizacji, bazującej na odświeżonej i pogłębionej diagnozie). Wśród najważniejszych planowanych działań należy wymienić program przywrócenia funkcji rekreacyjno-wypoczynkowych terenowi parku w Rogoźniku. Planuje się jego rewitalizację i nowe zagospodarowanie, w tym: odbudowę starej przystani wraz z stworzeniem możliwości rozwijania umiejętności narciarstwa wodnego, budowę infrastruktury wodnej (wyciąg, skocznie wodne itp.), a także zagospodarowanie i uporządkowanie plaży, odbudowę mostu i zagospodarowanie Wyspy Ciszy, gdzie powstanie galeria, biblioteka oraz miejsce spotkań kulturalnych i społecznych, budowę ścieżek rowerowych i połączenie ich z już istniejącymi ścieżkami, wytyczenie ścieżek edukacyjnych, wymianę oświetlenia oraz budowę nowego oświetlenia na terenie parku, budowę instalacji fotowoltaicznych zasilających nowe obiekty w ekologiczną energię, budowę tężni, budowę elektrowni wodnej na jazie do Wyspy Ciszy w formie turbiny Archimedes, uporządkowanie przestrzeni całego parku wraz z małą architekturą i nową zielenią. Ze względu na swoją skalę, przedsięwzięcia te będą w założeniu w dużej mierze finansowane ze środków zewnętrznych, wspieranych wkładem własnym gminy.

Strategia Rozwoju Gminy Bobrowniki na lata 2021-2030

Rysunek 8. OSI gminne – obszary zdegradowane, pogórniczne i przemysłowe przewidziane do rewitalizacji.

Źródło: opracowanie własne

Spójność Strategii Rozwoju Gminy Bobrowniki na lata 2021-2030 z wytycznymi i założeniami zawartymi w dokumentach wyższego rzędu

Strategia Rozwoju Gminy Bobrowniki na lata 2021-2030 jest spójna z dokumentami strategicznymi szczebla unijnego, krajowego, regionalnego i ponadlokalnego, m.in.:

- Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającym wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu i Migracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu na rzecz Zarządzania Granicami i Wiz Strategią na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.),
- Strategią na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.),
- Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030,
- Krajowym Planem Odbudowy,
- Strategią Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030,
- Strategią Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030,
- Strategią Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku,
- Strategią zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030,
- Polityką ekologiczną państwa 2030 – strategią rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej,
- Strategią Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”.

Rozporządzenie ogólne wskazuje pięć podstawowych celów polityki europejskiej. Zestawione z celami Strategii Rozwoju Gminy Bobrowniki na lata 2021-2030 ujawniają, że zaplanowana polityka rozwoju gminy wpisuje się w te założenia. Dotyczy to przede wszystkim wspólnych priorytetów w zakresie doskonalenia dostępności i jakości usług publicznych oraz aktywizacji i włączenia społecznego, ale również wszelkich inicjatyw wynikających z założeń zrównoważonego rozwoju. Ich zgodność z celami strategicznymi Unii Europejskiej wpłynie na możliwości pozyskiwania źródeł finansowania dla przewidzianych w strategii kierunków i pakietów działań.

Podobna spójność występuje w kontekście dokumentów programowych na poziomie krajowym i regionalnym. Założenia rozwojowe opisane w Strategii Rozwoju Gminy Bobrowniki na lata 2021-2030 pozostają w zbieżności z tymi przyjętymi dla całego kraju w ramach dokumentów programowych ogólnych czy sektorowych, a także określonymi regionalnie w Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”. To o tyle istotne, że szereg aspektów rozwojowych pozostaje poza możliwościami oddziaływania z poziomu samorządu lokalnego lub też efekty działań samorządu są uzależnione od aspektów pozostających w kompetencji innych podmiotów, np. władz centralnych czy regionalnych. Gwarantuje to zatem wsparcie, w tym również finansowe, i uprawdopodobnia wystąpienie efektu synergii.

Strategia Rozwoju Gminy Bobrowniki na lata 2021-2030

Tabela 3. Zgodność Strategii Rozwoju Gminy Bobrowniki na lata 2021-2030 z wytycznymi i założeniami zawartymi w wybranych dokumentach wyższego rzędu.

Strategia Rozwoju Gminy Bobrowniki na lata 2021-2030

Źródło: opracowanie własne

System realizacji Strategii Rozwoju Gminy Bobrowniki na lata 2021-2030

System wdrażania

Organizacja i podmioty zaangażowane w realizację strategii

Odpowiedzialność za realizację założeń Strategii Rozwoju Gminy Bobrowniki na lata 2021-2030 ponoszą przede wszystkim władze samorządowe gminy – Wójt Gminy Bobrowniki i Rada Gminy Bobrowniki. Wójt, jako organ wykonawczy samorządu gminnego, pełni kluczową rolę w stymulowaniu i koordynacji działań podejmowanych przez różnorodne podmioty i środowiska, jak również w mobilizowaniu oraz integrowaniu zasobów pozostających w ich dyspozycji – na rzecz realizacji celów i kierunków działań określonych w strategii. Z kolei organ uchwałodawczy, reprezentujący różnorodne środowiska lokalne, odpowiada za uchwalenie strategii oraz jej ewentualną aktualizację, zgodnie z nowymi uwarunkowaniami i potrzebami rozwojowymi miasta. Decyzje, podejmowane w porozumieniu tych organów, będą w bardzo istotny sposób wpływały na rozwój gminy, zgodnie z zasadą, że sukcesy osiągną Ci, którzy potrafią się porozumiewać i współpracować.

Na poziomie operacyjnym kluczową rolę będzie odgrywał Referat Inwestycji i Rozwoju Urzędu Gminy Bobrowniki, pełniący nadzór nad realizacją zapisów strategii. Do jego zadań będzie należeć:

- realizacja przypisanych mu zadań i projektów,
- koordynacja współpracy z podmiotami zaangażowanymi w realizację kierunków działań określonych w strategii,
- monitorowanie i ewaluacja procesu realizacji zadań określonych w strategii, przygotowywanie sprawozdań, koordynacja procesu jej aktualizacji,
- poszukiwanie wraz z innymi podmiotami zaangażowanymi pozabudżetowych źródeł finansowania realizacji zadań i projektów,
- zapewnienie działań w zakresie informacji i promocji strategii.

Dla skutecznego wdrożenia założeń określonych w strategii niezbędna będzie współpraca wszystkich referatów, zespołów i stanowisk w Urzędzie Gminy Bobrowniki oraz jednostek gminnych, które odpowiadają one za realizację przypisanych im zadań oraz biorą udział w procedurze monitoringu, ewaluacji i aktualizacji strategii. Szczegółową odpowiedzialność za realizację poszczególnych działań określonych w Strategii Rozwoju Gminy Bobrowniki na lata 2021-2030 określi Wójt Gminy Bobrowniki w formie zarządzenia.

Strategia uwzględnia ponadto zadania wykraczające poza bezpośrednie kompetencje gminy, zakładając działania wspierane lub realizowane w różnych partnerstwach lokalnych i ponadlokalnych, stąd potrzeba uwzględniania procesów współpracy m.in. z administracją rządową, innymi jednostkami samorządu terytorialnego i ich związkami, przedstawicielami biznesu, organizacjami pozarządowymi, mieszkańcami, czy partnerami zagranicznymi.

Mechanizmy i instrumenty realizacji strategii

Projekty i zadania w ramach Strategii Rozwoju Gminy Bobrowniki na lata 2021-2030 będą realizowane w różnych okresach czasowych: od akcji jednorazowych, poprzez działania realizowane przez kilka tygodni, miesięcy, rok, kilka lat, aż do zadań ciągłych.

Wykorzystane zostaną różne mechanizmy wdrażania strategii, w tym w ramach partnerstw – szczególnie ważna będzie współpraca gmin tworzących Górnośląsko-Zagłębiowską Metropolię.

Strategia Rozwoju Gminy Bobrowniki na lata 2021-2030 będzie wdrażana przy wykorzystaniu zróżnicowanych instrumentów, m.in.:

- finansowych – coroczne uchwały budżetowe Rady Gminy Bobrowniki oraz wieloletnia prognoza finansowa,
- prawnych – inne merytoryczne uchwały Rady Gminy Bobrowniki i zarządzenia Wójta Gminy Bobrowniki w obszarach oddziaływania strategii, a także różne instrumenty polityki rozwoju, umowy, kontrakty i porozumienia pomiędzy gminą a innymi samorządami, administracją rządową, parterami społecznymi i gospodarczymi itp.,
- wdrożeniowych – programy i plany branżowe, w szczególności określone w podrozdziale dotyczącym wytycznych do sporządzania dokumentów wykonawczych,
- projektowych – projekty inwestycyjne i miękkie, mieszczące się katalogu działań przewidzianych strategią, realizowane przy wykorzystaniu funduszy zewnętrznych, głównie europejskich,
- planowania przestrzennego - studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, uszczegóławiające założenia modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy, opisane w strategii, wraz z procedurami zapewniającymi udział mieszkańców w planowaniu przestrzennym itp.,
- organizacyjno-zarządczo-kadrowych – zespoły zadaniowe i projektowe, ciała o charakterze opiniodawczo-doradczym, powoływane w celu usprawnienia procesu wdrażania strategii itp.,
- kontrolnych - kontrola stanu i jakości wdrażanych działań oraz ich rezultatów itp.
- społecznych – działania edukacyjne, informacyjne, promocyjne i konsultacyjne, stanowiące o poparciu społecznym i jakości podejmowanych interwencji (przygotowanie broszury informacyjnej dotyczącej strategii i jej dystrybucja wśród interesariuszy i partnerów realizacyjnych, wykorzystanie strony internetowej gminy, aktywność w mediach społecznościowych, współpraca z mediami, aktywizacja i partycypacja społeczna, w tym poprzez otwarte konkursy ofert).

Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych

Dokumenty wykonawcze względem strategii należy rozumieć jako obowiązkowe oraz pożądane plany i programy gminne, które pozwolą skutecznie wdrożyć jej założenia w życie. Opisują one w większym przybliżeniu niż strategia lub w sposób specjalistyczny podejście do danego zagadnienia, obszaru czy grupy społecznej, uszczegóławiające priorytety oraz strategię postępowania w ramach konkretnych obszarów. Zgodnie z tym, w ramach prac nad Strategią Rozwoju Gminy Bobrowniki na lata 2021-2030 dokonano przeglądu dokumentów w kluczowych obszarach działania urzędu i jednostek gminnych (planowanie i zagospodarowanie przestrzenne, energetyka, gospodarka komunalna, ochrona i opieka nad zabytkami, ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu, transport, polityka społeczna, kreowanie rozwoju lokalnego, oświata, zarządzanie kryzysowe i finanse publiczne), w kontekście ich aktualności, przydatności i spójności ze strategią. Tabela nr 4 stanowi podsumowanie tych analiz, formułując jednocześnie kierunkowe rekomendacje w zakresie sporządzenia lub zmiany tychże dokumentów.

Strategia Rozwoju Gminy Bobrowniki na lata 2021-2030

Tabela 4. Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych.

Obszar tematyczny	Rodzaj dokumentu	Dokument i/lub dedykowana uchwała	Wytyczne dla aktualizacji lub sporządzania dokumentów
Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy	Uchwała nr XIII/130/19 Rady Gminy Bobrowniki z dnia 25 września 2019 r. w sprawie uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Bobrowniki	Dokument aktualny, kierunkowo zgodny z modelem struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy, określonym w strategii.
	Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego	<p>Uchwała nr XXXVIII/377/21 Rady Gminy Bobrowniki z dnia 22 lipca 2021 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Bobrowniki - sołectwo Bobrowniki - Etap I</p> <p>Uchwała nr XXXVIII/486/14 Rady Gminy Bobrowniki z dnia 27 marca 2014 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Bobrowniki – sołectwo Bobrowniki</p> <p>Uchwała nr XLI/510/14 Rady Gminy Bobrowniki z dnia 29 maja 2014 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Bobrowniki – sołectwo Dobieszowice</p> <p>Uchwała nr XL/469/18 Rady Gminy Bobrowniki z dnia 24 maja 2018 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Bobrowniki – fragment sołectwa Dobieszowice</p> <p>Uchwała nr XLI/493/18 RADY GMINY BOBROWNIKI z dnia 28 czerwca 2018 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Bobrowniki – fragment sołectwa Dobieszowice</p> <p>Uchwała nr XLI/511/14 RADY GMINY BOBROWNIKI z dnia 29 maja 2014 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Bobrowniki – sołectwo Myszkowice</p> <p>Uchwała nr XLI/512/14 Rady Gminy Bobrowniki z dnia 29 maja 2014 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Bobrowniki – sołectwo Rogoźnik</p> <p>Uchwała nr XL/470/18 Rady Gminy Bobrowniki z dnia 24 maja 2018 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Bobrowniki –</p>	Cała powierzchnia gminy jest objęta miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Aktualizacja zgodnie z potrzebami, przy zachowaniu spójności ze strategią.

Strategia Rozwoju Gminy Bobrowniki na lata 2021-2030

		<p>fragment sołectwa Rogoźnik /Rozstrzygnięcie nadzorcze Nr IFIIL.4131.1.48.2018 Wojewody Śląskiego z dnia 29.06.2018 r. (Dziennik Urzędowy Województwa Śląskiego poz. 4239 z 03.07.2018 r.)/</p> <p>Uchwała nr XXXI/218/05 Rady Gminy w Bobrownikach z dnia 28 października 2005 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Bobrowniki – sołectwo Sączów</p> <p>UCHWAŁA NR XLI/513/14 Rady Gminy Bobrowniki z dnia 29 maja 2014 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Bobrowniki – sołectwo Sączów</p> <p>Uchwała nr X/128/15 Rady Gminy Bobrowniki z dnia 17 września 2015 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Bobrowniki – sołectwo Sączów</p> <p>Uchwała nr XXIV/291/16 Rady Gminy Bobrowniki z dnia 29 grudnia 2016 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Bobrowniki – fragment sołectwa Sączów</p> <p>Uchwała nr XXXVI/438/18 Rady Gminy Bobrowniki z dnia 25 stycznia 2018 r. w sprawie zmiany fragmentu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Bobrowniki – sołectwo Sączów</p> <p>Uchwała nr XLI/514/14 RADY GMINY BOBROWNIKI z dnia 29 maja 2014 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Bobrowniki – sołectwo Siemonia</p> <p>Uchwała nr XXXVIII/487/14 Rady Gminy Bobrowniki z dnia 27 marca 2014r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Bobrowniki – sołectwo Twardowice</p> <p>Uchwała nr XXIII/276/16 Rady Gminy Bobrowniki z dnia 1 grudnia 2016 r. w sprawie zmiany fragmentu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Bobrowniki – sołectwo Twardowice</p> <p>Uchwała nr XXX/216/05 Rady Gminy w Bobrownikach z dnia 30 września 2005r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Bobrowniki –</p>	
--	--	---	--

Strategia Rozwoju Gminy Bobrowniki na lata 2021-2030

		<p>sołectwo Wymysłów</p> <p>Uchwała nr XLI/515/14 Rady Gminy Bobrowniki z dnia 29 maja 2014 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Bobrowniki – sołectwo Wymysłów</p> <p>Uchwała nr XV/195/16 Rady Gminy Bobrowniki z dnia 29 lutego 2016 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Bobrowniki – fragment sołectwa Wymysłów</p>	
Energetyka	Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe	Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla tereny Gminy Bobrowniki do 2034 roku	Dokument aktualny, kierunkowo zgodny z założeniami strategii. Aktualizacja co najmniej raz na 3 lata, przy zachowaniu spójności ze strategią.
Gospodarka komunalna	Wieloletnie plany gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy	Brak	Gmina opracowała wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Bobrowniki na lata 2021-2025, jednak w ramach rozstrzygnięcia nadzorczego stwierdzono jego nieważność. Potrzeba wdrożenia korekt, przy zachowaniu spójności ze strategią, oraz ponownego przeprowadzenia procedury uchwalenia.
	Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych	Uchwała nr XXXII/306/21 w sprawie uchwalenia wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych na lata 2021-2023	Dokument aktualny, kierunkowo zgodny z założeniami strategii. Najpóźniej w 2023 r. aktualizacja lub opracowanie nowego planu, przy zachowaniu spójności ze strategią.
Ochrona i opieka nad zabytkami oraz zarządzanie dziedzictwem	Gminny program opieki nad zabytkami	Uchwała nr XVII/166/19 Rady Gminy Bobrowniki z dnia 19 grudnia 2019 r. w sprawie przyjęcia "Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Dla Gminy Bobrowniki na lata 2020-2023"	Dokument aktualny, kierunkowo zgodny z założeniami strategii. Najpóźniej w 2023 r. aktualizacja lub opracowanie nowego planu, przy zachowaniu spójności ze strategią.
Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu	Gminny program ochrony środowiska	Program Ochrony Środowiska dla Gminy Bobrowniki na lata 2017-2020 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2021-2024	Potrzebna aktualizacja lub opracowanie nowego dokumentu, zgodnie z Ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, przy zachowaniu spójności ze strategią. Ochrona środowiska stanowi jeden z priorytetów strategii, o czym świadczą m.in. cele operacyjne: 2.1. Kształtowanie atrakcyjnych warunków zamieszkania i rozwój

Strategia Rozwoju Gminy Bobrowniki na lata 2021-2030

			infrastruktury technicznej oraz 2.2. Skuteczna eliminacja zanieczyszczeń i adaptacja do zmian klimatu.
	Plan gospodarki niskoemisyjnej	Uchwała Nr XXXVII/370/21 w sprawie przyjęcia Aktualizacji Programu Ograniczenia Niskiej Emisji dla Gminy Bobrowniki na lata 2021-2025	Dokument aktualny, kierunkowo zgodny z założeniami strategii. Najpóźniej w 2025 r. aktualizacja lub opracowanie nowego planu, przy zachowaniu spójności ze strategią.
	Program usuwania azbestu	Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Bobrowniki na lata 2012-2032	Dokument aktualny, kierunkowo zgodny z założeniami strategii.
	Program małej retencji	Brak	Dokument opcjonalny, ważny z uwagi na konsekwencje zmian klimatu, podtopienia występujące w dolinie Brynicy, a jednocześnie dostępność środków zewnętrznych na inwestycje retencyjne. Strategia traktuje te kwestie priorytetowo, o czym świadczy m.in. cel operacyjny 2.2. Skuteczna eliminacja zanieczyszczeń i adaptacja do zmian klimatu.
Transport	Strategia rozwoju elektromobilności	Brak	Dokument opcjonalny, ważny w kontekście dążenia do realizacji zasad zrównoważonego rozwoju w zakresie mobilności, w której szczególne miejsce zajmuje elektromobilność, a także ze względu na dostępność środków zewnętrznych na przedmiotowe działania. Strategia traktuje te kwestie priorytetowo, o czym świadczy m.in. cel operacyjny 2.4. Poprawa dostępności transportowej oraz rozwój zintegrowanej i ekologicznej mobilności. Ewentualne opracowanie w szerszym partnerstwie, np. powiatowym lub metropolitalnym.
	Plany rozwoju sieci drogowej wraz planami finansowania w zakresie dróg gminnych	Brak	Zgodnie z Ustawą z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych, do zarządcy drogi należy w szczególności opracowywanie planów rozwoju sieci drogowej. Rozwój infrastruktury drogowej stanowi jeden z priorytetów strategii, o czym świadczy m.in. cel operacyjny 2.4. Poprawa dostępności transportowej oraz rozwój zintegrowanej i ekologicznej mobilności.
Polityka społeczna	Gminna strategia rozwiązywania problemów społecznych	Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Bobrowniki na lata 2016-2022	Dokument aktualny, kierunkowo zgodny z założeniami strategii. Najpóźniej w 2022 r. aktualizacja lub opracowanie nowego planu, przy zachowaniu spójności ze strategią.
	Gminny program rewitalizacji	Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Bobrowniki na lata 2017-2023	Dokument aktualny, kierunkowo zgodny z założeniami strategii. Najpóźniej w 2023 r. rekomendowana aktualizacja lub opracowanie nowego programu, przy zachowaniu spójności ze strategią. Procesy rewitalizacji oraz odnowy miejscowości stanowią priorytet strategii, o czym świadczy m.in. cel operacyjny 2.3. Wykorzystanie polityki przestrzennej i rewitalizacji jako narzędzi kreujących rozwój lokalny.
	Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz	Uchwała Nr XL/386/21 w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w gminie Bobrowniki na lata	Dokument aktualny, kierunkowo zgodny z założeniami strategii. Najpóźniej w 2025 r. aktualizacja lub opracowanie nowego programu, przy zachowaniu spójności ze strategią.

Strategia Rozwoju Gminy Bobrowniki na lata 2021-2030

	ochrony ofiar przemocy w rodzinie	2021-2025	
	Gminny program wspierania rodziny	Uchwała Nr XXXIX/384/21 w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2021-2023	Dokument aktualny, kierunkowo zgodny z założeniami strategii. Najpóźniej w 2023 r. aktualizacja lub opracowanie nowego programu, przy zachowaniu spójności ze strategią.
	Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii	Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2021	Program przyjmowany corocznie. Aktualizacja lub opracowanie nowego programu, przy zachowaniu spójności ze strategią.
Rozwój lokalny	Program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3. Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie	Wieloletni Program Współpracy Gminy Bobrowniki z Organizacjami Pozarządowymi i Innymi Podmiotami na lata 2021-2023	Rekomendowane utrzymanie dobrej praktyki w postaci programu wieloletniego. Obszary współpracy finansowej i niefinansowej powinny uwzględniać szczególnie te pola, które strategia uznaje za kluczowe i w których organizacje pozarządowe zostały wskazane jako partnerzy realizacyjni.
	Programy odnowy miejscowości	Brak	Opcjonalne opracowanie. Programy mogą uszczegółowić zapisy strategii, tworząc przestrzeń do realizacji wielu działań lokalnych, w tym przy zaangażowaniu mieszkańców, a jednocześnie stać się instrumentami pozyskiwania środków na dedykowane przedsięwzięcia.
Oświata	Plan sieci publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez gminę	Uchwała nr XI/109/19 Rady Gminy Bobrowniki z dnia 18 lipca 2019 r. w sprawie ustalenia planu sieci szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Bobrowniki oraz określenia granic obwodów tych szkół	Dokument aktualny, kierunkowo zgodny z założeniami strategii. Strategia zakłada jednak „monitorowanie sieci placówek wychowania przedszkolnego oraz szkół w gminie oraz dostosowanie jej do obecnych i przyszłych potrzeb oraz zmian przestrzenno-urbanizacyjnych i demograficznych, a także możliwości organizacyjno-finansowych gminy” (kierunek działania 1.1.9). Zmiana uchwały zgodnie z potrzebami.
Zarządzanie kryzysowe	Gminny plan zarządzania kryzysowego	Dokument aktualny, kierunkowo zgodny z założeniami strategii. Aktualizacja zgodnie z potrzebami, w tym rekomendowane wdrożenie doświadczeń kadr zarządzających gminą w czasie pandemii COVID-19.	
Finanse publiczne	Wieloletnia prognoza finansowa	Uchwała Nr XLII/408/21 w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Bobrowniki	Dokument aktualny, kierunkowo zgodny z założeniami strategii. Aktualizacja zgodnie z potrzebami.

Źródło: Opracowanie we współpracy z gminą

Monitoring, ewaluacja i aktualizacja dokumentu

Monitoring i ewaluacja strategii stanowią ważne narzędzia procesu decyzyjnego w zakresie zarządzania rozwojem gminy, dostarczające wiedzy o tym, czy strategia jest realizowana zgodnie z założeniami i czy przynosi to oczekiwane efekty, czy ewentualnie potrzebna jest korekta określonych w niej działań.

Sprawozdawczość z realizacji strategii będzie prowadzona systematycznie w układzie rocznym w oparciu o art. 28aa. Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, który zobowiązuje wójta do corocznego przygotowywania i publikacji raportu o stanie gminy. Obejmuje on podsumowanie działalności w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał rady gminy.

Sprawozdawczość z realizacji strategii będzie realizowana w oparciu o dwa elementy:

- analizę wskaźnikową,
- sprawozdanie z realizacji kierunków działań określonych w strategii.

Każdy z kierowników referatów i dyrektorów jednostek gminnych odpowiada za realizację przypisanych mu kierunków działań oraz za przekazywanie kompletnej informacji sprawozdawczej (również w przypadku, kiedy działania nie leżą w jego bezpośredniej kompetencji, ale są powiązane tematycznie z wykonywanymi obowiązkami – wtedy odpowiada za pozyskanie danych i informacji od zewnętrznych partnerów realizacyjnych). Kierunki działań i zakresy tematyczne, które powinny znaleźć odzwierciedlenie w sprawozdaniach, określa plan operacyjny strategii. Analiza wskaźnikowa powinna uwzględniać wskaźniki określone w strategii, z których kluczowe znaczenie mają wskaźniki zgromadzone w poniższej tabeli, którym przypisano wartości bazowe i docelowe. Mogą one być poszerzane lub zamieniane, zgodnie z potrzebami systemu monitorowania i ewaluacji. Analiza powinna być realizowana każdorazowo z wykorzystaniem jednego źródła danych, prowadzona w sposób dynamiczny, wskazując zmianę, jej zakres i kierunek, a także – w przypadku niepożądanych tendencji – rekomendacje zmierzające do poprawy funkcjonowania systemu wdrażania. Analiza może być również prowadzona w sposób porównawczy. Za zebranie i podsumowanie informacji sprawozdawczej odpowiada Referat Inwestycji i Rozwoju Urzędu Gminy Bobrowniki, pełniący nadzór nad realizacją zapisów strategii.

Ponadto, rekomenduje się, aby w połowie okresu obowiązywania i wdrażania Strategii Rozwoju Gminy Bobrowniki na lata 2021-2030 oraz po jej zakończeniu przeprowadzić badanie ewaluacyjne, w celu uzyskania praktycznych wniosków, które posłużą udoskonaleniu bieżącej lub przyszłej interwencji strategicznej. Ewaluacja może zostać zrealizowana w formie spotkania z udziałem władz samorządowych oraz najważniejszych interesariuszy lokalnych i partnerów realizacyjnych. Pożądanym jest, aby badania ewaluacyjne były wspierane przez niezależnych ekspertów zewnętrznych, co pozwoli na uwzględnienie wiedzy eksperckiej, doświadczenia i potencjału instytucji wyspecjalizowanych w tego typu badaniach, a także na zapewnienie bezstronności i obiektywizmu w procesie oceny.

Wyżej wymienione materiały i informacje będą podstawą dla Wójta Gminy Bobrowniki i Rady Gminy Bobrowniki do podejmowania oceny realizacji strategii, proponowania priorytetów realizacyjnych podpartych budżetowo, wprowadzania uzupełnień oraz dokonywania niezbędnych i uzasadnionych zmian w odpowiedzi na zmieniające się uwarunkowania wewnętrzne i zewnętrzne.

Strategia Rozwoju Gminy Bobrowniki na lata 2021-2030

Tabela 5. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia.

OBSZAR STRATEGICZNY 1. MIESZKAŃCY					
Cel strategiczny 1. Zagwarantowanie komfortu życia oraz wysokiej dostępności i jakości usług publicznych jako elementów wzmacniających atrakcyjność osadniczą gminy Bobrowniki.					
Cele operacyjne:	Rezultat	Wskaźnik rezultatu	Źródło pozyskiwania informacji	Wartość bazowa wskaźnika	Wartość docelowa wskaźnika
1.1. Zapewnienie efektywnej i nowoczesnej oferty edukacyjnej.	Poprawa warunków nauki	Liczba zmodernizowanych sal lekcyjnych	Gminny Zespół Oświaty	0	12
	Podniesienie jakości kształcenia	Wyniki egzaminów końcowych	Centralna Komisja Egzaminacyjna	57%	60%
1.2. Wdrożenie kompleksowej i perspektywicznej polityki zdrowotnej i społecznej.	Zapewnienie mieszkańcom dostępności wysokiej jakości usług ochrony zdrowia	Poziom zadowolenia mieszkańców z działalności ośrodków zdrowia	ZOZ	Ankieta ex ante	+10%
	Zapewnienie oferty wsparcia wykluczonych społecznie	Liczba projektów dedykowanych wykluczonym	OPS	0	20
1.3. Wzmocnienie sportu i rekreacji jako specjalizacji lokalnych.	Zapewnienie dostępności wysokiej jakości infrastruktury sportowej	Liczba nowych obiektów	Urząd Gminy	0	5
	Wzrost aktywności ruchowej mieszkańców	Liczba wydarzeń w obiektach sportowych	GCKiS	0	20
1.4. Pielęgnowanie kultury i dziedzictwa budujących tożsamość lokalną i przewagę konkurencyjną gminy.	Poprawa jakości infrastruktury	Liczba zmodernizowanych obiektów	GCKiS/UG	0	5
	Zwiększenie i uatrakcyjnienie oferty kulturalnej	Liczba zajęć stałych i czasowych + liczba uczestników	GCKiS	0	50/5000
1.5. Nowoczesne zarządzanie sprawami publicznymi, służące mieszkańcom, środowisku i gospodarce.	Poprawa warunków pracy i korzystanie z usług urzędów	Liczba usuniętych barier architektonicznych w usługach publicznych	Urząd Gminy	0	10
	Zwiększenie liczby spraw realizowanych elektronicznie	Odsetek e-usług	Urząd Gminy	25%	50%
OBSZAR STRATEGICZNY 2. PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO					
Cel strategiczny 2. Szczególna dbałość o przestrzeń i środowisko stanowiące dobro wspólne wszystkich mieszkańców gminy Bobrowniki.					
Cele operacyjne:	Rezultaty	Wskaźnik rezultatu	Źródło pozyskiwania informacji	Wartość bazowa wskaźnika	Wartość docelowa wskaźnika
2.1. Kształtowanie atrakcyjnych warunków zamieszkania i rozwój	Zwiększenie dostępności i jakości usług wodociągowych i kanalizacyjnych	Liczba wybudowanych sieci wodociągowych i kanalizacyjnych	Urząd Gminy/AQUA PLUS	0 km	10 km

Strategia Rozwoju Gminy Bobrowniki na lata 2021-2030

infrastruktury technicznej.					
2.2. Skuteczna eliminacja zanieczyszczeń i adaptacja do zmian klimatu.	Poprawa efektywności energetycznej budynków prywatnych	Liczba gospodarstw korzystających z ekologicznych źródeł ciepła	Urząd Gminy	457	1000
	Zwiększenie poziomu odpadów podatnych do dalszego wykorzystania	Odpady poddane recyklingowi	Urząd Gminy	25%	50%
2.3. Wykorzystanie polityki przestrzennej i rewitalizacji jako narzędzi kreujących rozwój lokalny.	Podniesienie poziomu życia na terenach objętych rewitalizacją	Liczba przedsięwzięć zlokalizowanych na terenach zrewitalizowanych	Urząd Gminy	0	20
2.4. Poprawa dostępności transportowej oraz rozwój zintegrowanej i ekologicznej mobilności.	Poprawa stanu infrastruktury drogowej	Liczba zbudowanych/zmodernizowanych dróg	Urząd Gminy/PZD	0	10 km
	Poprawa dostępności komunikacji gminnej	Poziom zadowolenia z usług	Urząd Gminy/ZTM	Ankieta ex ante	+10%
OBSZAR STRATEGICZNY 3. GOSPODARKA LOKALNA					
Cel strategiczny 3. Prowadzenie aktywnej polityki wspierającej wzrost gospodarczy, służący mieszkańcom i budżetowi gminy Bobrowniki.					
Cele operacyjne:	Rezultaty	Wskaźnik rezultatu	Źródło pozyskiwania informacji	Wartość bazowa wskaźnika	Wartość docelowa wskaźnika
3.1. Tworzenie warunków dla rozwoju gospodarczego i inwestycyjnego gminy.	Podniesienie atrakcyjności gospodarczej gminy jako miejsca wysokiej jakości obsługi	Poziom zadowolenia interesantów z obsługi inwestora	Urząd Gminy/Starostwo Powiatowe	Ankieta ex ante	+10%
3.2. Rozwój i promocja lokalnej przedsiębiorczości oraz aktywizacja zawodowa mieszkańców.	Wzrost przedsiębiorców lokalnych	Liczba nowych podmiotów zarejestrowanych w CEIDG	Urząd Gminy	0	150
	Poprawa dostępności wsparcia dla MŚP	Liczba przedsięwzięć zorganizowanych dla wsparcia MŚP	Urząd Gminy/Starostwo Powiatowe	0	10

Źródło: opracowanie przez UG Bobrowniki

Ramy finansowe i potencjalne źródła finansowania Strategii Rozwoju Gminy Bobrowniki na lata 2021-2030

Ramy finansowe

Ramy finansowe wskazują wielkości środków finansowych szacowanych na realizację strategii, a jednocześnie potwierdzają możliwość realizacji przez gminę zaplanowanych działań. Uzależnione są one od uregulowań prawa krajowego, sytuacji społeczno-gospodarczej, stanu finansów publicznych, dostępności dodatkowych środków na rozwój, w tym unijnych, zakresu przedmiotowego i horyzontu czasowego realizowanych przez gminę zadań, jej zdolności administracyjnych i organizacyjno-zarządczych, kondycji finansowej oraz możliwości inwestycyjnych, przede wszystkim w perspektywie długofalowej. Przy ich konstruowaniu wykorzystano doświadczenia zebrane podczas opracowywania innych podobnych tematycznie dokumentów, projektów, studiów wykonalności itp., a także wynikające z realizacji działań w ostatnich latach, w tym przede wszystkim w ramach wdrażania poprzedniej strategii do roku 2020. Ważnym punktem odniesienia były dostępne na moment tworzenia ram finansowych informacje na temat potencjalnych zewnętrznych źródeł finansowania. Finansowanie działań rozwojowych, określonych w Strategii Rozwoju Gminy Bobrowniki na lata 2021-2030, będzie się odbywać przy wykorzystaniu środków, które pozostają w dyspozycji samorządu lub o które gmina może skutecznie zabiegać. Wśród nich najistotniejsze są środki publiczne. Środki pochodzące z budżetu gminy będą zapewniały niezbędne współfinansowanie projektów w ramach programów operacyjnych i innych finansowanych ze źródeł krajowych i międzynarodowych.

Analizując zdolność gminy Bobrowniki do realizacji zadań wynikających z zapisów strategii, należy odnieść się do danych historycznych przedstawiających jej stan finansów, a także dokonać próby określenia potencjału inwestycyjnego gminy w perspektywie objętej strategią, opierając się przy tym na danych prognostycznych.

W analizowanym okresie 2011-2020 dochody budżetu gminy rosły z roku na rok, zwiększając się trzykrotnie z ok. 28,2 mln zł w roku 2011 do ponad 60 mln w 2019 roku i 84,4 mln zł w roku 2020. Na skok dochodów w ostatnim badanym roku składał się wzrost dochodów własnych o ok. 32 do 50 mln zł. Równolegle rosły także dochody w przeliczeniu na jednego mieszkańca – na początku analizowanego okresu było to 2 416 zł, zaś w 2019 r. 5 006 zł i aż 6 961 zł w 2020 roku. Z punktu widzenia struktury budżetu, najważniejszym źródłem dochodów były dochody własne, stanowiące na przestrzeni ostatniej dekady przeciętnie 57% budżetu rocznie. Pomimo dynamicznego wzrostu w ujęciu nominalnym (ponad 3-krotnego), ich procentowy udział w budżecie nieznacznie spadł. Powodem ku temu był wysoki wzrost poziomu otrzymywanych dotacji - o niespełna 20 mln zł. Wzrost ten należy wiązać m.in. przede wszystkim z rządowymi transferami pieniężnymi w ramach programu „Rodzina 500+”. Kwoty te gmina w całości dystrybuje wśród mieszkańców i nie mają one żadnego przełożenia na jej realne zdolności finansowe. Odpowiedzialność za obsługę rządowych transferów w tym zakresie przechodzi w 2022 r. na Zakład Ubezpieczeń Społecznych i należy się spodziewać, że znacząco odbije się to na statystykach finansowych gmin w całej Polsce. Potwierdza to wpływ, jaki te środki wywarły na dochody gminy Bobrowniki. Na przestrzeni dekady udział dotacji wśród dochodów wzrósł z 20% do 30%, umacniając swoją pozycję jako druga najważniejsza składowa budżetu. Za najmniejszą część dochodów – 11% w roku 2020 – odpowiadały subwencje (średniorocznie 7,7 mln zł wpływów). W związku ze wzrostami poziomów dochodów własnych i

dotacji, ich udział w strukturze dochodów zmalał prawie o połowę w latach 2011-2020 z poziomu 21%.

Wymiarem aktywności samorządu terytorialnego w kreowaniu podstaw rozwoju lokalnego są przede wszystkim wydatki budżetowe. Należy wskazać wyraźny wzrost wydatków budżetowych ponoszonych przez gminę. W analizowanym okresie 2011-2020 wzrosły one z ok. 30 mln zł do ok. 71 mln zł. Odpowiednio wzrastały wydatki gminy w przeliczeniu na jednego mieszkańca. W roku 2011 było to 2 571 zł, zaś w roku 2019 było to już 5 082 zł i 5 849 w roku 2020. Najwyraźniejszy skok wydatków gmina odnotowała na przełomie lat 2016/2017, czyli wraz z początkiem transferów przekazywanych w ramach wspomnianego programu „Rodzina 500+”. Szczególnym rodzajem wydatków są wydatki inwestycyjne, które służą kreowaniu nowej jakości życia mieszkańców gminy, tworząc podstawy trwałego rozwoju społecznego, gospodarczego, środowiskowego i przestrzennego. W okresie analizowanych ostatnich 10 lat inwestycje pochłaniały średniorocznie ponad 11,9 mln złotych. W pierwszej połowie dekady przekroczyły ten próg jedynie raz, zaś w ciągu ostatnich 5 lat zdarzyło się to już 4-krotnie, co świadczy o znacznym wzroście aktywności inwestycyjnej na przestrzeni dekady.

Wraz ze zwiększającymi się wydatkami, w tym wydatkami inwestycyjnymi, gmina z powodzeniem realizowała swoje zobowiązania z zakresu obsługi zadłużenia. Na przestrzeni dekady widoczny jest trend jego stopniowego wzrostu, co nierozdzielnie wiąże się z intensywną polityką inwestycyjną oraz koniecznością ponoszenia wkładów własnych w ramach projektów realizowanych przy współfinansowaniu ze środków zewnętrznych. O ile w roku 2011 gmina wydatkowała na obsługę długu niespełna 22 tys. zł, to w roku 2020 na obsługę wydano niecałe 252 tys. zł.

Przytoczone informacje pozwalają stwierdzić, że okresie 2011-2020 gmina Bobrowniki prowadziła zrównoważoną politykę budżetową o silnym priorytecie inwestycyjnym – wydatki rosły współmiernie z dochodami, a wydatki inwestycyjne odgrywały wśród nich coraz silniejszą rolę, co przekładało się na wzrost zobowiązań. O ile rosnący poziom zadłużenia nakazuje prowadzenie ostrożnej polityki wydatków w kolejnych latach, ocenia się, iż stan finansów publicznych gminy zarządzany jest w sposób racjonalny, co otwiera możliwości wykorzystania wsparcia funduszy zewnętrznych w realizacji projektów zapisanych w strategii.

Zasada dodatkowości środków finansowych w realizacji projektów zapisanych w strategii oznacza, że to od potencjału inwestycyjnego gminy zależy, w jakim czasie i ile środków finansowych będzie mogło przeznaczyć na działania związane z rozwojem, czyli przede wszystkim na realizację strategii. Wskaźniki do szacowania tegoż potencjału zaczerpnięto z prognoz finansowych zawartych w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Bobrowniki na lata 2021-2037 przyjętej Uchwałą nr XLII/408/21 Rady Gminy Bobrowniki z dnia 28 października 2021 roku w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Bobrowniki. Przyjęto w nich prognozowaną, średnioroczną wysokość wydatków gminy ogółem na poziomie ok. 75,2 mln zł.

Określając potencjał inwestycyjny gminy Bobrowniki, posłużono się metodologią opartą na algorytmie obejmującym założenie, że:

$$PI = W_{og} \cdot W_i$$

gdzie:

PI= potencjał inwestycyjny jednostki samorządu terytorialnego,

Wog.= Wydatki budżetowe ogółem,

Wi = średni procentowy udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem jednostki samorządu terytorialnego.

Potencjał inwestycyjny gminy stanowi iloczyn jego prognozowanych wydatków w okresie objętym prognozą i średniego procentowego udziału wydatków inwestycyjnych w wydatkach w okresie poprzednim do prognozowanego. Tak wyliczony potencjał inwestycyjny gminy można uznać za podstawę przyszłej aktywności inwestycyjnej gminy.

Analizując dane historyczne, ustalono że średnia wartość procentowego udziału wydatków inwestycyjnych ponoszonych przez gminę Bobrowniki w okresie 2011-2020 wynosiła 25,6%. Dzięki temu możliwe było oszacowanie jego potencjału inwestycyjnego w okresie realizacji strategii. Wykorzystując wskazane powyżej równanie ustalono, iż przy utrzymaniu obecnego tempa inwestycyjnego, w latach 2021-2030 gmina teoretycznie mogłaby przeznaczać średniorocznie na inwestycje ok. 18,5 mln zł. Należy to zestawić z wynikami przeprowadzonej analizy projektów inwestycyjnych, określonych w WPF, która wskazuje, że w okresie 2021-2030 gmina Bobrowniki planuje wydać na inwestycje ok. 35,4 mln zł, czyli przeciętnie 3,5 mln zł rocznie, a także wydatkami w latach 2011-2020, gdzie na inwestycje przeznaczano średniorocznie ok. 11,9 mln zł. Biorąc pod uwagę skalę kosztów planowanych inwestycji w perspektywie roku 2030 należy stwierdzić, iż zakładana polityka inwestycyjna jest możliwa do realizacji pod warunkiem prowadzenia perspektywicznej i rozsądnej polityki finansowej oraz utrzymania wysokiej skuteczności pozyskiwania środków zewnętrznych przez gminę.

Strategia Rozwoju Gminy Bobrowniki na lata 2021-2030

Tabela 6. Inwestycje kluczowe wraz z szacowanymi ramami i potencjalnymi źródłami finansowania.

Lp.	Nazwa lub krótki opis inwestycji	Lokalizacja inwestycji	Zakres i/lub uzasadnienie inwestycji	Zasięg, potencjalne oddziaływanie inwestycji	Planowy rok lub okres realizacji	Szacowane koszty inwestycji	Potencjalne źródło finansowania inwestycji
Cel operacyjny 1.1. Zapewnienie efektywnej i nowoczesnej oferty edukacyjnej.							
1.	Rozbudowa budynku Gminnego Żłobka w Rogoźniku	Rogoźnik	Przedmiotem projektu będzie rozbudowa budynku Gminnego Żłobka poprzez dobudowanie dodatkowej kondygnacji budynku wraz z wyposażeniem. Rozbudowa żłobka ma na celu zwiększenie dostępności do usług społecznych, w szczególności usług opieki nad dziećmi do lat 3 na obszarze gminy.	Cała gmina	2023-2024	3 500 000,00	Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej- projekt planowany do złożenia
2.	Budowa przedszkola publicznego w Bobrownikach	Bobrowniki	Budowa nowoczesnego przedszkola publicznego na terenie miejscowości Bobrowniki wraz z zagospodarowaniem terenu, infrastrukturą techniczną i elementami małej architektury, odpowiadającego na potrzeby społeczne. W gminie będzie to pierwszy nowy obiekt edukacyjny od 50 lat.	Cała gmina	2021 - 2023	15 500 000,00	Fundusz Przeciwdziałania COVID-19 dla JST w ramach Rządowego Programu Inwestycji Lokalnych (100%)
3.	Zielona infrastruktura przy przedszkolu w Bobrownikach	Bobrowniki	Projekt obejmować będzie zagospodarowanie terenu wokół nowo wybudowanego przedszkola w Bobrownikach obiektami zielonej infrastruktury. Planuje się wykonanie ścieżek dydaktycznych, labiryntu z żywopłotu, tężni solankowej, wykorzystanie wody deszczowej do podlewania roślinności na terenie przedszkola, utworzenie kwietnej łąki oraz innej zielonej infrastruktury. Jest to element edukacji ekologicznej a jednocześnie wdrożenie konkretnych rozwiązań służących środowisku.	Cała gmina	2024	900 000,00	RPO WSL 2021-2027, WFOŚiGW- projekt planowany do złożenia
4.	Modernizacja szkół podstawowych na terenie gminy Bobrowniki	Bobrowniki, Sączów	Przedmiotem projektu będzie remont sali gimnastycznej Szkoły Podstawowej w Bobrownikach oraz remont dachu na częścią zachodnią Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Sączowie.	Cała gmina	2023-2024	2 000 000,00	Ministerstwo Sportu, RPO WSL 2021-2027- projekt planowany do złożenia
5.	Rozbudowa sali gimnastycznej przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Dobieszowicach	Dobieszowice	Obecna sala gimnastyczna w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Dobieszowicach wymaga niezwłocznej przebudowy z uwagi na zły stan techniczny obiektu oraz brak miejsca do przeprowadzenia zajęć w zakresie wychowania fizycznego.	Cała gmina	2022 - 2023	6 400 000,00	Fundusz Przeciwdziałania COVID-19 dla JST w ramach Rządowego Programu Inwestycji Lokalnych (100%)

Strategia Rozwoju Gminy Bobrowniki na lata 2021-2030

6.	Rozbudowa sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej w Rogoźniku	Rogoźnik	Poprawa standardów obecnej sali gimnastycznej w Szkole Podstawowej w Rogoźniku z uwagi na zły stan techniczny obiektu oraz brak miejsca do przeprowadzenia zajęć w zakresie wychowania fizycznego.	Cała gmina	2019-2024	600 000,00	Ministerstwo Sportu i Turystyki – projekt planowany do złożenia do dofinansowania (50% wydatków kwalifikowanych)
7.	Instalacje OZE na budynkach oświaty w gminie Bobrowniki	Cała gmina	Projekt będzie obejmował wymianę źródła ciepła na ekologiczne: pompa ciepła bądź kocioł na biomasę wraz z budową lub rozbudową instalacji fotowoltaicznej na potrzeby własne użytkownika.	Cała gmina	2024	6 500 000,00	RPO WSL 2021-2027- projekt planowany do złożenia
Cel operacyjny 1.2. Wdrożenie kompleksowej i perspektywicznej polityki zdrowotnej i społecznej							
8.	Seniorzy	Cała gmina	Celem projektu będzie rozwój oferty dla osób starszych, w tym zapewnienie możliwości ciekawego i aktywnego spędzania czasu wolnego. Wszelkie działania w projekcie ukierunkowane będą na przeciwdziałanie osamotnieniu i marginalizacji seniorów, uzupełnione od poradnictwo, edukację zdrowotną, działania wpływające na kondycję fizyczną i psychiczną, integrację między pokoleniową, działania profilaktyczne i wspierające rozwój osobowy oraz poznawczy osób starszych, inicjatywy wychodzące naprzeciw potrzebom osób starszych.	Cała gmina	2023	400 000,00	RPO WSL 2021-2027- projekt planowany do złożenia
9.	Utworzenie klubu integracji społecznej	Dobieszowice	Utworzenie KIS. Prowadzenie reintegracji społecznej i zawodowej polegającej na organizowaniu działań mających na celu pomoc w znalezieniu pracy, robót publicznych, prac społecznych osób wykluczonych społecznie oraz długotrwale bezrobotnych. Wyposażenie KIS w stanowiska komputerowe.	Cała gmina	2022-2024	400 000,00	RPO WSL 2021-2027- projekt planowany do złożenia
Cel operacyjny 1.3. Wzmocnienie sportu i rekreacji jako specjalizacji lokalnych.							
10.	Hala sportowo-widowiskowa	Rogoźnik	Budowa hali widowiskowo-sportowej wraz z zagospodarowaniem terenu i infrastrukturą towarzyszącą polegać będzie na maksymalnym wykorzystaniu potencjału istniejącego terenu, a w efekcie uzupełnieniu infrastruktury sportowej gminy. Hala przeznaczona będzie przede wszystkim do rozgrywek siatkówki oraz treningów karate. Planuje się organizację sportowych imprez masowych, jak również prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych, upowszechnianie kultury fizycznej na terenie gminy wśród dzieci, młodzieży i pozostałych grup wiekowych, propagowanie sportu, współzawodnictwa sportowego i zdrowego stylu życia.	Cała gmina	2020-2022	13 594 845,00	dofinansowanie: Ministerstwo Sportu FRKF – 4 750 000 zł; GZM w ramach Metropolitalnego Funduszu Solidarności – 200 000 zł oraz w ramach PONE 1 585 348,00 zł; RPO WSL na lata 2014-2020 1 495 680,00 zł

Strategia Rozwoju Gminy Bobrowniki na lata 2021-2030

							na instalację fotowoltaiczną i pompę ciepła w budynku hali
11.	Budowa budynku zapleczy sanitarno-higienicznych z trybunami sportowymi KS Cyklon w Rogoźniku	Rogoźnik	Poprawa stanu technicznego istniejącego obiektu sportowego, poprzez budowę zapleczy sanitarno- higienicznych z trybunami sportowymi KS Cyklon Rogoźnik wraz z infrastrukturą towarzyszącą i zagospodarowaniem terenu, oświetleniem wzdłuż drogi wew., wykonanie ogrodzenia przy wjeździe. Obiekt ma służyć do celów dydaktycznych podczas zajęć sportowych i rekreacyjnych oraz na treningi Klubu Sportowego „Cyklon”, a także do organizacji imprez widowiskowo-estradowych oraz rekreacyjnych.	Cała gmina	2022-2023	3 911 157,00	Ministerstwo Sportu w ramach Programu Rozwoju Lokalnej Infrastruktury Sportowej – edycja 2021 – umowa podpisana
12.	Olik – zadaszony kort tenisowy, pneumatyczne, namioty – zamiana terenu	Sączów	Przedmiotem projektu jest budowa przy Orliku w Sączowie zadaszony kort tenisowy wraz z budynkiem socjalnym. Kort tenisowy o nawierzchni ze sztucznej trawy, wyposażenie hali do tenisa ziemnego, wykonanie zaplecza szatniowego, wykonanie opaski hali, ciągów pieszych, oświetlenia zewnętrznego, monitoringu wizyjnego, ogrodzenia terenu, zagospodarowanie zielenią, elementy małej architektury.	Cała gmina	2023-2024	2 000 000,00	Ministerstwo Sportu- projekt planowany do złożenia
13.	Rozbudowa bazy sportowej KS Orzeł Bobrowniki wraz zagospodarowaniem otoczenia	Bobrowniki	Poprawa stanu technicznego istniejącego obiektu sportowego, jego rozbudowa z uwzględnieniem infrastruktury towarzyszącej. Rekultywacja i zagospodarowanie terenów przyległych do boiska.	Cała gmina	2023	4 500 000,00	RPO WSL 2021-2027- projekt planowany do złożenia
14.	Rozwój dziedzictwa naturalnego w gminie Bobrowniki poprzez zagospodarowanie terenów zielonych wokół terenów zalewowych Brynicy.	Bobrowniki	Projekt zakłada budowę drogi pieszo-rowerowej wraz miejscem odpoczynku rowerzystów i spacerowiczów na terenie zalewowym Brynicy. Miejsce to zostanie wyposażone w wiatę, ławy, stojaki rowerowe, tablice informacyjne oraz kosze na śmieci. Miejsce to pozwoli na odpoczynek, schronienie się przed deszczem oraz uzyskanie informacji o atrakcjach w najbliższej okolicy. Inwestycja ta powstanie z myślą o poszerzaniu świadomości przyrodniczej, historycznej i kulturowej społeczeństwa, a przede wszystkim ma zachęcić mieszkańców do spędzania w sposób aktywny wolnego czasu na łonie przyrody.	Cała gmina	2026	500 000,00	RPO WSL 2021-2027,WFOŚiGW, NFOŚiGW- projekt planowany do złożenia
15.	Utworzenie ścieżki rowerowej na przebiegu starej kolei	Cała gmina	W ramach projektu planuje się wykorzystać nasyp po torze starej kolei piaskowej, który ciągnie się od powiatu tarnogórskiego: Nakło – Chechto - Świerklaniec- Wymysłów –	Cała gmina	2022-2026	3 000 000,00	

Strategia Rozwoju Gminy Bobrowniki na lata 2021-2030

	piaskowej		Rogoźnik, kończąc w ościennej gminie Wojkowice. Inwestycja ta wpisuje się w koncepcję szlaków rowerowych, łącząc się na tyłach jeziora Świerklaniec z dwoma szlakami rowerowymi: Piekarską Rajzą oraz Śląską Rajzą. Na terenie gminy Bobrowniki trasa przebiega równolegle do ul. Kościuszki w Rogoźniku, przez ul. Kolejową, na tyłach ul. Fabrycznej do ul. Parkowej przez Park w Rogoźniku wzdłuż II zbiornika, wchodząc w las do miejscowości Wymysłów, biegnąc za zalewem, aż do Świerklańca. Celem połączonych ścieżek rowerowych jest oddziaływanie na proekologiczne zachowania mieszkańców, zapewnienie oferty dla chętnych do korzystania z roweru.				
Cel operacyjny 1.5. Nowoczesne zarządzanie sprawami publicznymi służące mieszkańcom, środowisku i gospodarce.							
16.	Dostępny Urząd – Rozbudowa Urzędu Gminy w Bobrownikach	Bobrowniki	Urząd gminy zlokalizowany jest w budynku z lat 50-tych ubiegłego wieku, a przestarzałe rozwiązania technologiczne nie spełniają wymogów i kryteriów obowiązujących standardów. Planuje się rozbudowę obiektu – stworzenie nowoczesnego budynku urzędu gminy wraz z budową instalacji wentylacji mechanicznej i klimatyzacji, przebudową i rozbudową instalacji elektrycznej, odgromowej i c.o. oraz przebudową instalacji gazowej i wodno-kanalizacyjnej wraz z elementami termomodernizacji i zagospodarowaniem terenu – zapewniając dostępność dla osób niepełnosprawnych.	Cała gmina	2023- 2024	7 135 000,00	RPO WSL 2021-2027- projekt planowany do złożenia
Cel operacyjny 2.1. Kształtowanie atrakcyjnych warunków zamieszkania i rozwój infrastruktury technicznej.							
17.	Budowa kanalizacji sanitarnej w gminie Bobrowniki	Sączów, Siemonia, Bobrowniki, Rogoźnik, Dobieszowice.	Realizacja projektu przyczyni się do spełnienia przez aglomerację „Bobrowniki” wymogów dyrektywy 91/271/EWG zgodnie z art. 5 ust. 2, tj. wyposażenie aglomeracji w systemy zbierania ścieków komunalnych gwarantujące 100% poziomu obsługi, w tym wyposażenie w sieć kanalizacyjną co najmniej na poziomie 95% dla aglomeracji o RLM < 100 000.	Cała gmina	2018- 2022	Wydatkowano : 18 155 908,00 Planuje się: 11 467 057,00	POIiŚ: 85% kwoty netto, wydatków kwalifikowanych.
18.	Modernizacja starej części oczyszczalni ścieków wraz z rozbudową sieci kanalizacyjnej.	Twardowice, Wymysłów, Rogoźnik, Siemonia	Projektem objęta będzie modernizacja starej części oczyszczalni ścieków wraz z budową kanalizacji w sołectwie Wymysłów ul. Leśna, Siemonia ul. Kościuszki, Twardowice ul. Wolności o łącznej długości ok. 6 km.	Cała gmina	2025	11 000 000,00	NFOŚiGW- projekt planowany do złożenia
19.	Przydomowe oczyszczalnie w gminie Bobrowniki	Myszkowice, Twardowice	Zakres projektu obejmować będzie budowę przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie obszarów wyłączonych z aglomeracji w szczególności na terenie sołectwa Myszkowice oraz Twardowice. Planuje się wykonanie ok 100 szt. przydomowych oczyszczalni ścieków.	2 miejscowości- Myszkowice i Twardowice	2024	1 500 000,00	RPO WSL 2021-2027/ WFOŚiGW- projekt planowany do złożenia

Strategia Rozwoju Gminy Bobrowniki na lata 2021-2030

20.	Budowa stacji uzdatniania wody przy ul. Kościuszki w Rogoźniku	Rogoźnik	Celem budowy jest zapewnienie ciągłości dostaw wody o właściwych parametrach, oczyszczonej ze związku magnezu i żelaza mieszkańcom Rogoźnika, Dobieszowice i Bobrowniki.	3 miejscowości – Rogoźnik, Dobieszowice, Bobrowniki	2021-2022	4 568 941,50	Fundusz Przeciwdziałania COVID-19 dla JST w ramach Rządowego Programu Inwestycji Lokalnych (100%)
21.	Wymiana starych wodociągów i kanalizacji na terenie gminy Bobrowniki	Siemonia, Rogoźnik, Bobowniki, Dobieszowice, Twardowice, Myszkowice, Wymysłów	Projekt będzie obejmował budowę i modernizację sieci wodociągowej i kanalizacyjnej zlokalizowanej na terenie gminy Bobrowniki, wymianę sieci wodociągowej wykonanej z rur stalowych na rury PE wraz z zakupem sprzętu i wyposażenia niezbędnego do zagwarantowania ciągłości dostaw wody.	Cała gmina	2021-2023	6 420 588,00	NFOŚiGW- projekt planowany do złożenia
22.	Wykup sieci wod-kan wybudowanych przez prywatnych inwestorów	Cała gmina	Ujednoczenie stanu prawnego sieci wodno-kanalizacyjnej na terenie całej gminy – jeden zarządca.	Cała gmina	2021-2023	925 500,00	Dofinansowanie 750 000,00zł
23.	Uregulowanie ciągów wodnych na terenie gminy Bobrowniki	Wymysłów, Dobieszowice	Projekt będzie obejmował uregulowanie koryta wodnego Konotopy.	Cała gmina	2023	1 500 000,00	RPO WSL 2021-2027- projekt planowany do złożenia
24.	Budowa instalacji fotowoltaicznej dla oczyszczalni ścieków położonej w gminie Bobrowniki	Rogoźnik	Przedmiotem niniejszego projektu będzie dostawa i montaż instalacji odnawialnych źródeł energii w postaci instalacji fotowoltaicznych na budynku oczyszczalni ścieków.	Cała gmina	2022	1 502 719,00	Dofinansowanie 1 277 311,15
Cel operacyjny 2.2. Skuteczna eliminacja zanieczyszczeń i adaptacja do zmian klimatu.							
25.	Budowa instalacji OZE na budynkach mieszkańców gminy Bobrowniki	Bobrowniki	Przedmiotem niniejszego projektu będzie dostawa i montaż instalacji odnawialnych źródeł energii w postaci instalacji fotowoltaicznych, kolektorów słonecznych, powietrznych pomp ciepła oraz kotłów na biomasę w postaci pellet.	Bobrowniki	2021-2022	8 229 874,48	dofinansowanie RPO WSL 2014-2020 (85%)
26.	Budowa instalacji OZE na budynkach mieszkańców gminy Bobrowniki – Etap II	Cała gmina	Zakres projektu obejmował będzie montaż paneli fotowoltaicznych oraz kolektorów słonecznych na jednorodzinnych budynkach mieszkańców gminy Bobrowniki.	Cała gmina	2025	5 390 000,00	RPO WSL 2021-2027 (85%)- projekt planowany do złożenia
27.	Termomodernizacja budynków mieszkalnych w Gminie Bobrowniki	Cała gmina	Zakres projektu będzie obejmował termomodernizację budynków jednorodzinnych mieszkańców wraz z wymianą kotła na gazowy, bądź kotła klasy 5. Planowane są pełne termomodernizacje, zawierające wymianę stolarki okiennej, drzwiowej, docieplenie ścian, dachu/stropodachu, piwnicy.	Cała gmina	2025	30 100 000,00	RPO WSL 2021-2027 (85%)- projekt planowany do złożenia

Strategia Rozwoju Gminy Bobrowniki na lata 2021-2030

28.	Budowa nowego, kompleksowego punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych	Rogoźnik	Zasadniczym przedmiotem projektu jest budowa nowego, kompleksowego Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych z rampą wyładowniczą, wagą najazdową lub przejazdową oraz pomieszczeniami socjalno-biurowymi oraz halą magazynowo warsztatową wraz z wyposażeniem, z którego będą korzystać mieszkańcy gminy Bobrowniki.	Cała gmina	2021-2023	2 800 000,00	RPO WSL 2021-2027,
29.	Rekultywacja kanału przy Wyspie Cisz	Rogoźnik	Projekt będzie obejmował rekultywację kanału okalającego Wyspę Cisz w Parku w Rogoźniku w kierunku jazów poprzez jego pogłębienie i wyczyszczenie.	Cała gmina	2024	2 000 000,00	RPO WSL 2021-2027- projekt planowany do złożenia
30.	Modernizacja 3 jazów w parku w Rogoźniku wraz z budową elektrowni wodnej	Rogoźnik	Celem projektu jest podniesienie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego na ternie Gminy Bobrowniki, sołectwo Rogoźnik poprzez modernizację trzech jazów, a także edukacja poprzez zobrazowanie produkcji energii dzięki zastosowaniu turbiny Archimedesesa.	Cała gmina	2024	8 000 000,00	RPO WSL 2021-2027, NFOŚiGW, WFOŚiGW - projekt planowany do złożenia
Cel operacyjny 2.3. Wykorzystanie polityki przestrzennej i rewitalizacji jako narzędzi kreujących rozwój lokalny.							
31.	Czworaki koło Dworku – rewitalizacja	Dobieszowice	Przedmiotem projektu będzie rewitalizacja terenu po Kółku Rolniczym w Dobieszowicach. Teren objęty jest Lokalnym Programem Rewitalizacji. Planuje się wyburzenie starych budynków i zagospodarowanie terenu.	Cała gmina	2024-2025	1 500 000,00	RPO WSL 2021-2027- projekt planowany do złożenia
32.	Dziedzictwo kulturowe - Renowacja Dworku w Dobieszowicach	Dobieszowice	Projekt będzie obejmował wykonanie elewacji zewnętrznej wraz z rewitalizacją wnętrza Dworku w Dobieszowicach. Obiekt jest objęty opieką konserwatora zabytków.	Cała gmina	2026-2027	1 500 000,00	RPO WSL 2021-2027- projekt planowany do złożenia
33.	Zagospodarowanie terenów po byłym szybie w Bobrownikach	Bobrowniki	Gmina planuje zagospodarować tereny przemysłowych oraz zabezpieczyć teren po szybie i nadać im nowe funkcje społeczne.	1 miejscowość- Bobrowniki	2023-2024	5 000 000,00	RPO WSL 2021-2027 - projekt planowany do złożenia (85%)
34.	Rozbiórka starej remizy OSP Dobieszowice wraz z utworzeniem parku kieszonkowego	Dobieszowice	Zrealizowano pierwszy etap zadania inwestycyjnego polegającego na rozbiórce starej, zniszczonej remizy OSP w Dobieszowicach. Planowana jest realizacja drugiego etapu polegającego na utworzeniu parku kieszonkowego w miejscu dokonanej rozbiórki w celu stworzenia miejsca odpoczynku i rekreacji dla mieszkańców sołectwa.	Cała gmina	2020-2021	265 000,00	Środki własne

Strategia Rozwoju Gminy Bobrowniki na lata 2021-2030

Cel operacyjny 2.4. Poprawa dostępności transportowej oraz rozwój zintegrowanej i ekologicznej mobilności.							
35.	Budowa hybrydowego oświetlenia ulicznego na terenie gminy Bobrowniki	Bobrowniki	Doświetlenie nowych terenów mieszkaniowych i osiedli wzdłuż ul. Bażantów, Żurawiej oraz Słowików.	1 miejscowość- Bobrowniki	2021	235 000,00	Górnośląsko Zagłębiowska- Metropolia – dotacja celowa w ramach Metropolitalnego Funduszu Solidarności (85%)
36.	Oświetlenie hybrydowe na terenie gminy Bobrowniki	Cała gmina	Projekt będzie zakładał budowę oświetlenia hybrydowego na terenie gminy Bobrowniki. Zakłada się budowę oświetlenia na terenach nowozasiedlanych oraz doświetlenie ulic.	Cała gmina	2024	7 000 000,00	GZM, RPO WSL 2021-2027- projekt planowany do złożenia
37.	Przebudowa drogi z odwodnieniem na ul. Zwycięstwa i Strażackiej w Myszkowicach	Myszkowice	Przedmiotem projektu jest przebudowa ok 1400 m dróg z odwodnieniem na ul. Zwycięstwa i Strażackiej w Myszkowicach oraz budowa chodnika na dł. ok. 280 m. Ul. Strażacka oraz częściowo ul. Zwycięstwa do rozwidlenia z ul. Gajową pokryta jest nawierzchnią asfaltową.	1 miejscowość - Myszkowice	2021-2022	3 000 000,00	Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg- Projekt planowany do złożenia do dofinansowania (50%)
38.	Przebudowa drogi gminnej na ul. Sienkiewicza w Dobieszowicach	Dobieszowice	Przebudowa drogi ma na celu poprawę standardu komunikacji mieszkańców pomiędzy sąsiadującymi miejscowościami, jak również z centrum gminy.	Cała Gmina	2021-2022	3 056 000,00	Fundusz Dróg Samorządowych – 80% dofinansowania
39.	Budowa drogi w kompleksie mieszkaniowym przy ul. Drozdów w Bobrownikach	Bobrowniki	Budowa drogi dla poprawy warunków mieszkaniowych dla powstających nowych osiedli zabudowy jednorodzinnej.	1 miejscowość - Bobrowniki	2022	2 000 000,00	Dofinansowanie z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg- projekt planowany do złożenia do dofinansowania (50%)
40.	Stacja ładowania samochodów elektrycznych	Bobrownik	Stworzenie dla mieszkańców stacji ładowania samochodów elektrycznych i hybrydowych z czterema punktami ładowania.	Cała Gmina	2023-2024	950 000,00	RPO WSL 2021-2027 -projekt planowany do złożenia (85%)

Źródło: opracowanie przez UG Bobrowniki

Potencjalne źródła finansowania

Finansowanie działań opisanych w Strategii Rozwoju Gminy Bobrowniki na lata 2021-2030 będzie się odbywać za pomocą środków pochodzących z różnych źródeł, aby zwiększyć możliwości realizacyjne oraz efektywność podejmowanych interwencji. W tym kontekście trzeba wskazać na trzy podstawowe źródła:

- publiczne środki zagraniczne, w tym przede wszystkim pochodzących z funduszy unijnych oraz innych instrumentów i mechanizmów europejskich (m.in. EFRR, EFS, FS, fundusze norweskie i EOG),
- publiczne środki krajowe, w tym uwzględniające budżet gminy i innych jednostek samorządu terytorialnego (m.in. fundusze regionalne), fundusze z budżetu państwa, celowe i dotacje państwowe (m.in. środki i programy poszczególnych ministerstw, NFOŚiGW, WFOŚiGW),
- inne prywatne.

Z punktu widzenia dostępnych środków zewnętrznych, najistotniejszym źródłem finansowania, zarówno w zakresie zadań inwestycyjnych, jak i projektów ukierunkowanych na rozwój zasobów ludzkich, są fundusze europejskie. Mając na względzie okres obowiązywania Strategii Rozwoju Gminy Bobrowniki na lata 2021-2030, należy przyjąć, iż finansowanie działań w niej określonych będzie przypadano na końcówkę perspektywy budżetowej Unii Europejskiej na lata 2014-2020, ale przede wszystkim obejmie już okres **Wieloletnich Ram Finansowych na lata 2021-2027** oraz wsparcie w ramach nowego **Europejskiego Funduszu Odbudowy (Next Generation EU)**.

Podsumowując ogólną realizację programów, do 7 listopada 2021 r. podpisano z beneficjentami 95 312 umów o dofinansowanie projektów. Łączna wartość tych inwestycji wynosi 542,0 mld zł. W tej kwocie udział funduszy UE to 330,1 mld zł, czyli 92,2% całej dostępnej alokacji środków UE¹.

Nowy siedmioletni budżet Unii Europejskiej (wieloletnie ramy finansowe) zaplanowano na 1 074,3 mld euro, a dodatkowy anty kryzysowy pakiet odbudowy skumulowany w pierwszych latach ma wynieść 750 mld euro, w tym 390 mld euro w formie dotacji. Łącznie oznacza to kwotę 1 824,3 mld euro. Środki te mają wspierać odbudowę państw po pandemii Covid-19 oraz inwestycje w transformację ekologiczną i cyfrową. Tematyczne kierunki wydatkowania środków określono następująco:

- Jednolity rynek, innowacje i gospodarka cyfrowa: 143,4 mld euro (z tego 10,6 mld euro w ramach Next Generation EU), w tym: Horyzont Europa i Fundusz InvestEU;
- Spójność, odporność i wartości: 1 099,7 mld euro (721,9 mld euro - fundusz odbudowy), w tym: fundusze polityki spójności, Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, Unijny Mechanizm Ochrony Ludności – RescEU, program działań w dziedzinie zdrowia;
- Zasoby naturalne i środowisko: 373,9 mld euro (17,5 mld euro - fundusz odbudowy), w tym: wspólna polityka rolna, Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji;
- Migracja i zarządzanie granicami: 22,7 mld euro, w tym: Fundusz Azylu i Migracji oraz Fundusz Zintegrowanego Zarządzania Granicami;
- Bezpieczeństwo i obrona: 13,2 mld euro, w tym: Europejski Fundusz Obronny i Fundusz Bezpieczeństwa Wewnętrznego;
- Sąsiedztwo i świat: 98,4 mld euro, w tym Instrument Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej oraz Instrument Pomocy Humanitarnej;
- Europejska administracja publiczna: 73,1 mld euro².

1 <https://www.gov.pl/web/fundusze-regiony/postepy-w-realizacji-programow-na-lata-2014-2020---stan-na-7-listopada-2021-roku>
2 <https://www.consilium.europa.eu/pl/infographics/recovery-plan-mff-2021-2027/>

Zgodnie z określonymi priorytetami, rosną inwestycje w transformację klimatyczną i cyfrową. Zakłada się, że kwestie klimatyczne będą uwzględniane przekrojowo, a łączne wydatki na ten cel osiągną 30% łącznych wydatków ze wszystkich programów. Podobnie cyfryzacja ma być traktowana przekrojowo - wydatki na transformację cyfrową znajdują się we wszystkich programach.

Filarem unijnego planu odbudowy ma być **Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności**, zapewniający krajom europejskim wsparcie finansowe, by złagodzić społeczno-gospodarcze skutki pandemii Covid-19. Jego budżet ogółem to 672,5 mld euro (z 750 mld euro w ramach Europejskiego Funduszu Odbudowy), z czego 312,5 mld euro przewidziano w formie dotacji. Środki mogą zostać rozdysponowane do końca 2023 r., a reformy i inwestycje muszą zostać wykonane do 2026 r. Zaplanowana alokacja dla Polski wynosi 23,9 mld EUR, dodatkowo ponad 34 mld EUR z części pożyczkowej funduszu. Podstawą wydatkowania środków ma być Krajowy Plan Odbudowy, finansowany ze środków wspomnianego Europejskiego Instrumentu na Rzecz Odbudowy. Jego celem jest odbudowa potencjału rozwojowego gospodarki utraconego w wyniku pandemii oraz wsparcie budowy trwałej konkurencyjności gospodarki i wzrost poziomu życia społeczeństwa w dłuższym horyzoncie czasowym, co będzie odbywać się m.in. poprzez przyspieszenie rozwoju niskoemisyjnej gospodarki o obiegu zamkniętym, która w sposób odpowiedzialny wykorzystuje zasoby środowiska, a także rozwój oparty na wykorzystaniu rozwiązań cyfrowych. Oczekiwany rezultatem realizacji celu strategicznego KPO jest zwiększenie produktywności gospodarki, która będzie zdolna do tworzenia wysokiej jakości miejsc pracy, dostępnych dla większej liczby osób. W ramach dokumentu założono realizację pięciu komponentów oraz działań (tj. reform i inwestycji):

- Komponent A. Odporność i konkurencyjność gospodarki - 4,133 mld euro, 17,3%;
- Komponent B. Zielona energia i zmniejszenie energochłonności - 6,347 mld euro, 26,6%;
- Komponent C. Transformacja cyfrowa - 3,034 mld, 12,7%;
- Komponent D. Efektywność, dostępność i jakość systemu ochrony zdrowia - 4,262 mld, 17,9%;
- Komponent E. Zielona, inteligentna mobilność - 6,074 mld, 25,5%³.

Około $\frac{1}{3}$ środków z funduszu ma trafić do samorządów⁴.

Kolejnym ważnym instrumentem będzie **Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji**, mający na celu wspieranie terytoriów najbardziej dotkniętych skutkami transformacji w kierunku neutralności klimatycznej i zapobieganie narastaniu dysproporcji regionalnych, ustanowiony w ramach polityki spójności. Puła środków wynosi ok. 17,5 mld euro. Finansowane będą projekty, które obniżą społeczno-gospodarcze koszty dla tych społeczności, które są w dużym stopniu zależne od paliw kopalnych lub wysokoemisyjnych gałęzi przemysłu. Fundusz ma pomóc ograniczyć negatywne skutki społeczne, gospodarcze oraz środowiskowe transformacji energetycznej. Polska zabiega o to, żeby pieniądze te trafiły do wszystkich regionów węglowych w Polsce – zgodnie z tym, oprócz województw śląskiego, dolnośląskiego i wielkopolskiego, fundusz powinien objąć swoim zasięgiem również województwa lubelskie, łódzkie i małopolskie. Te 6 regionów otrzyma 4,4 mld euro z funduszu sprawiedliwej transformacji i polityki spójności (3,8 mld euro z FST + 560 mln euro z polityki spójności). Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji jest częścią Mechanizmu sprawiedliwej transformacji, który obejmuje również inne możliwe źródła finansowania: system sprawiedliwej

3 <https://crido.pl/blog-business/krajowy-plan-odbudowy-komponent-a-odpornosc-i-konkurencyjnosc-gospodarki/>

4 <https://www.money.pl/gospodarka/kpo-sejm-zdecydowal-ws-funduszu-odbudowy-oto-najwazniejsze-informacje-663599914160000a.html>

transformacji w ramach InvestEU oraz nowy instrument pożyczkowy na rzecz sektora publicznego⁵. Województwo śląskie może liczyć na 2,066 mld euro. W związku z tym powstał tj. **Terytorialny Plan Sprawiedliwej Transformacji Województwa Śląskiego 2030**, który stanowi uszczegółowienie obszernej i kompleksowej Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” – Zielone Śląskie w zakresie transformacji społeczno-gospodarczej oraz koncentruje się na najważniejszych i najbardziej palących wyzwaniach transformacyjnych, stojących przed siedmioma podregionami górnictwami śląskiego w najbliższych 10 latach.

Nowa perspektywa budżetowa Unii Europejskiej to dla Polski ok. 170 mld euro (w cenach bieżących), w tym:

- 72,2 mld euro na politykę spójności,
- 3,8 mld euro z funduszu sprawiedliwej transformacji,
- 24,9 mld euro dotacji z Funduszu Odbudowy,
- 34,2 mld euro pożyczek z Funduszu Odbudowy,
- 21,6 mld euro na płatności bezpośrednie dla rolników,
- 10,6 mld euro na rozwój obszarów wiejskich,
- ok. 2 mld euro w ramach instrumentu React EU (instrument na rzecz walki z negatywnymi skutkami COVID-19⁶).

Około 60% funduszy z polityki spójności trafi do **programów realizowanych na poziomie krajowym**, a pozostałe 40% otrzymają **programy regionalne**, zarządzane przez marszałków województw. Programy będą funkcjonowały w podobnym układzie, jak w ramach perspektywy na lata 2014-2020. Podział środków na poszczególne programy krajowe przedstawia się następująco:

- Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FEnIKS) – ponad 25 mld euro (m.in. rozwój gospodarki niskoemisyjnej, ochrony środowiska oraz przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu, inwestycje transportowe, ochrona zdrowia, dziedzictwo kulturowe),
- Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG) – ok. 7,9 mld euro (m.in. innowacje, współpraca nauki i biznesu),
- Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS) (m.in. praca, edukacja, zdrowie oraz dostępność),
- Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy (FERC) – ok. 2 mld euro (między innymi cyfryzacja, sieci szerokopasmowe, rozwój e-usług, cyberbezpieczeństwo),
- Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej (FEPW) – ok. 2,5 mld euro (specjalna pula wsparcia dla województw Polski Wschodniej),
- Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich – ok. 0,5 mld euro (wsparcie dla instytucji wdrażających fundusze UE, szkolenia dla beneficjentów, działania informacyjne),
- Program dotyczący sprawiedliwej transformacji – 4,4 mld euro (pomoc w transformacji dla regionów górniczych),
- Program Pomoc Żywnościowa – 0,2 mld euro,
- Program Ryby – 0,5 mld euro,
- programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej – 0,56 mld euro⁷.

5 https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal/finance-and-green-deal/just-transition-mechanism_pl

6 <https://samorzad.pap.pl/kategoria/aktualnosci/jak-beda-inwestowane-fundusze-ue-z-nowej-perspektywy-jest-plan-podzialu>

7 <https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/fundusze-na-lata-2021-2027/dowiedz-sie-wiecej-o-funduszach-europejskich-na-lata-2021-2027/>

Po uzgodnieniach między ministerstwem i marszałkiem, na program regionalny do województwa śląskiego ma trafić 2,79 mld euro⁸. Trwają finalne prace nad **programem Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027**. Program służy realizacji wizji i celów rozwojowych regionu, zawartych w uchwalonej Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” – Zielone Śląskie i stanowi jeden z najistotniejszych instrumentów polityki regionalnej. Określa następujące priorytety:

- Priorytet I: Inteligentne Śląskie (m.in. badania i innowacje, cyfryzacja i e-usługi, promocja i wsparcie przedsiębiorczości, wzmacnianie konkurencyjności przedsiębiorstw, transformacja przemysłowa, inteligentne specjalizacje),
- Priorytet II: Ekologiczne Śląskie (m.in. wsparcie efektywności energetycznej budynków publicznych i prywatnych, likwidacja zanieczyszczeń, inwestycje w odnawialne źródła energii, adaptacja do zmian klimatu, zapewnienie bezpieczeństwa publicznego, rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, doskonalenie gospodarki odpadami komunalnymi, gospodarka o obiegu zamkniętym, ochrona przyrody i bioróżnorodności, rekultywacja obszarów zdegradowanych),
- Priorytet III: Mobilne Śląskie (m.in. zrównoważona multimodalna mobilność na poziomie lokalnym, w tym rozwój usług transportowych i infrastruktury rowerowej),
- Priorytet IV: Lepiej połączone Śląskie (m.in. ekologiczna mobilność w wymiarze ponadlokalnym, w tym inwestycje w infrastrukturę drogową i kolejową),
- Priorytet V: Społeczne Śląskie (m.in. walka z bezrobociem, promocja i wsparcie zatrudnienia, przeciwdziałanie spowolnieniu gospodarczemu wywołanemu czynnikami zewnętrznymi, wsparcie jakości i dostępności edukacji przedszkolnej, kształcenia ogólnego i zawodowego, doskonalenie zawodowe i przekwalifikowania, promocja i wsparcie uczenia się przez całe życie, ochrona zdrowia i promocja zdrowia, rozwój usług społecznych, wspieranie włączenia społecznego, wsparcie i promocja ekonomii społecznej),
- Priorytet VI: Śląskie dla mieszkańca (m.in. doskonalenie dostępności i jakości usług: edukacja, usługi mieszkaniowe i społeczne, opieka zdrowotna, kultura i zrównoważona turystyka),
- Priorytet VI: Śląskie bliżej obywateli (m.in. zwiększenie roli kultury i turystyki, rozwój ZIT, rewitalizacja, odnowa obszarów wiejskich)
- Priorytet pomocy technicznej (m.in. wsparcie zarządzania i wdrażania, wsparcie beneficjentów, rozwój systemów komunikacji i promocji).

Oczekuje się, że negocjacje regionalnego programu na lata 2021-27 oraz jego ostateczne przyjęcie przez Komisję Europejską nastąpi w połowie 2022 r.

Oprócz wskazanych powyżej programów, istnieją także inne możliwości pozyskania finansowania, w szczególności obejmujące **fundusze krajowe**. Programy Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego mają na celu dofinansowanie zadań z zakresu kultury o charakterze projektowym i kierowane są m.in. do instytucji kultury, organizacji pozarządowych, podmiotów prywatnych i jednostek samorządu terytorialnego (np. Edukacja kulturalna, Infrastruktura domów kultury, Kultura cyfrowa, Kultura Dostępna, Promocja czytelnictwa, Wydarzenia artystyczne dla dzieci i młodzieży, Ochrona zabytków). Programy Ministerstwa Sportu zakładają rozwój bazy sportowej oraz aktywizację ruchową społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży. Obszary priorytetowe stanowią: sport powszechny, sport wyczynowy, infrastruktura sportowa, sport młodzieżowy, sport osób z niepełnosprawnościami (np. programy: „Umiem pływać”, „Klub”, „Sport Wszystkich Dzieci”,

8 <https://www.gov.pl/web/fundusze-regiony/fundusze-unijne-dla-regionow---rezerwa-podzielona-po-rozmowach-z-marszalkami-województw> Kwota dla województwa na program regionalny + FST + Program dla Polski Wschodniej to 4,86 mld euro.

„Szkolny Klub Sportowy”, „Sportowa Polska – Program rozwoju lokalnej infrastruktury sportowej”, czy Program budowy zadaszeń boisk piłkarskich)⁹. Programy Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej koncentrują się na wsparciu rodziny na wszystkich etapach jej rozwoju, w tym zapewniając współfinansowanie dla tworzenia nowych placówek, a także na rozwoju usług opiekuńczych oraz aktywności seniorów (np. Program "Maluch+", Program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023, Program wieloletni "Senior+" na lata 2021-2025, Program wieloletni na rzecz Osób Starszych „Aktywni+” na lata 2021–2025)¹⁰. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej¹¹ oraz Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej¹² wspierają przedsięwzięcia (zazwyczaj w formie instrumentów zwrotnych) z zakresu ochrony środowiska, efektywności energetycznej, energii odnawialnej, ekologii, ochrony przyrody oraz zarządzania gospodarką wodną i odpadową. Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg umożliwia współfinansowanie przedsięwzięć ukierunkowanych na poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego i parametrów technicznych lokalnej sieci drogowej, a także poprawę oraz zwiększenie atrakcyjności i dostępności terenów inwestycyjnych¹³. Fundusz Inwestycji Samorządowych zarządzany przez Polski Fundusz Rozwoju oferuje jednostkom samorządu terytorialnego wsparcie finansowe na zadania użyteczności publicznej i zadania własne, w tym głównie drogi, ulice, mosty, sektor wodno-kanalizacyjny, infrastruktura społeczna, gospodarka odpadami, transport zbiorowy, ciepłownictwo, ochrona zdrowia¹⁴. Poza tym działają programy rządowe wspierające odbudowę gospodarki po pandemii COVID-19. Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych oraz Program Inwestycji Strategicznych, zbudowany wokół głównych założeń Polskiego Ładu, zapewniają bezzwrotne dofinansowanie inwestycji publicznych realizowanych przez gminy, powiaty i województwa w całej Polsce (m.in. inwestycji w infrastrukturę wodno-kanalizacyjną, modernizację źródeł ciepła na zeroemisyjne, czy w gospodarowanie odpadami, a także inwestycji społecznych tj. żłobki, przedszkola czy ścieżki rowerowe)¹⁵.

Wójt Gminy Bobrowniki

Małgorzata Bednarek

9 <https://www.gov.pl/web/kultura/programy-mkidn-2021>

10 <https://www.gov.pl/web/rodzina/programy-i-projekty>

11 <http://nfosigw.gov.pl/oferta-finansowania/srodki-krajowe/programy-priorytetowe/>

12 <https://www.wfos.krakow.pl/oferta/wedlug-rodzaju-wnioskodawcy/jednostki-samorządu-terytorialnego/>

13 <https://www.gov.pl/web/infrastruktura/rzadowy-fundusz-rozwoju-drog---dawniej-fundusz-drog-samorządowych>

14 <https://pfr.pl/oferta/fundusz-inwestycji-samorządowych.html>

15 <https://www.gov.pl/web/premier/program-inwestycji-strategicznych>

Urząd Gminy Bobrowniki

ul. Gminna 8, 42-583 Bobrowniki

Telefon: (32) 287-78-83

(32) 287-78-87

(32) 287-78-88

(32) 287-79-03

E-mail: sekretariat@bobrowniki.pl

<https://www.bobrowniki.pl/>